

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Rozpočet Evropské unie v oblasti spravedlnosti
a vnitřních věcí**

Bc. Jan Ticháček

© 2016 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce:	Bc. Jan Ticháček
Studijní program:	Hospodářská politika a správa
Obor:	Veřejná správa a regionální rozvoj
Vedoucí práce:	Mgr. František Hřebík, Ph.D.
Garantující pracoviště:	Katedra ekonomických teorií
Název práce:	Rozpočet Evropské unie v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí
Název anglicky:	Budget of the European Union in the field of justice and home affairs
Cíle práce:	Cílem práce je zjistit velikost a strukturu rozpočtu EU v oblasti SVV (spravedlnosti a vnitřních věcí) demonstrovány na vybrané agentuře EU ve vybraných letech s důrazem na efektivnost vynaložených finančních prostředků na výměnný program (CEPOL).
Metodika:	V teoretické části práce bude stručně představen rozpočet EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí se zaměřením na program CEPOL. V teoretické části práce bude použita převážně metoda popisná. Praktická část práce bude zjišťovat financování programu CEPOL ve sledovaném období z pohledu efektivnosti vynaložených prostředků. V praktické části bude použita metoda analýzy, ke zjištění efektivnosti programu CEPOL bude provedeno dotazníkové šetření.
Doporučený rozsah práce:	60 - 80 stran
Klíčová slova:	Evropská unie, CEPOL, tvorba rozpočtu EU, příjmy rozpočtu EU, rozpočet, výměnný program, policejní vzdělávání, rozpočtová pravidla, víceletý finanční rámec

Doporučené zdroje informací:

1. BARTÁK, K. -- EVROPSKÁ UNIE. *Průvodce Evropskou unií*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 1999. ISBN 80-85864-74-6.
2. EUROPEAN POLICE COLLEGE. Annual Report 2014. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015. ISBN 978-92-9211-157-1.
3. EVROPSKÁ KOMISE. Politiky Evropské unie: Jak funguje Evropská unie. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-39905-3.
4. KÖNIG, P. *Rozpočet a politiky Evropské unie : příležitost pro změnu : Petr König a kol.* V Praze: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.
5. LÁSKOVÁ, V. -- FAJMON, H. -- BOOKER, C. -- NORTH, R. *Skryté dějiny evropské integrace od roku 1918 do současnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2006. ISBN 80-7364-026-0.
6. PITROVÁ, M. -- FIALA, P. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.
7. ŠLOSARČÍK, I. -- KASÁKOVÁ, Z. *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3567-2.
8. TICHÝ, L. *Evropské právo*. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-546-6.
9. TÝČ, V. *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-7201-148-0.
10. VEBER, V. *Dějiny sjednocené Evropy : od antických počátků do současnosti*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-570-8.

Předběžný termín 2015/16 ZS – PEF
obhajoby:

Elektronicky schváleno: 10. 11.
2015

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno: 11. 11.
2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.
Děkan

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozpočet Evropské unie v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. března 2016 _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Mgr. Františku Hřebíkovi, Ph. D. za odbornou pomoc a cenné připomínky při zpracování mé diplomové práce.

Rozpočet Evropské unie v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na analýzu rozpočtu EU se zaměřením na oblast spravedlnosti a vnitřních věcí. Plánování jednotlivých ročních rozpočtů EU předchází sestavení víceletého finančního rámce, který je prostředkem plánování a pojistkou předvídatelnosti výdajů EU. Rovněž jsou zde promítnuty priority Unie. Vlastní rozpočet se dělí do šesti okruhů. Práce se věnuje třetímu okruhu pod názvem Bezpečnost a občanství. Z tohoto okruhu je také financován rozpočet agentury EU CEPOL (Evropská policejní akademie), které se věnuje druhá část DP. Agentura zastává významné místo v oblasti vzdělávání a výcviku středního a vyššího policejního managementu a orgánů, které se věnují prosazování práva. Zajišťuje vzdělávací aktivity, které mají přispět ke zlepšování spolupráce členských států EU v boji proti nejzávažnějším formám mezinárodní trestné činnosti. Vlajkovou lodí agentury je Evropský výměnný program pro policisty. Zde účastníci získávají zkušenosti díky zahraničním pobytům, na jejichž náplni se sami podílejí. V rámci svých aktivit agentura CEPOL dává přednost kvalitativnímu vzdělávání před kvantitativním. Efektivnosti vynaložení prostředků na výměnný program je věnována třetí část práce. Tato otázka je šetřena dotazníkovou formou, která je následně vyhodnocena.

Klíčová slova: Evropská unie, CEPOL, tvorba rozpočtu EU, příjmy rozpočtu EU, rozpočet, výměnný program, policejní vzdělávání a výcvik, rozpočtová pravidla, víceletý finanční rámec

Budget of the European Union in the field of justice and home affairs

Summary

The Master Degree Thesis focuses on analysis of the EU budget. The main area of interest is justice and home affairs. Planning of the EU annual budget is preceded by creation of the Multiannual Financial Framework which is a planning tool and also a safeguard of predictability of the EU expenditures. Also EU priorities are mirrored there. Annual budget itself is divided into six headings. The thesis is dedicated mainly to the third area – Security and Citizenship. Also an EU agency CEPOL (European Police College) is financed from this area. The second part of the thesis is dedicated to CEPOL. The EU agency CEPOL occupies important position in the field of education and training of senior police officers and also law enforcement officers. It provides educational and training activities which suppose to contribute to improving of EU Member States' cooperation in fighting against the most serious forms of international crime. The flagship of CEPOL is European Police Exchange Programme. Thanks to the exchange programme, the participants gain experience based on their needs and preferences. CEPOL supports qualitative rather than quantitative education. The third part of the theses tries to find out whether the financial resources spend on the Exchange Programme are used effectively. This issue is examined by using a questionnaire and subsequently its evaluation.

Keywords: European Union, CEPOL - European Police College, Formation of the EU Budget, the EU Budget Revenues, Budget, Exchange Programme, Police Education and Training, the Budgetary Rules, the Multiannual Financial Framework

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Teoretická část.....	16
3.1 Charakteristika EU	16
3.2 Myšlenka o sjednocení Evropy	17
3.3 Vývoj evropských společenství a smluv	19
3.4 Úkoly a instituce EU	21
3.4.1 Úkoly	21
3.4.2 Instituce EU	22
3.4.3 Oblast spravedlnosti a vnitřních věcí.....	24
3.5 Česká republika v Evropské unii.....	25
3.6 Rozpočet EU	27
3.6.1 Obecná charakteristika rozpočtu EU	27
3.6.2 Vývoj rozpočtu EU	29
3.6.3 Rozpočtové mechanismy a zásady	30
3.6.4 Sestavování a přijímání rozpočtu.....	33
3.6.5 Generální ředitelství pro rozpočet.....	35
3.6.6 Příjmy rozpočtu EU	36
3.7 Víceletý finanční rámec	38
3.7.1 Sestavování víceletého finančního rámce.....	38
3.7.2 Víceletý finanční rámec 2014-2020.....	40
3.7.3 Rozložení prostředků do jednotlivých okruhů VFR 2014-2020.....	44
3.7.4 Zvláštní nástroje VFR 2014-2020.....	48
3.7.5 Rozpočet EU v roce 2015	48
3.7.6 Rozpočet EU na 2016	50
3.7.7 Problémy rozpočtu EU.....	52
4 Praktická část	54
4.1 Evropská policejní akademie CEPOL.....	54
4.2 Organizační struktura	57
4.3 Agentura CEPOL v současnosti.....	59
4.4 Rozpočet CEPOL	61
4.4.1 Tvorba rozpočtu CEPOL	61
4.4.2 Financování agentury CEPOL	61

4.5	Vzdělávací aktivity Agentury CEPOL.....	66
4.5.1	Vymezení aktivit.....	66
4.5.2	Doplňkové vzdělávání	71
5	Dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení.....	73
5.1	Evropský výměnný program pro policisty.....	73
5.2	Stanovení hypotéz	75
5.3	Cíl a zaměření hypotéz.....	75
5.4	Empirické získávání dat a vyhodnocení dotazníků.....	78
5.5	Vyhodnocení dotazníkového šetření	88
6	Závěr.....	90
7	Seznam použitých zdrojů	93
8	Přílohy	98

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1</i>	Instituce EU.....	22
<i>Obrázek 2</i>	Schengenský prostor	26
<i>Obrázek 3</i>	Proces schvalování ročního rozpočtu EU.....	34
<i>Obrázek 4</i>	Oficiální znak Evropské policejní akademie (CEPOL)	54
<i>Obrázek 5</i>	Organizační struktura agentury EU CEPOL, platná od 16. února 2015	58

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1</i>	Změny výše finančních prostředků během schvalovacího procesu.....	41
<i>Tabulka 2</i>	Porovnání VFR na období 2007–2013 a 2014–2020	42
<i>Tabulka 3</i>	Stropy výdajů VFR 2014–2020 dle jednotlivých let a headingů	47
<i>Tabulka 4</i>	Rozpočet EU v letech 2014 a 2015 – prostředky na platby (EUR).....	49
<i>Tabulka 5</i>	Rozpočet EU na rok 2015, 2016 - prostředky na platby (EUR).....	50
<i>Tabulka 6</i>	Rozpočet EU na rok 2016 (mil. EUR).....	52
<i>Tabulka 7</i>	Financování souhrnného rozpočtu 2015 a 2016 (EUR)	62
<i>Tabulka 8</i>	Celkový rozpočet CEPOL v letech 2010–2016.....	63
<i>Tabulka 9</i>	Rozpočtové kapitoly (EUR), provozní náklady vs. náklady na aktivity(%)	64
<i>Tabulka 10</i>	Rozložení prostředků rozpočtu CEPOL na EPEP a ostatní aktivity.....	69

Seznam grafů

<i>Graf 1</i>	Vývoj jednotlivých příjmů rozpočtu EU v období 1970–2012	37
<i>Graf 2</i>	Porovnání jednotlivých VFR.....	43
<i>Graf 3</i>	VFR 2014–2020, prostředky na závazky (mil. EUR).....	46
<i>Graf 4</i>	Rozpočet EU na rok 2015	49
<i>Graf 5</i>	Rozpočet EU v roce 2016 - prostředky na závazky (mil. EUR)	51
<i>Graf 6</i>	Prostředky do okruhu Bezpečnost a občanství v letech 2012–2016 (mil. EUR).....	62
<i>Graf 7</i>	Celkový rozpočet CEPOL v letech 2010–2016 (EUR).....	63
<i>Graf 8</i>	Grafické znázornění jednotlivých kapitol rozpočtu agentury CEPOL (EUR).....	65

<i>Graf 9</i>	Počet jednotlivých vzdělávacích aktivit uskutečněných v letech 2012-2014	67
<i>Graf 10</i>	Počty účastníků na jednotlivých vzdělávacích aktivitách v letech 2012-2014	68
<i>Graf 11</i>	Grafické vyjádření tabulky č. 10, prostředky na EPEP vs. ostatní aktivity	69
<i>Graf 12</i>	Celkový počet účastníků na všech aktivitách a programech v rámci CEPOL	73
<i>Graf 13</i>	Celkové počty účastníků EPEP v období 2007-2015.....	74
<i>Graf 14</i>	Počet účastníků z členských zemí EU, kteří se zúčastnili EPEP v roce 2014.....	76
<i>Graf 15</i>	Počet účastníků z členských zemí EU, kteří se zúčastnili EPEP v roce 2013.....	77
<i>Graf 16</i>	Počet účastníků, kteří se zúčastnili v roce 2014 EPEP mimo členské státy EU ..	77
<i>Graf 17</i>	Grafické vyjádření otázky č. 1, respondenti poměr mužů a žen	78
<i>Graf 18</i>	Grafické vyjádření otázky č. 3, pozice v době výměny	80
<i>Graf 19</i>	Grafické vyjádření otázky č. 4, skupiny dle počtu let ve služebním poměru	81
<i>Graf 20</i>	Grafické vyjádření otázky č. 5 položené respondentům na manažerské pozici	82
<i>Graf 21</i>	Grafické vyjádření otázky č. 5 položené řadovým respondentům	83
<i>Graf 22</i>	Grafické vyjádření otázky č. 5, společně manažeři i řadový respondenti.....	84
<i>Graf 23</i>	Grafické vyjádření otázky č. 6, spokojenost s připraveností programu	85
<i>Graf 24</i>	Grafické vyjádření otázky č. 7 položené respondentům na manažerské pozici	86
<i>Graf 25</i>	Grafické vyjádření otázky č. 7 položené řadovým respondentům	86
<i>Graf 26</i>	Grafické vyjádření otázky č. 7, společně manažeři i řadový respondenti.....	87

Použité zkratky

CC	Common Curricula jsou společné vzdělávací osnovy CEPOL
CEPOL	Evropská policejní akademie
CSD	Odbor firemních služeb agentury CEPOL
DG Budget	Generální ředitelství pro rozpočet, součást Evropské komise
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
EPEP	Evropský výměnný program pro policisty
ER	Evropská rada
ES	Evropské společenství
ESUO	Smlouva o Evropském společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
EUROPOL	Evropský policejní úřad
GB	Řídící výbor CEPOL
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
LETS	Evropský systém vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva
NCP	Národní kontaktní bod CEPOL
NEC	Národní koordinátor výměnného programu CEPOL
REU	Rada Evropské unie
SAU	Odbor strategických záležitostí agentury CEPOL
SEU	Smlouva o Evropské unii
SNE	Seconded National Expert, expert krátkodobě pracující pro CEPOL, ale plátí ho vysílající země
SVV	Oblast spravedlnosti a vnitřních věcí
SZP	Společná zemědělská politika
TRU	Odbor výcviku a výzkumu agentury CEPOL
VFR	Víceletý finanční rámec

1 Úvod

Evropská unie dnes patří ve světě mezi nejvýraznější organizace na poli ekonomického a politického dění. Avšak základ dnešní EU byl položen již po druhé světové válce, kdy za účelem mírové spolupráce a zabezpečení hospodářského pokroku vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli. Od této chvíle bylo uzavřeno v rámci Evropy velké množství smluv a došlo ke zrodu mnoha společenství. Samotná Evropská unie vznikla až podpisem Maastrichtské smlouvy, tedy Smlouvy o Evropské unii. Jednotlivé státy se vstupem do Evropské unie vzdávají části své národní suverenity, jež je přenesena na instituce EU, a to zejména na Evropskou komisi, Evropský parlament a Radu EU. Vztahy jednotlivých členských zemí v EU jsou specifické svou provázaností a hloubkou integrace.

Rozpočet EU je důležitým nástrojem koordinace hospodářských politik. Plánování a sestavování jednotlivých ročních rozpočtů unie vychází z finanční perspektivy neboli víceletého finančního rámce, který slouží jako prostředek plánování a předvídatelnosti výdajů EU a také k dodržování přísné rozpočtové kázně. Finanční prostředky z rozpočtu jsou přerozdělovány na základě priorit Evropské unie. Mezi prioritní oblasti Unie patří v současnosti podpora určená k vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými evropskými regiony, na ochranu životního prostředí, na rozvoj venkova a zemědělství a v neposlední řadě podpora určená na posílení bezpečnosti v Evropské unii.

Evropská unie se stále více setkává s vysokými nároky v oblasti bezpečnosti, které přináší globalizovaný svět. Hlavním cílem strategie EU v oblasti bezpečnosti je ochrana před teroristickými útoky, boj proti organizované trestné činnosti a nelegálnímu přistěhovalectví. K potírání těchto bezpečnostních hrozeb je potřebné, aby jednotlivé státy spolu úzce spolupracovaly. Z tohoto důvodu dochází k rostoucím požadavkům na policejní síly a donucovací orgány. Evropská unie usiluje o snadnější a praktickou spolupráci mezi členskými státy s cílem dosáhnout rychlejšího, bezpečnějšího a cílenějšího přenosu informací. Pro kvalifikované a bezproblémové plnění těchto úkolů je nezbytné podporovat provádění kvalitního výcviku a vzdělávání. Pilířem v oblasti vzdělávání pro policisty, resp. donucovací orgány, je Evropská policejní akademie - CEPOL, jenž patří mezi specializované agentury EU. Agentura CEPOL se zabývá pořádáním vzdělávacích aktivit, které mají přispívat ke zlepšování spolupráce členských států EU v boji proti

nejzávažnějším formám mezinárodní trestné činnosti, mezi které patří například terorismus, obchod s lidmi, praní špinavých peněz či obchodování s drogami.

Diplomová práce je rozdělena do třech částí. První část bude nejprve věnována evropské integraci a vzniku evropských společenství. Bude zde detailněji pojednáno a rozvedeno proč vlastně docházelo k postupnému sbližování národů, které vyústilo až ke vzniku evropských společenství. Rovněž bude zmíněno, kde se již objevila, a kdo vlastně přišel s myšlenkou o sjednocení Evropy. Poté v této části bude pojednáno o samotném vývoji evropské integrační politiky od poválečných let až po současnost, tedy podobu Evropské unie dnes. Budou zde zmíněny i úkoly a orgány EU a stručná charakteristika České republiky v rámci Unie. Vzhledem k tomu, že žádná instituce nemůže fungovat bez odpovídajících financí, bude navazující kapitola podrobněji pojednávat o rozpočtu Evropské unie. Bude zde popsána obecná charakteristika rozpočtu EU počínaje jeho vývojem, přes jeho schvalování a plnění, až po výdajovou proceduru. V dalších kapitolách budou také vysvětleny základní zásady, které musí být dodržovány při tvorbě rozpočtu EU a na jakém základě, a jakého rámce se musí držet tvorba rozpočtu. Tímto rámcem je tzv. finanční perspektiva neboli víceletý finanční rámec, který bude rovněž podrobněji popsán. Na závěr této první části bude jako názorné porovnání uvedeno rozložení finančních prostředků do rozpočtů v letech 2015 a 2016. Nedílnou součástí této části budou přehledné tabulky a grafy. Podklady pro tuto část budou čerpány především z pramenů dostupných na internetu, a to především ze stránek Generálního ředitelství pro rozpočet a Evropské unie.

Druhá část diplomové práce bude zaměřena na jednu z agentur Evropské unie, a to na Evropskou policejní akademii CEPOL (European Police College). Záměrem této kapitoly bude podat celkový obraz o důvodu vzniku a činnostech agentury CEPOL. Hlavní náplní agentury CEPOL je výcvik „senior police officers“ (vyšších policejních důstojníků). Jednou z aktivit, které agentura nabízí je výměnný program, který má přispět ke spolupráci v boji proti trestné činnosti. Je založen na zvýšené mobilitě, vzájemném učení a výměně zkušeností a osvědčených postupů. V této části bude také věnována pozornost financování agentury CEPOL a jejímu rozpočtu.

Třetí část práce se pak zaměří na konkrétní případ, kdy jsou finanční prostředky alokovány na pokrytí aktivit a fungování agentury CEPOL. Efektivita vynaložených

finančních prostředků bude zkoumána na konkrétním případu výměnného programu CEPOL v letech 2011-2015. Tato problematika nebyla ještě zpracována, proto budou základem především prameny dostupné na stránkách agentury (www.cepol.europa.eu) a internetu obecně. Součástí diplomové práce bude i dotazník pro účastníky uplynulých ročníků výměnného programu. Účelem bude zjistit, jak efektivně jsou zužitkovány finanční zdroje agentury určené na tento projekt. Data získaná tímto šetřením budou doplněna o přehledné grafy a tabulky.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zjistit velikost a strukturu rozpočtu EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (SVV) demonstrovány na vybrané agentuře EU ve vybraných letech s důrazem na efektivnost vynaložených finančních prostředků na výměnný program agentury Evropské unie (CEPOL).

2.2 Metodika

V teoretické části práce byla použita především metoda popisná. Popis, historický vývoj a charakteristika Evropské unie jsou zpracovány podle uvedených knižních publikací a internetových zdrojů. Poté následuje metoda analýzy rozpočtu EU s popisem příjmových a výdajových stran rozpočtu, kdy jsou konkrétní údaje čerpány opět z uvedené literatury a internetových zdrojů, zejména z internetových stránek Evropské unie.

Praktická část práce se věnuje agentuře Evropské unie CEPOL. V této části diplomové práce byla použita metoda komparace, dále analýza rozpočtu EU a rozpočtu CEPOL. Součástí praktické části je dotazníkové šetření s cílem zjistit informace o efektivnosti vynaložení finančních prostředků na výměnný program agentury CEPOL. Budou stanoveny dvě hypotézy, které budou dotazníkovým šetřením buď potvrzeny, nebo vyvráceny. Dotazovanou skupinou jsou účastníci programu převážně z posledního ročníku 2015. Ke zpracování průzkumné části je zvolena kvantitativní metoda, protože zkoumaná problematika disponuje pouze omezeným počtem respondentů. Dotazník je složen z osmi uzavřených otázek a jedné otázky otevřené. Distribuce dotazníků byla provedena prostřednictvím elektronické pošty na základě databáze kontaktů koordinátorky výměnného programu CEPOL. Jednotlivé odpovědi budou analyzovány a přehledně zobrazeny v grafech. Empiricky získané údaje budou konstatovány a vyhodnoceny.

Informace o agentuře CEPOL jsou čerpány pouze z internetových zdrojů, především stránek CEPOL, publikací CEPOL zveřejněných na internetu a z výročních zpráv. Část informací byla poskytnuta koordinátorkou výměnného programu CEPOL.

3 Teoretická část

3.1 Charakteristika EU

Evropská unie (dále jen EU) se skládá z 28 států Evropy, mezi nimiž existují specifické a unikátní vztahy. Unie vystupuje jako mezinárodní organizace disponující pravomocemi, které jsou na ni přeneseny členskými státy. Jednotlivé státy unie tak omezují svoji vlastní suverenitu. Jedná se o jakési kvazifederální společenství s právní subjektivitou, jehož pravomoci ovlivňují přímo právní vztahy fyzických i právnických osob všech členských států.

Podobné nadstátní zřízení jako Evropskou unii, vzhledem ke svému základu ve způsobu zřízení, způsobu demokratického rozhodování jednotlivých zemí, a svým cílům, mezi něž patří například zvýšení životní úrovně všech občanů unie, není možné v historii dohledat.¹

Odlišuje se od klasických mezinárodních organizací nejen svými cíli a charakterem, ale rovněž rozsáhlou provázaností mezi unijními státy. Její význam nespočívá pouze v součinnosti na bázi jednomyslnosti, ale spíše v hlubší integraci mezi jejími jednotlivými členy.²

Zvláštnímu charakteru Evropské unie odpovídá i její rozpočet. Finanční prostředky rozpočtu EU jsou určeny na podporu rozvoje a vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, na podporu zemědělství a životního prostředí, a na posílení bezpečnosti v Evropské unii. Také celkový objem vynaložených finančních prostředků v rámci Unie je znatelně menší, než je objem prostředků vynakládaný jednotlivými členskými zeměmi, jelikož nefinancuje sociální politiky (důchody, dávky v nezaměstnanosti, atd.), zbrojení nebo zdravotnictví. Příjmy unie jsou rovněž specifické. EU získává do rozpočtu finance jednak z vlastních zdrojů, tak i z příspěvků jednotlivých členských zemí, na kterých je závislá.³ Bližšímu popisu jednotlivých příjmů a výdajů v rámci rozpočtu EU budou věnovány samostatné kapitoly v další části diplomové práce.

¹ TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. 5. přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-546-6.

² KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Rozpočet EU* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu>>.

³ *Tamtéž*.

3.2 Myšlenka o sjednocení Evropy

S ideou Evropského sjednocení se v dějinách našeho kontinentu můžeme opětovně setkat v mnoha podobách, ale za její prapůvod bývá mnoha autory označováno již sjednotitelské úsilí římské říše, především pak integrační tendence středověké tzv. svaté říše vycházející z ideálů křesťanství. Je možné nalézt celé množství důvodů pro sjednocení, ale vždy bylo nutné přihlídnout na měnící se historické a politické okolnosti.⁴

Za jednoho z průkopníků myšlenek o uzavření mírových integračních smluv mezi evropskými zeměmi je považován český král Jiří z Poděbrad. V druhé polovině 15. století v době nepokojů, válek a politických intrik svým projektem o mírové organizaci předstihl svou dobu.⁵

Opomineme-li zpravidla idealistické integrační snahy v období před druhou světovou válkou, můžeme říci, že skutečných podob nabývá myšlenka o sjednocení ekonomického a politického rázu až po ukončení druhé světové války.⁶

Během první poloviny 20. století evropské státy hned dvakrát kriticky selhaly při plnění svého hlavního poslání, a to ochraně životů a bezpečnosti svých obyvatel. Právě proto v této době opět aktuálně vyvstala idea evropské jednoty jako prostředku, který by vedl k mírovému soužití národů obývajících starý kontinent. Myšlenka o evropské integritě byla viditelná již po dlouhá předešlá léta nejen v dílech politických myslitelů, ale i v úsilí některých politiků. V období poválečné Evropy patřili mezi hlavní představitele myšlenky sjednocení italský socialista Altiero Spinelli a premiér Spojeného království Winston Churchill. V roce 1941 vydal Altiero Spinelli tzv. manifest z Ventotene nabádající ke sjednocení evropských národů pod jednu organizaci, která by zaručila spravedlivější uspořádání vztahů mezi národy a hospodářský vzestup všech vrstev společnosti.⁷

V roce 1943 Winston Churchill pronesl v radiu BBC řeč, kde navrhoval vznik Rady Evropy. Hlavním posláním zřízené organizace by bylo chránit evropskou kulturu před

⁴ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

⁵ FRAIS, Josef. *Jiří z Poděbrad: král dvojího lidu*. Vyd. 1. Třebíč: Akcent, 2006. ISBN 80-7268-382-9.

⁶ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2000. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-213-4.

⁷ PLECHANOVÁ, Běla. *Fakta o EU: 1945-1949* [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8884/sekce/1945-1949>>.

zvěrstvy, ať již nacistického či bolševického typu. Po válce v roce 1946 na základě vlastních zkušeností přednesl Winston Churchill na univerzitě v Curychu další projev.⁸

Tedy dle Churchilla, W., (1946): „*Existuje lék, který... by během několika let učinil celou Evropu... svobodnou a... šťastnou. Tímto lékem je obnova evropské rodiny, nebo její co největší možné části, a vytvoření struktury, díky níž by mohla žít v míru, bezpečí a svobodě. Musíme vybudovat něco jako Spojené státy evropské.*“⁹

Podobné iniciativy stály u zrodu celé řady organizací, které rozvíjely myšlenku evropské integrace a staly se inspirací k vytvoření Evropské unie. Nevyčerpatelná energie a motivace vizionářů vedla ke zrodu zóny míru a stability. I když šlo o různorodé skupiny lidí, od bojovníků odboje až po právníky, přesto je pojily stejné ideály v podobě sjednocené, prosperující a mírové Evropy.¹⁰

Takzvaní eurointegrátoři, kteří za účelem získání podpory veřejnosti nepřejíci si vznik evropského státu, označili evropskou integraci za tzv. hospodářský projekt směřující ke vzniku společného trhu. Z ekonomického hlediska bylo nevyhnutelné, aby svrchovanost států byla postupně postoupena nadnárodním evropským institucím. V meziválečné době se k tomuto programu hlásili: Aristide Briand, Gustav Stresemann, Richard Coudenhove-Kalergi. S revolučním pojetím nadnárodní vlády přišli Francouz Jean Monnet a Brit Arthur Salter, kteří nebyli spokojeni s mezivládním přístupem a právem veta každého členského státu v organizaci Společnosti národů. Britský politik Arthur Salter v roce 1931 předložil veřejnosti sbírku úvah pod názvem *United States of Europe*, ve které již nastínil nadnárodní evropské instituce a princip regionalismu, který měl oslabovat národní stát.¹¹ Tento názor je rovněž aktuálním tématem současnosti, kdy sílí snahy o to, aby rozpočet EU více kontroloval rozpočtové transakce jednotlivých zemí.

⁸ EVROPSKÁ UNIE. *Zakladatelé EU* [online].(PDF) [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/eu-history/founding-fathers/pdf/winston_churchill_cs.pdf>.

⁹ *Tamtéž.*

¹⁰ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Historie Evropské unie* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_cs.htm>.

¹¹ BOOKER, Christopher a Richard NORTH. *Skryté dějiny evropské integrace od roku 1918 do současnosti*. Vyd. 1. Brno: Barrister & Principal, 2006. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-7364-026-0.

3.3 Vývoj evropských společenství a smluv

Dějiny dnešní Evropské unie se začaly psát po druhé světové válce. Po dlouhých a nesnadných jednáních, na základě Schumanova plánu¹² a především díky iniciativě Francie, došlo k podpisu Smlouvy o Evropském společenství uhlí a oceli.¹³ Vzniklý projekt, jehož ústředním cílem bylo kontrolovat německý těžký průmysl, je považován za předchůdce Evropské unie. Byl založen jako mezinárodní organizace šesti států na dobu padesáti let. Vznik Evropského společenství uhlí a oceli (dále jen ESUO) vylepšil poválečné vztahy mezi vítěznými a poraženými zeměmi a vedl k zahájení rozsáhlého politického dialogu.¹⁴

V roce 1958 vznikly, na základě podpisu Římských smluv¹⁵, mezinárodní organizace Evropské hospodářské společenství (dále jen EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (dále jen EURATOM). Všechna tři společenství měla až do roku 1967 svůj vlastní rozpočet. V roce 1967, na základě Slučovací smlouvy¹⁶ z roku 1965, došlo ke sloučení těchto tří společenství (EHS, EURATOM, ESUO) a začalo se hovořit o Evropských společenstvích (dále jen ES) s jedním hlavním rozpočtem. Výjimkou byl operativní rozpočet ESUO, který zůstal mimo souhrnný rozpočet EU po celou dobu existence až do roku 2002. Znatelný posun v dalším vývoji sjednocovacích aktivit zaznamenal summit v Haagu z prosince 1969. Tímto summitem stanovené cíle vedoucí k dobudování společného trhu, k prohlubování spolupráce formou fungující celní unie a společných politik, a k rozšiřování společenství o nové členy, se tak stali akčním programem. Program ukončil krizi EHS a spustil plánování projektu hospodářské a měnové unie.¹⁷

V průběhu následujících let se společenství rozrostlo v několika etapách o dalších 22 zemí. Po posledním rozšíření o Chorvatsko ze dne 1. července 2013 tvoří EU celkem

¹² Plán o sjednocení Evropy ze dne 9.5.1950 nazvaný podle francouzského ministra zahraničí Roberta Schumana.

¹³ Zakládající smlouva ESUO ze dne 18.4.1951, pod názvem Pařížská smlouva, platná od 23.7.1952 na dobu 50 let, uzavřená mezi státy Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí, Lucembursko.

¹⁴ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

¹⁵ Souhrnný název dvou smluv z 25.3.1957, zakládající smlouvy EHS a EURATOM, platnost od 1.1.1958.

¹⁶ Smlouva o zřízení společné Rady a společné Komise Evropských společenství ze dne 8.4.1965, platná od 1.7.1967, sloučila orgány EHS, ESUO a Euratom.

¹⁷ PLECHANOVÁ, Běla. *Fakta o EU: 70. léta* [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8887/sekce/70-leta>>.

28 evropských států s přibližně 507 miliony obyvatel (tj. 7% světové populace). EU je výjimečný ekonomický a politický spolek, jehož teritorium zabírá rozsáhlý díl evropského kontinentu. Nevystupuje jako stát, který by měl zastoupit současné státy, ale zároveň není ani prostým společenstvím s mezinárodní kooperací. V tom můžeme spatřovat jedinečnost EU. Unijní státy zřídily společné instituce a přesunuly na ně díl své svrchovanosti. Díky tomu jistá rozhodnutí ve věcech společného zájmu jsou demokraticky schvalována na evropské úrovni v zájmu EU.¹⁸ Tato problematika je popsána v následující kapitole diplomové práce.

Podobný styl rozhodování je v rámci celého světa ojedinělý. Z tohoto důvodu je EU pokládána za instituci sui generis, tzn. svého druhu a se zvláštním charakterem. Nová éra unie je datována k 7. únoru 1992, kdy byla podepsána v Maastrichtu Smlouva o Evropské unii (dále jen SEU), která vešla v platnost 1. listopadu 1993. Od této chvíle změnila Maastrichtská smlouva název Evropské společenství na „Evropskou unii“. Maastrichtská smlouva rovněž zavedla pojem evropského občanství.¹⁹

Podepsáním SEU došlo ke vzniku tzv. „Maastrichtskému chrámu“, který se skládal ze tří základních pilířů tvořících Evropskou unii. Prvním pilířem byli tři Společenství – EURATOM, ESUO, EHS, druhým pilířem byla společná bezpečnostní politika a třetím pilířem byla spolupráce v oblasti justice a vnitra.²⁰

V dalším období musela Evropa čelit novým problémům v podobě bezpečnostních rizik, demografických a klimatických změn, globalizaci, potřebě udržitelných energetických zdrojů atd. Rovněž stoupla nutnost mít k dispozici efektivní nástroje zaručující bezproblémový chod a schopnosti v podobě odpovídající odezvy na hektické proměny soudobého světa. Proto byla nevyhnutelná modernizace a korekce základních pravidel spolupráce v oblastech EU. Na základě vyjednávání mezi unijními zeměmi v rámci tzv. mezivládní konference, na které byla přítomna rovněž delegace Evropského parlamentu a Evropské komise, byla podepsána dne 13. prosince 2007 tzv. Lisabonská smlouva.²¹ Po ratifikaci všemi 27 členskými státy, kdy jako poslední ratifikující zemí byla

¹⁸ HLAVATÁ, Kateřina a Eva KRUMPHOLCOVÁ. *Evropská unie v kostce*. České vyd. 1. Praha: Jan Vašut, 2008. ISBN 978-80-7236-665-1.

¹⁹ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2000. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-213-4.

²⁰ BARTÁK, Karel. *Průvodce Evropskou unií*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 1999. Průvodce EU. ISBN 80-85864-74-6.

²¹ Nazývaná také jako Smlouva pro Evropu 21. století.

Česká republika, vešla konečně v platnost k 1. prosinci 2009. Zakončila tak rozsáhlé období, kdy členské země měly snahu o zvýšení účinnosti rozhodovacích procesů, změnu struktury orgánů Unie a podporu prvku demokracie v rámci společenství.²² Lisabonskou smlouvou byla zrušena pilířová soustava EU.

Jelikož EU vychází ze zásad právního státu, je celý unijní systém založen na demokraticky a dobrovolně uzavřených a schválených smlouvách všemi členskými státy. Pokaždé, když přistoupí do Unie nová členská země, poté následuje pozměnění smluv. Ke změnám dochází rovněž za účelem reformy institucí EU, nebo s cílem přiřadit Unii nové oblasti působnosti. V současné době jsou předešlé smlouvy zařazeny do stávajícího konsolidovaného znění, které zahrnuje Smlouvu o EU a Smlouvu o fungování EU.

3.4 Úkoly a instituce EU

3.4.1 Úkoly

Hlavním posláním Evropské unie ve 21. století je zajištění míru mezi státy Unie. Mezi další úkoly patří zajištění života v bezpečí pro všechny Evropany, pomoc při zabezpečení praktické spolupráce evropských zemí, podpora hospodářské a sociální solidarity, ochrana evropské identity a rozmanitosti v době globalizace a prosazování hodnot společných pro všechny Evropany.²³

Jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 SEU: „*Unie má institucionální rámec, jehož cílem je podporovat její hodnoty, sledovat její cíle, sloužit jejím zájmům, zájmům jejích občanů a zájmům členských států, jakož i zajišťovat soudržnost, účinnost a kontinuitu jejích politik a činností.*“²⁴

²² ŠLOSARČÍK, Ivo a Zuzana KASÁKOVÁ. *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3567-2.

²³ FONTAINE, Pascal. *Politiky Evropské unie: Evropa ve 12 lekcích*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-34276-9.

²⁴ EUROSOP. *Fakta o EU: Zakládající smlouvy* [online].(PDF) [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf>.

3.4.2 Instituce EU

Členské země, které v současné době čítají 28 států a občané těchto zemí jsou základem Unie. I když sem patří pouze nezávislé a zároveň svrchované země, tak díl svojí suverenity sdílejí, aby dosáhly výhod a síly z velikosti. Tzv. sdílení suverenity po praktické stránce vyjadřuje skutečnost, že členské země přesouvají část svých rozhodovacích pravomocí na společné zastupující orgány vytvořené k demokratickému rozhodování ve věcech společného zájmu na evropské úrovni. Unie se proto nalézá někde uprostřed dvou systémů, a to volným systémem mezivládní kooperace fungujícím v Organizaci spojených národů a systémem plně federálním, který zastávají Spojené státy americké.²⁵

Přehlednou strukturu orgánů EU znázorňuje níže uvedený obrázek č. 1, kdy tzv. na vše „dohlíží“ Evropská rada, která reguluje obecné politické směřování Unie. Mezi vrcholné instituce patří EK, EP a Rada ministrů, jež se společně podílejí na tvorbě politik a právních předpisů platných pro celou Unii.

Obrázek 1 Instituce EU

Zdroj: <http://europa.eu>

²⁵ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Jak funguje Evropská unie*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-39905-3.

Orgány EU tvoří unikátní systém:

- **Evropská rada** (dále jen ER) – „vymezení politického směru a priorit EU“.

Na zasedáních ER, často nazývaných „vrcholné schůzky“ nebo „summity“, jednají prezidenti a předsedové vlád členských zemí spolu s vrcholnými představiteli Unie (předsedou Evropské rady a předsedou Evropské komise). Na základě shody vedoucích představitelů o celkovém směřování a prioritách vydávají „závěry“ vyjadřující hodnocení, návrhy a podněty k dalšímu postupu. Evropská rada však nemá pravomoc přijímat právní předpisy.

- **Evropský parlament** (dále jen EP) – „hlas lidu“.

Poslanci jsou voleni jednou za pět let přímo občany jednotlivých členských států, kteří jsou starší 18 let (výjimka v Rakousku 16 let). Přibližně je to 380 milionů voličů ze všech 28 členských zemí.²⁶

- **Evropská komise** (dále jen EK) – „podpora obecného zájmu Unie jako celku“.

Je to výkonná složka a politicky nezávislá instituce Unie. Navrhuje legislativu, je odpovědná za řízení a plnění Unijního rozpočtu a provádění politik a programů schválených Evropským parlamentem a Radou Evropské unie, dohlíží nad dodržováním smluv a předpisů (společně se Soudním dvorem). Zastupuje všech 28 států Unie na mezinárodní scéně.

- **Rada Evropské unie** (dále jen REU) – „hlas členských států“.

Je to hlavní rozhodovací instituce EU. Scházejí se zde ministři členských zemí. Důvodem společných zasedání je rozhodování o politikách a přijímání právních předpisů. Jednotlivé vlády zemí Unie zde prosazují vlastní zájmy.²⁷

Důležitou úlohu rovněž zastávají níže uvedené orgány:

- **Soudní dvůr Evropské unie**, který kontroluje, zda je dodržováno evropské právo.
- **Evropský účetní dvůr** dohlízející na správné financování jednotlivých činností EU. Je to nezávislý externí auditní orgán EU.

²⁶ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Jak funguje Evropská unie*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-39905-3.

²⁷ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Orgány, instituce a ostatní subjekty EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm#goto_2>.

- **Evropská centrální banka**, která odpovídá za evropskou měnovou politiku a udržování cenové stability.

V EU působí řada dalších subjektů a organizací. Jedná se například o Evropský hospodářský a sociální výbor, Evropskou investiční banku, Evropského veřejného ochránce práv, Výbor regionů a specializované agentury.²⁸

Agentury vystupují jako samostatné právní subjekty, které byly zřízené za účelem provedení konkrétních úkolů v souladu s právem EU. V současné době je jich více než 40.²⁹

Jednou z těchto agentur je i Evropská policejní akademie (European Police College, dále jen CEPOL), které se bude věnovat více praktická část diplomové práce. Úkoly a pravomoci, stejně jako předpisy a metody postupu, jimiž se musí jednotlivé instituce EU řídit, vycházejí ze základních smluv Unie.

3.4.3 Oblast spravedlnosti a vnitřních věcí

Jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole, významnou a nezbytnou součástí struktury Unie jsou tzv. agentury. Jedná se o nezávislé orgány, které mají Komisy asistovat při přípravě a výkonu regulačních činností. Byly zřizovány postupně na základě vzrůstající potřeby koordinace na úrovni EU. Tato potřeba pramenila z rostoucího počtu úkolů na poli jednotného trhu.³⁰ Jejich existence uvolnila Komisi ruce a ta se může dále věnovat svým úkolům, aniž by vzrostlo její administrativní zatížení.

Počátky spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (překlad pro anglický název Justice and Home Affairs) se datují již do 70. let minulého století. Celý proces tvorby této oblasti byl završen Maastrichtskou a Amsterdamskou smlouvou³¹, kdy byla oblast spravedlnosti a vnitřních věcí (dále jen SVV) zahrnuta do pilířové struktury Společenství a začal se tak vedle jednotného trhu tvořit tzv. prostor svobody, bezpečí

²⁸ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Orgány, instituce a ostatní subjekty EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm#goto_2>.

²⁹ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Agentury a ostatní instituce EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/agencies/index_cs.htm>.

³⁰ VOS, Ellen. *Reforming the European Commission: What Role Play for EU Agencies*. Common Market Law Review, roč. 37, č. 5. 2000. ISSN 0165-0750.

³¹ Byla podepsána 2.10.1997, v platnost vstoupila 1.5.1999, změnila a přečíslovala SEU a Smlouvu o ES

a spravedlnosti. Kompetence v této oblasti jsou považovány za otázku národní suverenity, tj. jedná se o politickou otázku a spolupráce v této oblasti není zcela bez potíží.³²

Dvě události ukončily do té doby celkem nahodilé vytváření agentur v oblasti SVV, kdy tyto agentury neměly ani stejnou strukturu, ani nebyly založeny aktem stejné právní síly (rozhodnutí vs. nařízení), natož způsobem řízení. První událostí bylo vypuknutí hospodářské krize a z toho vyplývající nutnost šetřit, kdy EK uvažovala o slučování či rušení agentur. Jedním z návrhů EK bylo sloučení agentury CEPOL a EUROPOL. Komise tuto variantu prosazovala s odkazem na to, že tento krok povede k velkým úsporám jednak finančního rázu, a jednak k úspoře lidských zdrojů a dalších synergií, které budou ve prospěch obou instancí. Avšak nic z výše uvedeného, především pak finanční výhodnost sloučení, nikdy nepodložila žádnou nezávislou studií.³³ Členské státy však tento návrh odmítly. Měnící se situace v Evropě si naopak vyžádala vytvoření agentur nových (např. eu-LISA). Druhou, tou podstatnější událostí pak bylo, přijetí Lisabonské smlouvy, která mj. zrušila piliřové uspořádání EU a přinesla mnoho legislativních změn.

3.5 Česká republika v Evropské unii

Česká republika zahájila v roce 1996 jednání o členství v této supranacionální instituci. Po úspěšném celonárodním referendu o přistoupení, konaném ve dnech 13. a 14. června 2003, se nakonec ČR stala dne 1. května 2004 členem Evropské unie, čímž uzavřela dlouholeté upevňování spolupráce s Evropskými společenstvími.³⁴

Vstupem do EU přijala ČR závazek k plnění primárního společného cíle, a to k pozvednutí životní a ekonomické úrovně Evropy. Také se zavázala, že bude všemožně přispívat k tomu, aby si Unie jako celek udržela své postavení a konkurenceschopnost

³² EUROPEAN CONSORTIUM FOR POLITICAL RESEARCH. *Justice and Home Affairs Agencies: Governing the Area of Freedom Security and Justice after Lisbon* [online].(PDF) [cit. 2016-03-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.jhubc.it/ecpr-porto/virtualpaperroom/145.pdf>>.

³³ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Návrh Nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení agentury Evropské unie pro spolupráci a vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení rozhodnutí 2009/371/SVV a 2005/681/SVV* [online].(PDF) [cit. 2016-03-07]. Dostupné z WWW: <[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2013\)0173_/com_com\(2013\)0173_cs.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2013)0173_/com_com(2013)0173_cs.pdf)>.

³⁴ EVROPSKÁ KOMISE. *Česká republika v EU* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#zadost>.

v oblasti světového trhu. Česko rovněž přislíbilo, že půjde cestou vedoucí ke vstupu do eurozóny.³⁵

V prosinci roku 2007 se stala ČR členem Schengenského prostoru³⁶, který odstranil kontroly na státních hranicích mezi unijními zeměmi. Česko tímto krokem vstoupilo do systému tzv. celní unie, kde platí, že zboží pocházející z jednoho členského státu může být exportováno po celé Unii bez kvantitativních nebo celních omezení. Volný pohyb zboží je jednou z věcí, kvůli které vznikla Unie.³⁷

Obrázek 2 Schengenský prostor

Svoboda pohybu

„Schengen“

- Zrušeny policejní a celní kontroly na většině hranic mezi členskými státy EU
- Kontroly posíleny na vnějších hranicích EU
- Lepší spolupráce policejních složek jednotlivých států
- Možnost nákupu a přivážení zboží pro osobní použití při cestování mezi státy EU

Zdroj: <http://europa.eu>

Na obrázku č. 2 je přehledně v bodech uvedena charakteristika Schengenského prostoru. Největší výhodou je svoboda pohybu pro všechny občany zúčastněných států

³⁵ Eurozóna se skládá z těch členských států Evropské unie, které přijaly euro jako svou měnu a mají jednotnou měnovou politiku, kterou provádí Evropská centrální banka. V současné době žije kolem 340 milionů občanů v celkem 19 zemích eurozóny.

³⁶ Podle vesnice Schengen v Lucembursku.

³⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *What is the euro area?* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/adoption/euro_area/index_en.htm>.

a cizince s tzv. schengenským vízem, kdekoli v rámci tohoto prostoru. Mohou překračovat hranice mezi zeměmi bez prodlev a dodatečných formalit.

Rozpočtová bilance rozděluje členské státy Unie na rozpočtové příjemce a plátce. Rozdíl mezi příjmy a výdaji z rozpočtu EU v daném roce, nám označuje, zda se jedná o čistého plátce či čistého příjemce. Díky tomu lze konstatovat, že pokud příjmy státu převyšují výdaje, hovoří se o čistém příjemci, a naopak, pokud příjmy státu nepřevyšují výdaje, hovoří se o čistém plátcí.³⁸

Z pohledu finančních prostředků v současné době se ČR řadí mezi státy, které získávají z rozpočtu EU větší množství finančních prostředků, než kolik do něj odvádí, tudíž ČR se řadí mezi čisté příjemce. Příloha č. 1 dokládá, že v roce 2014 ČR přispěla do rozpočtu EU částkou 1,31 miliardy EUR a obdržela 4,38 miliardy EUR. V příloze č. 2 je rovněž zobrazeno rozložení prostředků do jednotlivých oblastí v ČR. Nejvíce plynulo do regionální politiky. Příloha č. 3 doplňuje toto rozložení vyjádřením v procentech, kdy do strukturálních fondů a Fondu soudržnosti bylo vloženo 68%, do zemědělství 27% a 4% na podporu výzkumu a vývoje.³⁹

Mimo finančního prospěchu existuje mnoho dalších výhod členství České republiky v Evropské unii. Patří sem mírové soužití, politická stabilita, bezpečné a svobodné živobytí, možnost práce, studia a cestování v rámci celé Unie.⁴⁰

3.6 Rozpočet EU

3.6.1 Obecná charakteristika rozpočtu EU

Aby Evropská unie mohla plnit veškeré úkoly zmíněné mimo jiné v předchozích částech práce, potřebuje finanční zdroje a tedy i rozpočet. Rozpočet Evropské unie je typově rozdílný v porovnání s rozpočty jednotlivých zemí. Je poměrně malý a je převážně investičního charakteru. Jeho zaměření je užší oproti státním rozpočtům, a to pouze na několik málo položek. Nepřipouští deficit, to znamená, že musí být vždy vyrovnaný.

³⁸ KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.

³⁹ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Finanční prostředky EU* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/money/expenditure/index_cs.htm>.)

⁴⁰ EVROPSKÁ KOMISE. *Česká republika* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/budget/mycountry/CZ/index_cs.cfm>.

Roční rozpočet musí odpovídat dlouhodobému rozpočtovému plánu tzv. Víceletému finančnímu rámci (dále jen VFR). Shromažďuje finanční prostředky unijních států a vytváří úspory z rozsahu. Má vlastní příjmy. Výdaje na administrativu zaujímají pouze malou část (5–7%). Rozpočet je sestavován v účetní jednotce EURO. Z rozpočtu EU čerpají členské státy rozdílné prostředky v závislosti na průměrném hrubém domácím produktu (dále jen HDP) přepočítaném na jednoho občana a na konkrétních problémech daného regionu. Přijímání rozpočtu probíhá každý rok a podílí se na něm více institucí. Celý proces tvorby a schvalování ročního rozpočtu probíhá demokratickým způsobem. Návrh rozpočtu připravuje Evropská komise a předkládá jej prostřednictvím Rady EU jednotlivým členským zemím a dále Evropskému parlamentu, který je přímo volený občany Unie.⁴¹

Následně tyto dva orgány návrh rozpočtu společně pozměňují a schvalují, což je podstatný rozdíl oproti většině vnitrostátních rozpočtů, které schvaluje pouze jediná instituce.⁴²

Jednotlivé části rozpočtu a harmonogram jeho tvorby budou podrobně popsány později. Rozpočet EU rovněž není možné porovnávat s rozpočty státními, protože je výhradně komplementárním zdrojem a funguje společně s národními rozpočty členských zemí. Z tohoto důvodu hovoříme spíše o jeho regulační funkci než o řídicí funkci evropského rozpočtu. K rozdělení peněžních prostředků uvnitř rozpočtu dochází podle preferencí jednotlivých členských států EU. Finance jsou pak přímo směřovány do oblastí, které byly označeny jako společné priority.⁴³

Rozpočtový systém EU se skládá ze tří složek:

- I. Víceletý finanční rámec.
- II. Roční rozpočet EU, který obsahuje plánované výdaje a příjmy na jeden rok.
- III. Pravidla týkající se vlastních zdrojů, na jejichž základě se stanovují příjmy EU.⁴⁴

⁴¹ EVROPSKÁ UNIE. *Oblasti politiky: Rozpočet* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm>.

⁴² EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-41726-9.

⁴³ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

⁴⁴ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Směřování výdajů EU: víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework>>.

Vlády států EU spravují 80 % rozpočtu EU. Dále členské země Unie vybírají a následně řídí projekty financované Evropskou unií. Systém kontroly spadá do kompetence Komise, jež dohlíží na řádné hospodaření s vydanými prostředky, aby vše bylo v souladu s předpisy.⁴⁵

3.6.2 Vývoj rozpočtu EU

Proces tvorby rozpočtu EU byl budován postupně a prošel několika etapami. Podrobný popis jednotlivých fází není náplní této práce, ale pro úplnost budou zmíněny základní milníky.

Vznikem prvního společenství v roce 1951 byly Smlouvou ESUO založeny dva rozpočty, a to operační rozpočet a rozpočet administrativních výdajů. Již v té době byly zavedeny tzv. vlastní příjmy rozpočtu, které tvořily dávky z výroby uhlí a oceli.⁴⁶

V roce 1957 vznikly další rozpočty, nejprve smlouvou EURATOM funkční rozpočet a rozpočet výzkumu a investic, a smlouvou EHS jeden společný rozpočet. Zde byl ale aplikován zcela rozdílný model financování. Nově vzniklé organizace měly být financovány z příspěvků jednotlivých států společenství. V roce 1965 došlo ke sjednocení rozpočtu EHS s funkčními rozpočty ESUO a EURATOM. Od roku 1970 na základě smlouvy z Lucemburku existovaly dva rozpočty, a to obecný a operační rozpočet ESUO. Tento rozpočet byl od počátku nezávislý. Opíral se o vlastní zdroje a byl kompetentní financováním své činnosti z úvěrů. To byl velký rozdíl oproti rozpočtu ES a EURATOM, který neměl vlastní příjmy a ani možnost financování z úvěrů. Velkou změnu přineslo až rozhodnutí Rady z 21. dubna 1970 o zavedení systému vlastních příjmů.⁴⁷

V polovině 70. let následovalo období rozpočtové krize, která trvala až do roku 1987. V tomto roce na základě přijetí Jednotného evropského aktu (Single European Act) dochází postupně k reformám komunitárního rozpočtu. Byla provedena revize společné zemědělské politiky a převedení velké části rozpočtu na programy soudržnosti. Tato transformace měla pozitivní význam pro dokončení společného trhu a přechodu do fáze hospodářské a měnové unie představující nejvyšší fázi ekonomické integrace postavené na

⁴⁵ EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet EU v kostce*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2015. ISBN 978-92-79-44392-3.

⁴⁶ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

⁴⁷ TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-546-6.

vnitřním trhu. V dnešní evropské podobě je možno definovat měnovou unii v právním významu existencí společné měny eura a jednotnou ústřední bankou v podobě Evropské centrální banky zodpovědné za výkon jednotné měnové politiky.⁴⁸

Období po roce 2000 bylo značně poznamenáno rozhodnutím o dalším rozšíření EU o státy střední a východní Evropy. Rozšíření o větší počet zemí donutilo společenství provést rozsáhlou reformu financování. V této etapě dochází ke stoupajícímu přesunu peněžních prostředků ze společné zemědělské politiky do strukturálních fondů.

Rozpočet EU vzrostl mezi lety 2004–2014 o 42,5%, což ilustruje i příloha č. 4, kde je vyobrazen přehled výše vnitrostátních rozpočtů všech členských zemí EU. Pro názornost v ČR vzrostl rozpočet od roku 2004, kdy dosahoval výše 40,41 miliardy EUR, na 65,15 miliardy EUR v roce 2014. Na celkovém zvýšení rozpočtu EU sehrál velkou roli rovněž vstup nových tří zemí (Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko) do Unie, a skutečnost, že u více než poloviny zemí vzrostla znatelně výše vnitrostátních rozpočtů v porovnání s Unijním rozpočtem.⁴⁹

3.6.3 Rozpočtové mechanismy a zásady

Sestavování a plnění evropského rozpočtu musí být v souladu se zásadami, které jsou uvedeny v Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012. Jsou zde stanovena finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a zároveň zrušeno předchozí Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.⁵⁰

Bylo vytyčeno těchto osm základních zásad rozpočtu, ke kterým musí být vždy přihlédnuto při tvorbě rozpočtu:

- zásada jednotnosti a správnosti rozpočtu;
- zásada ročního rozpočtu;
- zásada vyrovnanosti;

⁴⁸ FRIČOVÁ, Vítězslava. *Politiky EU: Hospodářská a měnová unie* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie>>.

⁴⁹ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Finanční prostředky EU* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/money/expenditure/index_cs.htm>.

⁵⁰ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

- zásada zúčtovací jednotky;
- zásada všeobecnosti;
- zásada specifikace;
- zásada řádného finančního řízení;
- zásada transparentnosti.

Zásada jednotnosti a správnosti (principle of unity and budget accuracy)

Rozpočet je nástroj, kterým se pro každý rozpočtový rok stanovují a schvalují veškeré příjmy⁵¹ i výdaje Společenství. Aby mohly být všechny finanční zdroje EU efektivně kontrolované, musí být všechny příjmy a výdaje zahrnuty do jednoho dokumentu.

Zásada ročního rozpočtu (principle of annuality)

Rozpočtové operace se váží k příslušnému finančnímu roku a jsou schvalovány před tímto obdobím. Vztahují se na 12 měsíců, tj. od 1. ledna do 31. prosince. Zde existuje výjimka, poněvadž některé výdaje mohou být povoleny na dobu delší například jednoho roku.⁵²

Zásada vyrovnanosti (principle of equilibrium)

Zásada vyrovnanosti znamená, že příjmy a výdaje musejí být navzájem v rovnováze. Pokud bude rok ukončen přebytkem, dojde k převedení finančních prostředků do následujícího období a pokud deficitem, tak bude započítán do výdajů v příštím roce.⁵³

Financování neočekávaných výdajů se řeší dodatkovým rozpočtem, a to v rámci dodatečných zdrojů, rozpočtovými přesuny. Vzhledem k tomu, že rozpočet je sestavován na základě odhadu, většinou končí přebytkem, sporadicky deficitem. Dále je nutné zdůraznit, že si Unie oproti jednotlivým státům a mezinárodním organizacím nemůže půjčit finanční prostředky.⁵⁴

⁵¹ KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.

⁵² TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-546-6.

⁵³ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Rozpočet EU* [online]. [cit. 2015-19-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu>>.

⁵⁴ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

Zásada zúčtovací jednotky (principle of unit of account)

Tato zásada stanoví, že zúčtovací jednotka ES/EU prošla postupným vývojem. Rozpočet ESUO byl v letech 1951 až 1958 v amerických dolarech. Od roku 1960 byly zúčtovací jednotkou tzv. zlaté parity, vycházející z dohody z Bretton Woods, kdy „zlatá parita“ odpovídala 0,888670888 gramům mincovního zlata. V období let 1977 až 1980 byla používána Evropská zúčtovací jednotka (European Unit of Account), která byla vytvořena z pevně stanoveného koše měn států ES. Od roku 1981 do roku 1998 se používala Evropská měnová jednotka (European Currency Unit). Od ledna 1999 je rozpočet sestavován, plněn i vyúčtováván v eurech.⁵⁵

Zásada obecnosti (principle of universality)

Zásada obecnosti vychází ze dvou pravidel. Nejprve příjem rozpočtu není přiřazen určitým výdajům a dále veškeré výdaje a příjmy musí být zaznamenány v rozpočtu v úplné výši bez jakýchkoli vzájemných zápočtů.⁵⁶

Zásada specifikace (principle of specification)

Tento princip znamená, že každé výdajové položce je přiřazen účel a cíl a následně je vložena do jednotlivých hlav a kapitol. To zabraňuje vzniku nejasností při rozdělování finančních prostředků, a to jak v etapě tvorby rozpočtu, tak i při jeho realizaci.

Zásada řádného finančního řízení (principle of sound financial management)

Tato zásada požaduje, že výdaje rozpočtu musí být vždy použity za dodržení tří podmínek, a to hospodárnosti, účinnosti a efektivity neboli užitku. Zásada hospodárnosti znamená, že zdroje musí být využívány v požadovaném množství, čase, kvalitě a za nejvýhodnější ceny, tedy hospodárně.⁵⁷ Zásada užitku vyžaduje efektivní vztah mezi používanými zdroji a dosaženými výsledky. Zásada účinnosti vyžaduje dosažení vytyčeného cíle a požadovaných výsledků. Rozpočet má sloužit k financování aktivit, které jsou přesně vymezené, měřitelné, dosažitelné a časově určené. Plnění stanovených cílů je monitorováno příslušnými institucemi ex- ante i ex- post.⁵⁸

⁵⁵ KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.

⁵⁶ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Rozpočet EU* [online]. [cit. 2015-19-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu>>.

⁵⁷ BELIČKOVÁ, Kornélia a kol. *Rozpočtová teória, politika a prax*. 1. vyd. Bratislava: IURA.

⁵⁸ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online].(PDF) [cit. 2015-13-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

Zásada transparentnosti (principle of transparency)

Zásada transparentnosti znamená, že rozpočet a opravné rozpočty i roční účetní závěrky Evropské unie jsou do dvou měsíců od jeho schválení, na základě podnětu předsedy Evropského parlamentu zveřejněny v Úředním věstníku Evropských společenství.⁵⁹

3.6.4 Sestavování a přijímání rozpočtu

Rozpočtová jednání jsou značně obtížná s ohledem na rozsáhlost, neboť rozpočtový návrh čítá více než 1000 položek, ale také jsou časově náročná (zahrnují celoroční přípravy). Ústřední pozornost je zaměřena na vyjednávání o příjmech a rozdělení výdajů na povinné a nepovinné.⁶⁰

Na základě principu transparentnosti je unijní rozpočet rozdělen do několika oblastí politiky. Díky tomu je velice dobře viditelné, kolik prostředků a kam je vynakládáno a rovněž kolik lidí je zapojeno do tohoto procesu. Jednotlivé oblasti politiky se dále dělí v závislosti na činnostech, které jsou financovány v té které sféře politiky. Tento proces nazýváme jako sestavování rozpočtu podle činností.⁶¹

Rozhodování je demokratické ve všech fázích rozpočtu. Každá činnost je regulována právním předpisem, který má formu podpůrného aktu nebo právního základu, jenž je předkládán Komisi ke schválení legislativním orgánům, Radě EU a pak Parlamentu. Velmi významným orgánem Komise, který je zodpovědný za celou rozpočtovou proceduru od přípravy návrhu rozpočtu až po jeho provádění a udělení absolutoria ze strany Evropského parlamentu, je Generální ředitelství pro rozpočet. Této instituci je věnována blíže následující kapitola diplomové práce.⁶²

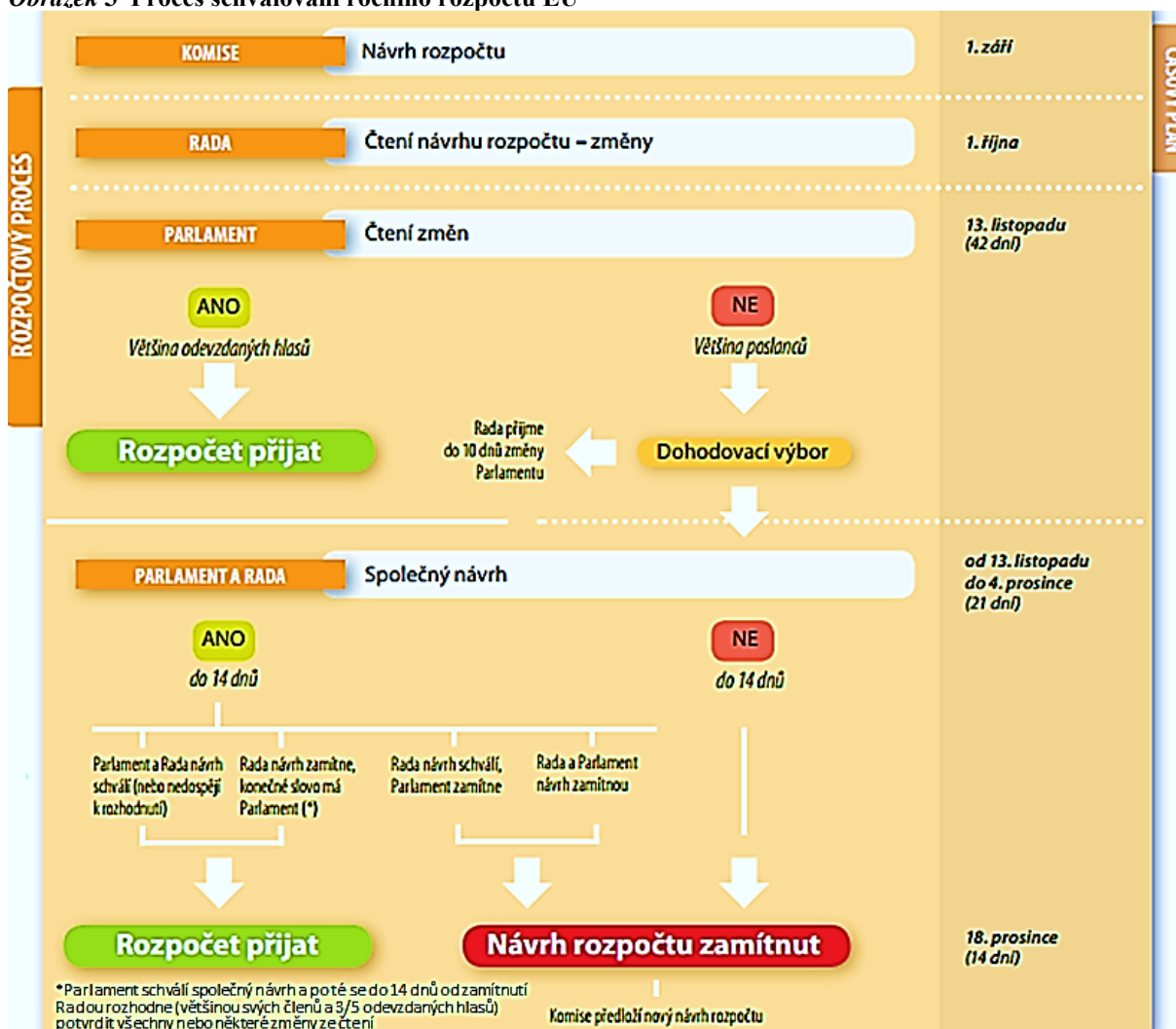
⁵⁹ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Rozpočet EU* [online]. [cit. 2015-15-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu>>.

⁶⁰ FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

⁶¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet Evropské unie Základní údaje: Na co se prostředky vydávají? Odkud pocházejí prostředky rozpočtu? Jak se o rozpočtu rozhoduje? Jak jsou finanční prostředky vynakládány a kontrolovány? Jak jsou finanční prostředky rozděleny?* Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. ISBN 978-92-791-4440-0.

⁶² EVROPSKÁ KOMISE. *Finanční plánování Další stránky: Generální ředitelství pro rozpočet* [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_cs.htm>.

Obrázek 3 Proces schvalování ročního rozpočtu EU

Zdroj: <http://ec.europa.eu>

Rozpočet se sestavuje na základě tzv. „meziinstitucionální dohody tří hlavních evropských institucí“. Obrázek č. 3 názorně ukazuje celý proces schvalování rozpočtu EU. Nejprve komise předkládá do 1. září předběžný návrh rozpočtu Radě EU. Rada EU návrh projedná, a buď ho ponechá v původním znění, nebo ho následně pozmění a postoupí do 5. října dále Evropskému parlamentu. EP může pak návrh Rady schválit nebo může podat další návrh na změny. V takovém případě může být rozpočet poté schválen Radou, jenž tyto pozměňovací návrhy opět může buď zamítnout, přijmout nebo pozměnit. Pokud EP zamítne návrh rozpočtu jako celku, vrátí ho k přepracování. Jestliže dojde k neshodě mezi Radou a EP, je svolán zvláštní dohodovací výbor, který musí do 21 dnů docílit shody a předložit nový společný návrh. Jestliže nebude následně společný návrh přijat Radou, má EP možnost rozpočet schválit s definitivní platností nebo jej zamítnout. Komise musí po

zamítnutí předložit nový návrh rozpočtu. V případě, že se nepodaří schválit rozpočet do začátku nového roku, nastane rozpočtové provizorium. Objem finančních prostředků provizorního rozpočtu odpovídá jedné dvanáctině předchozího roku.⁶³ I když rozpočtový proces vypadá jednoduše, může samotné vyjednávání v konci zabrat i několik měsíců.

3.6.5 Generální ředitelství pro rozpočet

Generální ředitelství pro rozpočet (dále jen DG Budget) je velmi významným útvarem Evropské komise během rozpočtové periody. Velikost tohoto útvaru čítá necelých 500 zaměstnanců pocházejících ze všech členských zemí a je složen z pěti ředitelství se společným sídlem v belgickém Bruselu.

Mezi odborné specializace zaměstnanců patří účetnictví, ekonomie, finance, obchod, programování, audit, právo, komunikace, řízení lidských zdrojů, evropská veřejná správa a další oblasti.

DG Budget působí v těchto klíčových sférách:

- přípravě návrhu rozpočtu a příspěvku k rozpočtovému procesu;
- řízení výdajů EU prostřednictvím VFR;
- řízení rozpočtového regulačního rámce, především finančního nařízení;
- řízení systému vlastních zdrojů rozpočtu EU;
- podávání zpráv o plnění rozpočtu;
- správa centrální pokladny;
- příprava roční účetní závěrky Komise a dalších orgánů a institucí spolu s roční konsolidovanou účetní závěrkou EU;
- podpora útvarů Komise při provádění rozpočtu;
- podpora řádného finančního řízení a sestavování rozpočtu se zaměřením na výsledky;
- správa podnikového informačního systému pro finanční řízení a účetnictví;

⁶³ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-41726-9.

- koordinace postupu udělení absolutoria, a to od přípravy až po kroky vyplývající z doporučení, která EP a Rada v rámci udělení absolutoria vydají.⁶⁴

3.6.6 Příjmy rozpočtu EU

Výběr finančních prostředků do rozpočtu Evropské unie, zpočátku Evropských společenství, se vyvíjel a měnil v závislosti na postupném rozvoji evropské integrace.

Za doby Evropského sdružení uhlí a oceli odváděly finanční dávky do společného rozpočtu ESUO přímo závody ocelářského a uhelného průmyslu, zatímco na financování rozpočtu EHS a EURATOM zprvu participovaly členské státy s ohledem na svou velikost.⁶⁵

K zásadní změně v historii rozpočtu došlo v roce 1970, kdy bylo upuštěno od financování rozpočtu pouze z příspěvků jednotlivých členských zemí, a následně byl spuštěn systém vlastních zdrojů.

Rozhodnutím Rady ze dne 21. dubna 1970 vznikla soustava tří pilířů:

- I. Zemědělské dávky,
- II. cla,
- III. podíl na dani z přidané hodnoty.

První dva pilíře (zemědělské dávky a cla) nazýváme tradičními vlastními zdroji.⁶⁶

Třetí (podíl na dani z přidané hodnoty) se započal vybírat až v roce 1980, a to kvůli technickým příčinám. Jako maximum bylo stanoveno 1 % vyměřovacího základu daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) členských zemí, avšak tento základ nesměl překročit hranici 55% hrubého národního produktu (dále jen HNP) jednotlivých států. Následně v roce 1988 přibyl ještě v pořadí čtvrtý vlastní zdroj rozpočtu, a to příspěvek z HNP členských států (od roku 2002 z hrubého národního důchodu, dále jen HND), aby pokryl chybějící předpokládané výdaje rozpočtu z prvních třech zdrojů.⁶⁷

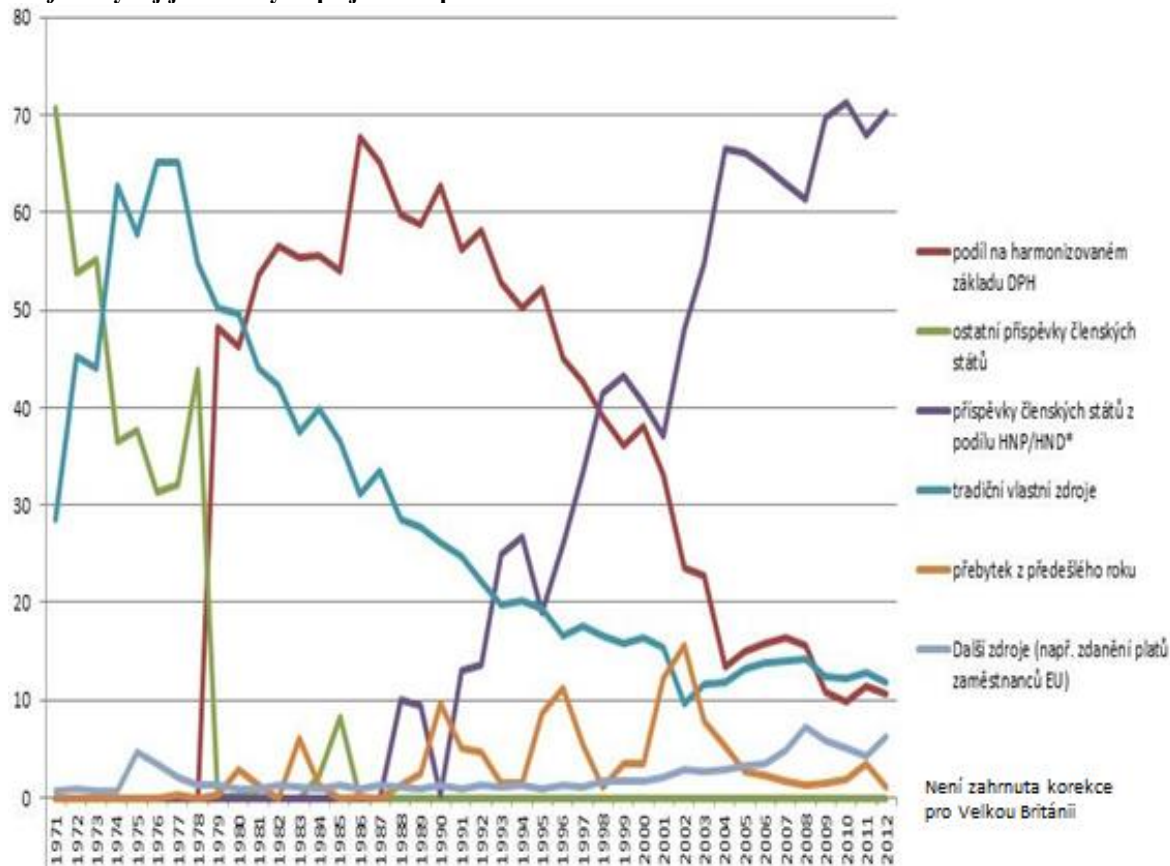
⁶⁴ EVROPSKÁ KOMISE. *Finanční plánování Další stránky: Generální ředitelství pro rozpočet* [online]. [cit. 2016-01-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_cs.htm>.

⁶⁵ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Příjmy rozpočtu EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocet-eu>>.

⁶⁶ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Fakta a čísla o EU: Příjmy Unie* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.1.html>.

⁶⁷ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Příjmy rozpočtu EU* [online]. [cit. 2016-01-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocet-eu>>.

Graf 1 Vývoj jednotlivých příjmů rozpočtu EU v období 1970-2012

Zdroj: <https://www.euroskop.cz>

Z grafu č. 1 je zřejmé, že důležitost tradičních vlastních zdrojů má stále klesající tendenci. Je to způsobeno snižováním sazby cla za dovoz do EU a vzrůstající soběstačností Unie v oblasti pokrytí vlastních potřeb z unijních zdrojů. Vývojem prošel i třetí zdroj, a to podíl na dani z přidané hodnoty. Po jeho zavedení dosahoval okolo 30% rozpočtu, avšak v druhé polovině 80. let 20. století vzrostl až na zhruba 65% rozpočtu Společenství. Následkem kritiky některých zemí, hlavně těch „chudých“, došlo k přehodnocení a následnému snížení hranice pro odvod daně z přidané hodnoty z 1,4% až na konečných 0,3%. Zároveň byla výše vyměřovacího základu determinována na maximální hodnotu 50% HNP členské země.⁶⁸

⁶⁸ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Příjmy rozpočtu EU* [online]. [cit. 2016-01-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpoctu-eu>>.

Největším zdrojem rozpočtu EU se postupně stal vlastní zdroj založený na podílu z HND, i když byl zpočátku určen pro vyrovnání příjmů. V roce 2013 odpovídal přibližně 74 % celkových příjmů.⁶⁹

K ostatním zdrojům příjmů patří daně a srážky z platů úředníků EU, bankovní úroky, pokuty, příspěvky zemí mimo EU do některých programů, přebytek rozpočtu z předchozího roku, úroky z prodlení atd.

Celková výše příjmů z vlastních zdrojů je upravena tzv. stropy. Jedná se o maximální finanční výši vlastních zdrojů, kterou může nabýt EU v průběhu určitého roku. Strop odpovídá procentnímu podílu hrubého národního důchodu EU, a přímo souvisí s hospodářskou situací v EU.⁷⁰

3.7 Víceletý finanční rámec

3.7.1 Sestavování víceletého finančního rámce

Plánování jednotlivých ročních rozpočtů unie předchází sestavení finanční perspektivy neboli víceletého finančního rámce, v minulosti označovaného rovněž pod pojmem finanční výhled. Samotný VFR není ve své podstatě rozpočtem EU, ale je to prostředek plánování a pojistka předvídatelnosti výdajů EU. Zároveň je nástrojem dodržování přísné rozpočtové kázně. Každý roční rozpočet musí být v souladu s tímto dlouhodobým rozpočtovým plánem, který nařizuje maximální roční částky (limity) výdajů EU (označované jako stropy) do jednotlivých politických oblastí (označované jako okruhy).⁷¹

V každém Nařízení o VFR, které nejprve schvaluje EP a následně přijímá Rada, jsou stanoveny stropy pro dvě kategorie výdajů EU. Jedná se o finanční prostředky na závazky a na platby.⁷²

⁶⁹ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-41726-9.

⁷⁰ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Příjmy EU: vlastní zdroje* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-revenue-own-resources>>.

⁷¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-41726-9.

⁷² EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Směřování výdajů EU: víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2016-01-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework>>.

- **Prostředky na závazky** obsahují souhrnnou výši právních závazků, kterými mohou být grantové dohody nebo rozhodnutí a smlouvy, jež mohou být vynaloženy Uní v jednotlivých rozpočtových letech.
- **Prostředky na platby** pokrývají výdaje z právních závazků uzavřených v běžném roce nebo v dřívějších letech, ale jsou splatné v běžném roce.

Všechny roční rozpočty jsou schvalovány v rámci této finanční perspektivy a zpravidla se pohybují pod výdajovými stropy, jako jistá rezerva pro nepředvídatelné potřeby.⁷³

Rámec vzniká na základě meziinstitucionální dohody mezi Radou EU, Evropským parlamentem a Evropskou komisí. Komise předkládá návrh Radě EU, která rozhoduje jednomyslně o dílčích příjmech a výdajích. Konečné přijetí provádí Evropský parlament, kdy k jeho schválení je vyžadována prostá většina všech jeho členů, avšak EP smí pouze text návrhu potvrdit či zamítnout, změnit jej nemůže. VFR byl původně plánován na období pěti let, a od roku 1993 je jeho období sedmileté.

První VFR byl sestaven na pětileté období 1988–1992. Důvodem zavedení finančního rámce byli rozpočtové krize v 80. letech 20. století, kdy se opakovaně v několika letech nepodařilo pokrýt neustále vzrůstající požadavky na výdajové straně původními zdroji rozpočtu. Bylo to způsobeno hlavně kvůli finančně značně náročné společné zemědělské politice a stoupajícím výdajům na strukturální fondy. Ratifikací Lisabonské smlouvy v roce 2009 byl VFR zařazen do primárního práva EU, tzv. Legally Binding Act.⁷⁴

K ústředním cílům víceletých finančních rámců EU patří aktivity vedoucí k udržení disciplíny společného rozpočtu, k navázání těsnější součinnosti unijních institucí jednak během schvalování rozpočtu a také při kontrole rozpočtových výdajů.

⁷³ EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. ISBN 978-92-79-41726-9.

⁷⁴ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8904/sekce/vicelety-financni-ramec>>.

Výdaje jsou rozděleny do pěti okruhů (tzv. headingů – H):

H1 – Udržitelný růst, který se dělí na dva podokruhy

H1a – **Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost**. Zahrnuje cca 10% rozpočtu, spadají sem výdaje na budování jednotného trhu, energetickou a dopravní infrastrukturu, výzkum, vědu atd.

H1b – **Soudržnost pro růst a zaměstnanost**. Zahrnuje cca 35% rozpočtu. Patří sem peníze na rozvoj méně vyspělých regionů skrze strukturální fondy a Fond soudržnosti. Možnost volnějšího použití finančních prostředků než z podokruhu H1a.

H2 – Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi. Sem patří společná zemědělská politika (dále jen SZP), politika soudržnosti a rozvoj venkova. SZP zabírala od vzniku rozpočtu největší část. V 80. letech to bylo kolem 80%, ale od 90. let se jí začala vyrovnávat politika soudržnosti, která jí v roce 2008 předstihla. V té době směřovalo 47 mld. EUR na soudržnost a 46 mld. EUR do SZP. Stále více finančních prostředků je vynakládáno na rozvoj venkova. Jedná se o podporu konkurenceschopnosti zemědělců a technologického rozvoje. Dále zahrnuje prostředky na podporu zlepšení životní úrovně a ochranu životního prostředí. Je zde snaha o diversifikaci ekonomiky na venkově takovým způsobem, aby nebyla závislá jen na zemědělské produkci.

H3 – Bezpečnost a občanství. Do roku 2013 pod názvem Občanství, svoboda, bezpečnost a právo (neboli „vnitřní politiky“). Je sice nejmenším, ale stále rostoucím okruhem. Jedním z podokruhů, do kterého směřuje nejvíce finančních prostředků, je podokruh migrace (H3a), u kterého lze očekávat díky současné situaci ve světě další nárůst. Z tohoto okruhu směřují také finance do rozpočtu agentury EU CEPOL, které se věnuje další část diplomové práce.

H4 – EU jako globální hráč (neboli „vnější politiky“). Patří sem společná zahraniční a bezpečnostní politika, podpora kandidátským zemím, politika sousedství, rozvojová a humanitární pomoc, vnější obchodní politika atd.

H5 – Správní náklady. Zahrnuje náklady na provoz všech institucí.

3.7.2 Víceletý finanční rámec 2014-2020

Vyjednávání o podobě nového VFR pro období 2014–2020 bylo zahájeno v roce 2011, kdy EK předložila balíček změn a návrhů formou sdělení pod označením

„Rozpočet – Evropa 2020“. Následovala rozsáhlá a složitá vyjednávání, která trvala dva a půl roku. Nejprve v únoru 2013 na zasedání Evropské rady se členské země společně usnesli na výši výdajů a příjmů, a nakonec v prosinci 2013 došlo k meziinstitucionální dohodě mezi EK, EP a Radou o zavedení rozpočtové kázně, spolupráci v rozpočtových záležitostech a o zajištění řádného finančního řízení.⁷⁵

Tabulka 1 Změny výše finančních prostředků během schvalovacího procesu

Položky na závazky 2014-2020, mil. EUR, ceny roku 2011	Návrh Komise z června 2011	Návrh Komise z července 2012	Finální dohoda
1. Inteligentní růst podporující začlenění	490 908	494 763	450 763
z toho: hospodářská, sociální a územní soudržnost	376 020	379 243	325 149
2. Udržitelný růst: Přírodní zdroje	382 927	386 472	373 179
z toho: výdaje související s trhem a přímé platby	281 825	283 051	277 851
3. Bezpečnost a občanství	18 535	18 809	15 686
4. Globální Evropa	70 000	70 000	58 704
5. Správa	62 629	63 165	61 629
z toho: správní výdaje orgánů	50 464	51 000	49 798
6. Náhrady	0	27	27
Položky na závazky celkem	1 025 000	1 033 235	959 988
Jako % HND	1,05 %	1,08 %	1,00 %
Položky na platby celkem	972 198	987 599	908 400
Jako % HND	1 %	1,03 %	0,95 %

Zdroj: <https://www.euroskop.cz>

Koncem roku 2013 bylo vydáno Nařízení Rady č. 1311/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým byl ustanoven víceletý finanční rámec na období 2014–2020. Uvedené nařízení umožňuje Evropské unii investovat v letech 2014–2020 až 960 miliard EUR v prostředcích na závazky a zhruba 908 miliard EUR na platby. Přehled o výši navrhovaných finančních prostředků do jednotlivých oblastí a schválenou výší těchto prostředků je uveden v tabulce č. 1. Úspor bylo dosaženo omezeními v rámci společné zemědělské politiky a kohezní politiky, tedy v prvním okruhu.

⁷⁵ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Finanční rámec 2014-2020* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020>>.

Tabulka 2 Porovnání VFR na období 2007–2013 a 2014-2020

Prostředky na závazky	VFR 2007-2013	VFR 2014-2020	Rozdíl: VFR 2014-2020 vs. 2007-2013	
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	%
1. Chytrý a inkluzivní růst	446 788	450 763	3 975	0,9%
1a Konkurenceschopnost v oblasti růstu a zaměstnanosti	91 541	125 614	34 073	37,2%
1b Koheze v oblasti růstu a zaměstnanosti	355 248	325 149	-30 099	-8,5%
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje-	420 682	373 179	-47 503	-11,3%
výdaje týkající se trhu a přímé výdaje ⁷⁶	318 820	277 851	-40 969	-12,9%
3. Bezpečnost a občanství	12 396	15 686	3 290	26,5%
4. Globální Evropa	56 815	58 704	1 889	3,3%
5. Administrativní výdaje⁷⁷	56 503	61 629	5 126	9,1%
6. Kompenzace⁷⁸	991	27	-893	
Celkové prostředky na závazky	994 175	959 988	-34 187	-3,4%
v procentech HND	1,12%	1,00%	-0,12%	
Celkové prostředky na platby	943 137	908 400	-34 737	-3,7%
v procentech HND	1,07%	0,95%	-0,12%	
mimo VFR				
Rezerva na mimořádnou krizovou pomoc	1 777	1 960	183	10,3%
Fond na přizpůsobení evropské globalizace	3 573	1 050	-2 523	-70,6%
Fond solidarity Evropské unie	7 146	3 500	-3 646	-51,0%
Nástroj flexibility	1 429	3 297	1 868	130,7%
Evropský rozvojový fond ⁷⁹	26 930	26 984	54	0,2%

Zdroj: <http://europa.eu>

V rámci VFR 2014-2020 byl rok 2014 prvním rokem vykazujícím nižší celkové hodnoty než předešlý plán výdajů. Tento vývoj je patrný z tabulky č. 2. Objem regionálních výdajů včetně výdajů na výzkum a vývoj postupně stoupá, a to až do roku 2020. Oproti tomu zemědělství, jehož podíl rok od roku klesá a na rozdíl od VFR 2007-2013, kdy zemědělství představovalo hlavní oblast výdajů, nepočítá se stejným objemem financí jako v předchozích letech. Změna byla patrná již v roce 2014, kdy regionální

⁷⁶ Pro roky 2007–2013 je brán v potaz čistý strop pro pilíř (Rozhodnutí Komise 379/2009 ve znění posledního dodatku), a to po srážkách a modulaci a dalších přesunech opakované zálohy. Tento čistý strop je posléze upraven, aby odpovídal struktuře podstropů pro roky 2014–2020 (tj. bez intervencí na rybářských trzích – ty jsou financovány v rámci Evropského námořního a rybářského fondu a bezpečnost potravin – financována z H3; je přidána dobrovolná modulace z opakované zálohy). Z důvodu srovnání, je návrh Komise pro H2 navýšen o částku agri rezervy, bylo navrženo, aby tato rezerva byla financována mimo víceletý finanční rámec (VFR) a nakonec integrována do H2.

⁷⁷ Pro srovnání, strop pro H5 pro 2007 – 2013 je navýšen o částku příspěvků zaměstnanců, které jsou nyní mimo VFR (tj. 500 mil. EUR v cenách roku 2004).

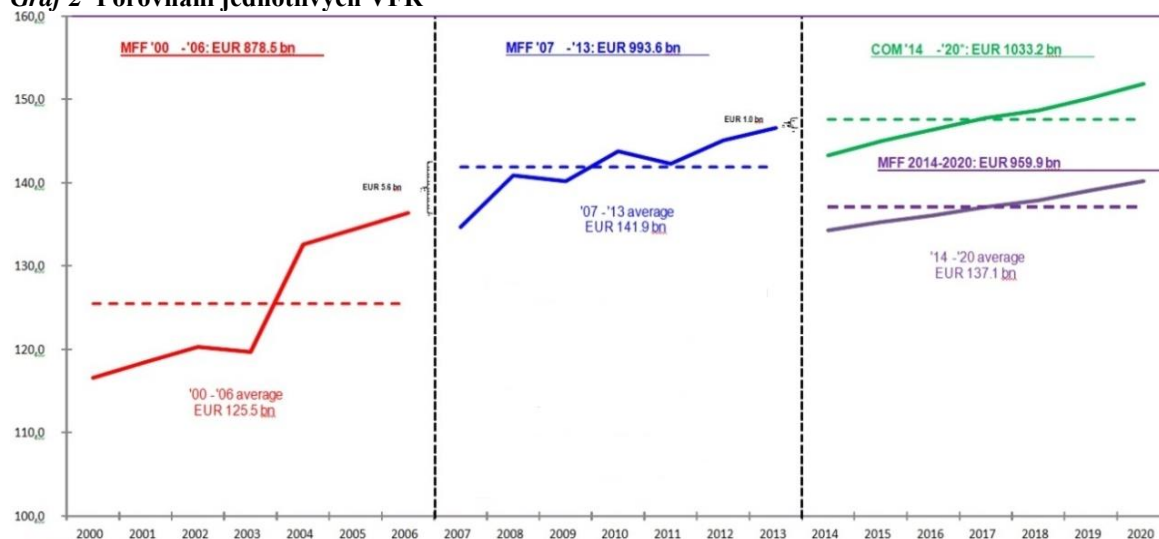
⁷⁸ Kompenzace: BG-Bulharsko, RO-Rumunsko pro roky 2007 – 2009, HR-Chorvatsko pro rok 2014.

⁷⁹ Jen pro informaci. Evropský rozvojový fond není financován z rozpočtu EU.

i zemědělské zdroje dosahovaly úrovně 42% rozpočtu.⁸⁰ Tabulka číslo 2 nám také uvádí, že v porovnání s VFR pro období 2007–2013 je to o 3,4% méně prostředků na závazky a o 3,7% méně na platby. Tento pokles by měl zaručit pro EU rozpočtovou kázeň a vzít v úvahu silné tlaky na rozpočet, kterým země Unie vzdorují na vnitrostátní úrovni.⁸¹

Graf č. 2 přehledně znázorňuje VFR za poslední tři období. Vázaný strop VFR 2000-2006 pro EU 15/25 znázorňuje červená barva, vázaný strop VFR 2007-2013 pro EU 27 představuje modrá barva, vázaný strop VFR 2014-2020 podle aktualizovaného návrhu Komise pro EU 28 (červen 2012) ukazuje zelená barva - první návrh, vázaný strop VFR 2014-2020 dle závěru Rady EU 28 (únor 2013) uvádí fialová barva - druhý návrh. Z grafu je patrné, že vývoj VFR měl stálou stoupající tendenci, která je viditelná ještě v prvním návrhu VFR na období 2014-2020, který je označen zelenou barvou. Avšak v únoru 2013 došlo k jeho snížení, což je viditelné na posunu křivky fialové barvy pod linii modré křivky. Modrá barva znázorňuje VFR 2007-2013.

Graf 2 Porovnání jednotlivých VFR

Zdroj: <http://europa.eu>

⁸⁰ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Finanční prostředky EU* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/money/expenditure/index_cs.htm>.

⁸¹ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Víceletý finanční rámec na období 2014-2020* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework/mff-2014-2020>>.

Dále byla zavedena tzv. doložka o přezkumu, na jejímž základě dojde v roce 2016 k přezkoumání finanční perspektivy 2014-2020 a k opětovnému posouzení priorit na zbylá léta. Během přezkumu bude muset být zároveň přihlédnuto k momentální hospodářské situaci. Také byla vyvolána diskuse o tom, aby období finanční perspektivy, které je v současné době sedmileté, shodovalo s pětiletým funkčním obdobím jednotlivých institucí EU.⁸²

Tento návrh o sjednocení délky období VFR a unijních orgánů na dobu 5 let bude důkladně prozkoumán v rámci EK a následně poté bude její závěr předložen společně s novým návrhem finanční perspektivy na následující období. Datum odevzdání byl stanoven na 1. leden 2018.⁸³

3.7.3 Rozložení prostředků do jednotlivých okruhů VFR 2014-2020

VFR dělí prostředky do šesti výdajových okruhů tzv. headingů:

1. okruh - Inteligentní růst - podporuje začlenění, které se rozkládá na dva podokruhy:

1A - Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost. Zde se nalézají: *Horizont 2020 – program pro vědu a výzkum*, *COSME* - program na podporu malých a středních podniků, *Erasmus pro všechny – vzdělávací program*, *Sociální změna a inovace* - program pro sociální oblast, *Fiscalis*, *Customs*, *Anti Fraud* - programy spojené s fiskální a celní unií a *Nástroj na propojení Evropy (CEF)* - financování infrastrukturních projektů v oblasti dopravy, energetiky a telekomunikací. Spadají sem i rozsáhlé programy: *Galileo*, *Copernicus (GMES)* a *ITER*. Výdajový strop pro tento podokruh činí 125 miliard EUR, což ve srovnání s předchozím víceletým finančním rámcem představuje zvýšení o více než 37 %.

1B - Hospodářská, sociální a územní soudržnost. Záměrem je redukce diferencí mezi různými stupni rozvoje jednotlivých členských regionů. Jsou zde zahrnuty prostředky pro tzv. Politiku soudržnosti. Zde se nalézají: *Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)*, *Evropský sociální fond (ESF)* a *Fond soudržnosti (FS)*. Rovněž jsou zde zahrnuty výdaje

⁸² EVROPSKÝ PARLAMENT. *Zpravodajství* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <[http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20131118IPR25541/html/Evropsk%C3%BD-parlament-schv%C3%A1lil-dlouhodob%C3%BD-rozpo%C4%8Det-EU-\(VFR\)-pro-obdob%C3%AD-2014-2020](http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20131118IPR25541/html/Evropsk%C3%BD-parlament-schv%C3%A1lil-dlouhodob%C3%BD-rozpo%C4%8Det-EU-(VFR)-pro-obdob%C3%AD-2014-2020)>.

⁸³ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Víceletý finanční rámec na období 2014-2020* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework/mff-2014-2020>>.

na programy Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže a Fond evropské pomoci pro nejvíce deprivované osoby. Výdajový strop činí 325 miliardy EUR.⁸⁴

2. okruh - Udržitelný růst - přírodní zdroje, který je určen především na Společnou zemědělskou politiku (dále jen SZP), *Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)*, který je určen na Společnou rybářskou politiku a program *Life+*, který je vytvořen na ochranu životního prostředí a boj s klimatickou změnou. SZP se dělí na tzv. I. a II. pilíř a je vytvořen k financování přímých plateb zemědělským subjektům a k financování opatření na podporu zemědělských trhů (I. pilíř). Do II. pilíře je zahrnuto financování rozvoje venkova unijních států prostřednictvím *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)*. Výdajový strop pro okruh 2 činí něco málo přes 373 miliardy EUR.⁸⁵

3. okruh - Bezpečnost a občanství, kde jsou prostředky vyčleněné na podporu bezpečnosti a ochrany občanů Unie - sem patří prostředky na *Azylový a migrační fond* a *Fond pro vnitřní bezpečnost*, rovněž na velké informační systémy (*Informační systém pro víza VIS* a *Schengenský informační systém SIS*) a na Mechanismus civilní obrany. V rámci okruhu 3 jsou též financovány programy na podporu kultury, mládeže a veřejného zdraví, a na ochranu spotřebitele. Zde je výdajový limit necelých 16 miliardy EUR.⁸⁶ Do tohoto okruhu spadá i financování rozpočtu agentury CEPOL, které je věnována tato diplomová práce.

4. okruh - Globální Evropa – zde jsou prostředky připraveny pro podporu vnějších vztahů EU. V tomto okruhu je pamatováno také na podporu kandidátských a rozvojových zemí a států sousedících s EU: *Předvstupní nástroj (IPA)*, *Evropský nástroj sousedství (ENI)* a *Nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI)*, *Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR)*, *Nástroj stability (IstS)*, *Společná zahraniční a bezpečnostní politika (CFSP)*, *Humanitární pomoc* a *Makrofinanční pomoc (MFA)*. Výdajový strop činí téměř 59 miliardy EUR.⁸⁷

⁸⁴ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online].(PDF) [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

⁸⁵ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Směrování výdajů EU: víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework>>.

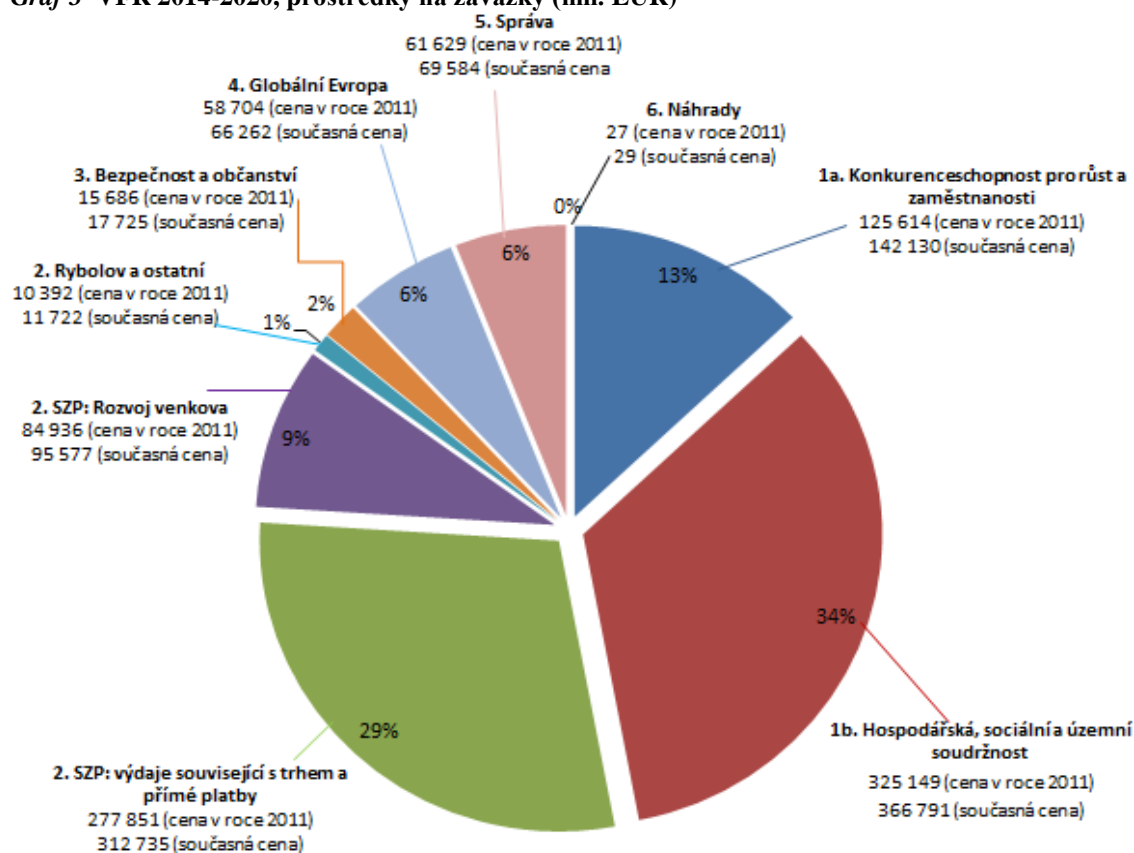
⁸⁶ *Tamtéž.*

⁸⁷ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online].(PDF) [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

5. okruh – Správa - se nalézají prostředky na financování administrativních výdajů institucí a orgánů EU, dále výlohy na tzv. evropské školy a na penzijní systém EU. Zde je výdajový strop skoro 62 miliardy EUR. V porovnání s předešlým VFR byla částka snížena o 2,5 miliardy EUR, díky snaze o upevnění veřejných financí.⁸⁸

6. okruh – Náhrady – se nalézají finanční prostředky pro země, které vstoupily do EU v posledních dvou letech, kdy přistoupivší státy mají nárok na rozpočtové náhrady kompenzující nárůst výdajů ve spojitosti se vstupem do EU.⁸⁹

Graf 3 VFR 2014-2020, prostředky na závazky (mil. EUR)

Zdroj: <http://europa.eu>

Z grafu č. 3 je patrné rozložení prostředků na závazky podle jednotlivých headingů a jejich procentuální vyjádření. Stropy těchto výdajů pak dále znázorňuje tabulka č. 3.

⁸⁸ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online].(PDF) [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

⁸⁹ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Víceletý finanční rámec na období 2014-2020* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework/mff-2014-2020>>.

Tabulka 3 Stropy výdajů VFR 2014-2020 dle jednotlivých let a headingů

Položky na závazky, ceny roku 2011 v mil EUR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014- 2020
1. Inteligentní růst podporující začlenění	60 283	61 725	62 771	64 238	65 528	67 214	69 004	450 763
1a Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	15 605	16 321	16 726	17 693	18 490	19 700	21 079	125 614
1b Hospodářská, sociální a územní soudržnost	44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925	325 149
2. Udržitelný růst: Přírodní zdroje	55 883	55 060	54 261	53 448	52 466	51 503	50 558	373 179
z toho: výdaje související s trhem a	41 585	40 989	40 421	39 837	39 079	38 335	37 605	277 851
3. Bezpečnost a občanství	2 053	2 075	2 154	2 232	2 312	2 391	2 469	15 686
4. Globální Evropa	7 854	8 083	8 281	8 375	8 553	8 764	8 794	58 704
5. Správa	8 218	8 385	8 589	8 807	9 007	9 206	9 417	61 629
z toho: správní výdaje orgánů	6 649	6 791	6 955	7 110	7 278	7 425	7 590	49 798
6. Náhrady	27	0	0	0	0	0	0	27
Položky na závazky celkem	134 318	135 328	136 056	137 100	137 866	139 087	140 242	959 988
Jako % HND	1,03 %	1,02 %	1,00 %	1,00 %	0,99 %	0,98 %	0,98 %	1,00 %
Položky na platby celkem	128 030	131 095	131 046	126 777	129 778	130 893	130 781	908 400
Jako % HND	0,98 %	0,98 %	0,97 %	0,92 %	0,93 %	0,93 %	0,91 %	0,95 %
Dostupné rozpětí	0,25 %	0,25 %	0,26 %	0,31 %	0,30 %	0,30 %	0,32 %	0,28 %
Strop vlastních zdrojů jako % HND	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %

Zdroj: <https://www.euroskop.cz>

Z tabulky č. 3 je zřejmý růst plánovaných výdajů téměř u všech kapitol a podkapitol rozpočtu s výjimkou kapitoly Náhrad a kapitoly Udržitelný růst: Přírodní zdroje s podkapitolou výdaje na Společnou zemědělskou politiku (výdaje související s trhem a přímé platby), kde vidíme pokles. Z tabulky je také patrná rezerva, se kterou je rozpočet každoročně připravován. Dále vidíme avizovaný prudký nárůst výdajů kapitoly 1a Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost.

3.7.4 Zvláštní nástroje VFR 2014-2020

V nařízení, které upravuje finanční perspektivu 2014-2020, je uvedeno také několik tzv. zvláštních nástrojů. Jsou to nástroje umožňující Evropské unii rychle reagovat na vzniklé neočekávané a mimořádné situace.⁹⁰

Patří mezi ně Rezerva na pomoc při mimořádných událostech (obzvláště humanitární pomoc) s roční částkou do 280 milionů EUR, Fond solidarity EU, z kterého mohou být poskytnuty finanční prostředky členské nebo kandidátské zemi v případě přírodní katastrofy (maximální roční rezerva 500 milionů EUR). Do této skupiny dále patří tzv. Nástroj pružnosti, jenž je využíván pro pevně stanovené potřeby, které převyšují roční strop VFR. Stanovená částka pro tento nástroj na rok je maximálně 475 milionů EUR. Dalším nástrojem je Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci. Jehož cílem je pomoci zaměstnancům v úsilí o nalezení nového pracovního místa, které důsledkem světové finanční a hospodářské krize nebo v rámci restrukturalizace světového obchodu ztratili. Rezerva pro fond činí až 150 milionů EUR na rok.⁹¹

3.7.5 Rozpočet EU v roce 2015

Celkový rozpočet Evropské unie v roce 2015 byl téměř 142 miliard EUR. I když se toto číslo zdá jako gigantické, tak dosáhl pouze 1% souhrnné výše statků a služeb vyprodukovaných ekonomikami členských států za jeden rok. Je snaha o to, aby byl užit výhradně v oblastech ku prospěchu celé Evropy. Jde zejména o následující priority, jako jsou růst konkurenceschopnosti evropského hospodářství ve světovém měřítku, podpora vědců obohacená o přeshraniční spolupráci, zdokonalení dopravního, energetického a komunikačního spojení mezi členskými státy a ochranu životního prostředí na evropském kontinentu.⁹²

⁹⁰ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Víceletý finanční rámec na období 2014-2020* [online]. [cit. 2016-01-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework/mff-2014-2020>>.

⁹¹ KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Finanční rámec 2014-2020* [online]. [cit. 2015-10-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020>>.

⁹² EVROPSKÁ UNIE. *Oblasti politiky: Rozpočet* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm>.

Tabulka 4 Rozpočet EU v letech 2014 a 2015 – prostředky na platby (EUR)

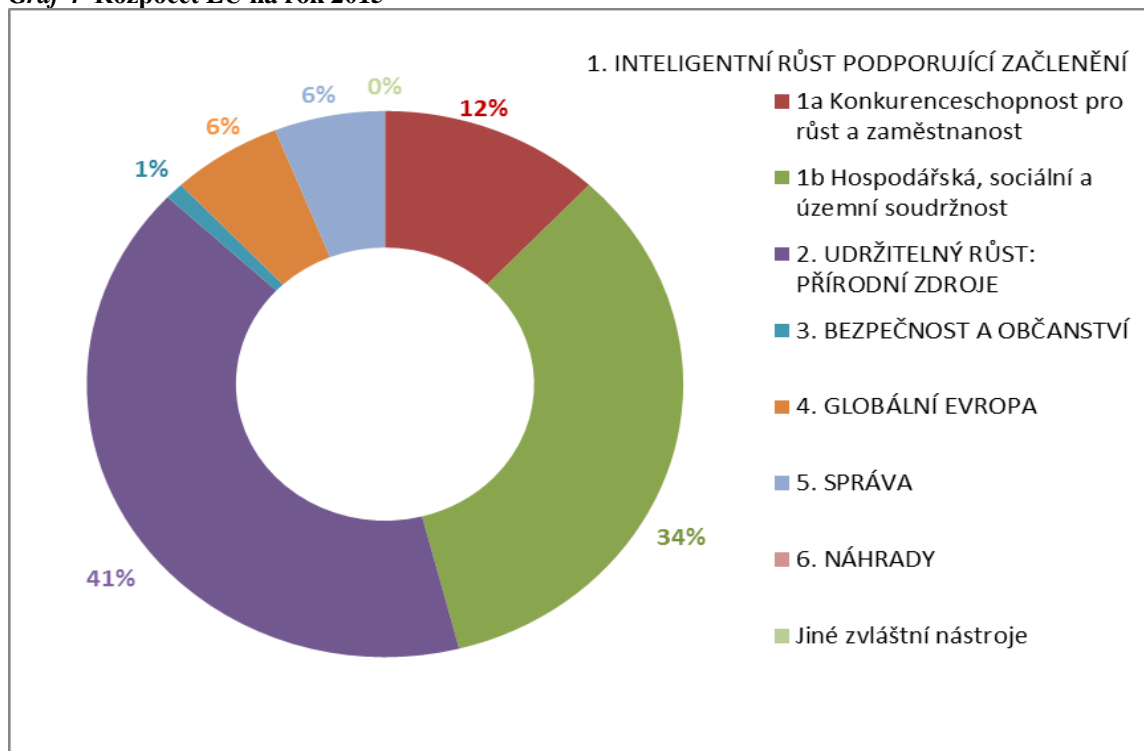
Popis	Rozpočet 2015	Rozpočet 2014 (*)	Změna (v %)
1. Inteligentní růst podporující začlenění	66 922 960 910	65 300 076 773	+ 2,49
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje	55 998 594 804	56 443 752 595	- 0,79
3. Bezpečnost a občanství	1 859 513 795	1 665 510 850	+ 11,65
4. Globální Evropa	7 422 489 907	6 840 903 616	+ 8,50
5. Správa	8 658 756 179	8 405 389 881	+ 3,01
6. Vyrovnávací platby	p.m.	28 600 000	—
Zvláštní nástroje	351 724 968	350 000 000	+ 0,49
Výdaje celkem (*)	141 214 040 563	139 034 233 715	+ 1,57

(*) Údaje v tomto sloupci odpovídají údajům v rozpočtu na rok 2014 (Úř. věst. L 51, 20.2.2014, s. 1) a opravným rozpočtům č. 1/2014 až č. 7/2014.
 (†) Ustanovení čl. 310 odst. 1 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie zní: „Rozpočet musí být vyrovnaný co do příjmů a výdajů.“

Zdroj: <http://eur-lex.europa.eu>

Z tabulky č. 4 je patrné, že celkový rozpočet EU v roce 2015 vzrostl oproti roku 2014 a mimo okruhu Udržitelný růst: přírodní zdroje, došlo ve všech oblastech k navýšení finančních prostředků. Nejvyšší nárůst, téměř 12% bylo zaznamenáno v okruhu Bezpečnost a občanství a 9% v okruhu Globální Evropa.

Graf 4 Rozpočet EU na rok 2015

Zdroj: <http://europa.eu>

Jak je patrné z grafu č. 4 skoro celý rozpočet, 87%, byl adresován pouze do dvou oblastí. Největší část rozpočtu, celkem 46%, bylo určeno do okruhu Inteligentního růstu

podporujícího začlenění, která zahrnuje dvě podoblasti, kdy 34% plynulo na pomoc znevýhodněným skupinám a málo rozvinutým regionům Unie, a 12% na podporu zvyšování konkurenceschopnosti evropských podniků. Druhý velký díl rozpočtu EU, a to 41%, připadl na okruh Zemědělství a rozvoj venkova.

3.7.6 Rozpočet EU na 2016

Dne 24. listopadu 2015 Rada schválila dohodu o rozpočtu EU na rok 2016, k níž dospěl dohodovací výbor dne 14. listopadu. Rozpočet EU na rok 2016 byl přijat 25. listopadu 2015, kdy Evropský parlament dohodu potvrdil.⁹³

Rozpočet EU na rok 2016 stanovil souhrnnou částku v prostředcích na platby na necelých 144 miliard EUR a v prostředcích na závazky na 155 miliard EUR. Jedná se o největší Unijní rozpočet v historii. EU reaguje na současné potřeby a výzvy. K dispozici EU proto poskytla více než 4 miliardy EUR v prostředcích na závazky, a to na pomoc členským státům a třetím zemím při řešení migrační a uprchlické krize a na boj proti trestné činnosti a ochranu proti terorismu. Třetí okruh byl navýšen, jak je uvedeno v tabulce č. 5, o téměř 57% v prostředcích na platby a o téměř 61% v prostředcích na závazky (viz tabulka č. 6) v porovnání s rozpočtem na rok 2015. V třetím okruhu zaznamenal nejvyššího růstu Fond pro vnitřní bezpečnost EU.

Tabulka 5 Rozpočet EU na rok 2015, 2016 - prostředky na platby (EUR)

Popis	Rozpočet 2016	Rozpočet 2015 ⁽¹⁾	Změna (v %)
1. Inteligentní růst podporující začlenění	66 262 537 636	66 853 308 910	- 0,88
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje	55 120 803 654	55 978 784 039	- 1,53
3. Bezpečnost a občanství	3 022 287 739	1 926 965 795	+ 56,84
4. Globální Evropa	10 155 590 403	7 478 225 907	+ 35,80
5. Správa	8 935 076 052	8 658 632 705	+ 3,19
6. Vyrovnávací platby	p.m.	p.m.	—
Zvláštní nástroje	389 000 000	384 505 583	+ 1,17
Výdaje celkem⁽²⁾	143 885 295 484	141 280 422 939	+ 1,84

(¹) Údaje uvedené v tomto sloupci odpovídají údajům uvedeným v rozpočtu na rok 2015 (Úř. věst. L 69, 13.3.2015, s. 1) a v opravném rozpočtu č. 1 až 8/2015.
(²) Ustanovení čl. 310 odst. 1 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie zní: „Rozpočet musí být vyrovnaný co do příjmů a výdajů.“

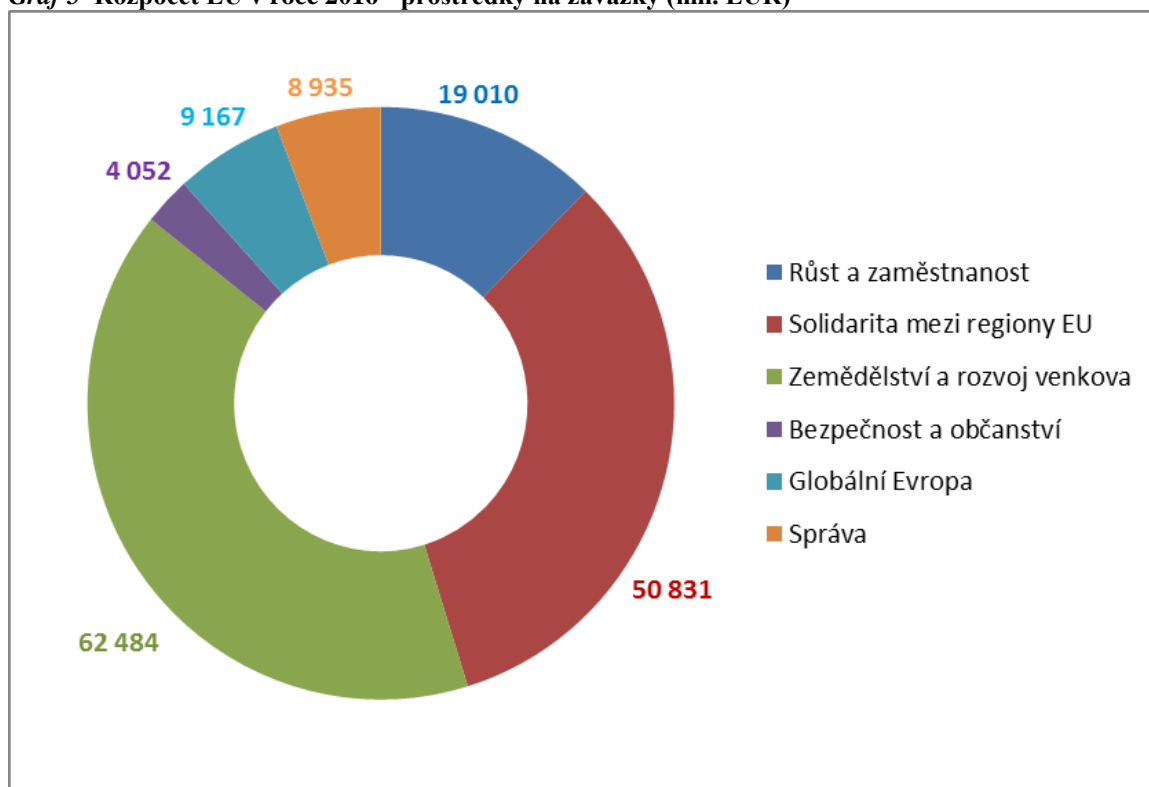
Zdroj: <http://eur-lex.europa.eu>

⁹³ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Směrování výdajů EU: víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework>>.

Fond je adresován na pomoc při provádění strategie vnitřní bezpečnosti EU, spolupráce v oblasti prosazování práva a správy vnějších hranic EU.⁹⁴

Graf č. 5 znázorňuje rozložení finančních prostředků z rozpočtu do jednotlivých okruhů v prostředcích na závazky a tabulka č. 6 doplňuje rozložení ještě o prostředky na platby. V tabulce se nalézají rovněž doplňující informace v procentuálním vyjádření o změnách celkových částek vzhledem k rozpočtu z roku 2015.

Graf 5 Rozpočet EU v roce 2016 - prostředky na závazky (mil. EUR)

Zdroj: <http://ec.europa.eu>

Oproti roku 2015 také narostly zdroje na výzkum a jiná opatření zaměřená na podporu růstu o 10,7% v prostředcích na platby a o 8,3% v prostředcích na závazky, a dosáhly tak v prostředcích na závazky částky 19 miliard EUR a téměř 17,5 miliard EUR v prostředcích na platby, jak znárodňuje tabulka č. 6. Rozpočet EU na rok 2016 podpořil také zemědělce. Na zmírnění dopadu ruského embarga na dovoz některých zemědělských produktů a obtížné situace v odvětví mlékárenství a vepřového masa byla přijata

⁹⁴ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Rozpočet EU na rok 2016* [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-annual-budget/2016>>.

mimořádná opatření v hodnotě 698 milionů EUR. Na základě dohody o rozpočtu pro rok 2016 přislíbil EP snížit počet do roku 2019 počet tabulkových pracovních míst o 197. Již v prosinci 2013 se Rada, Parlament a Komise dohodly, že v letech 2013 až 2017 sníží počet zaměstnanců o 5%.⁹⁵

Tabulka 6 Rozpočet EU na rok 2016 (mil. EUR)

PROSTŘEDKY PODLE OKRUHŮ VÝDAJŮ	Rozpočet 2016 (nominální změna v % oproti roku 2015)	
	Závazky	Platby
1. Inteligentní růst podporující začlenění:	69 841 (-10,4 %)	66 262 (-0,9 %)
<i>Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost</i>	19 010 (8,3 %)	17 418 (10,7 %)
<i>Hospodářská, sociální a územní soudržnost</i>	50 831 (-15,8 %)	48 844 (-4,5 %)
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje	62 484 (-2,2 %)	55 120 (-1,5 %)
<i>Výdaje související s trhem a přímé podpory</i>	42 220 (-2,8 %)	42 212 (-2,8%)
3. Bezpečnost a občanství	4 052 (60,7 %)	3 022 (56,8 %)
4. Globální Evropa	9 167 (5,2 %)	10 155 (35,8 %)
5. Správa	8 935 (3,2 %)	8 935 (3,2 %)
Další zvláštní nástroje	524 (-4,3 %)	389 (1,2 %)
Prostředky celkem	155 004 (-4,5 %)	143 885 (1,8 %)
Procentní podíl z HND EU-28	1,05 %	0,98 %

Zdroj: <http://europa.eu>

3.7.7 Problémy rozpočtu EU

Od samého počátku evropské integrace je rozpočet společenství spojen s množstvím potíží. Hraje zde roli nejen jeho struktura a poslání, ale i skutečnost, že to není pouze ekonomický nástroj chodu koalice, ale hlavně je to výsledek politického kompromisu. Největší problém spočívá v určení jeho velikosti, stanovení rozpočtové rozvahy členských zemí a úlev pro největší čisté plátce. Čistí plátcí hlasují zpravidla pro nižší rozpočet oproti čistým příjemcům, kteří preferují vyšší výdaje, na jejichž základě pak inkasují větší příjmy.⁹⁶

⁹⁵ EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Rozpočet EU na rok 2016* [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-annual-budget/2016>>.

⁹⁶ EVROPSKÁ KOMISE. *The EU's own resources* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/budget/mff/resources/index_en.cfm>.

Na základě závěrů Rady Evropské unie č. 5310/15 o rozpočtových směrech na rok 2016 ze dne 30. ledna 2015 by měl rozpočet EU poskytovat zdroje, které přispívají ke snížení negativních vlivů na současnou sociální a hospodářskou situaci. Mělo by toho být dosaženo především díky zvyšování produktivních investic a zabezpečením dostatečných prostředků určených pro podporu růstu a zaměstnanosti. Rada EU je zároveň toho názoru, že jednou z podstatných věcí posilujících důvěru všech obyvatel Unie je dodržování odpovědnosti a přiměřenosti při využívání zdrojů Unie.⁹⁷

⁹⁷ EVROPSKÁ UNIE. *Rozpočtové směry na rok 2016: návrh závěrů Rady ze dne 30. ledna 2015, č. 5310/15* [online]. (PDF)[cit. 2016-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5310-2015-INIT/cs/pdf>>.

4 Praktická část

4.1 Evropská policejní akademie CEPOL

V této kapitole bude blíže popsána instituce zabývající se vzděláváním a výcvikem v oblasti bezpečnosti. Jedná se o agenturu Evropské unie CEPOL, která spadá pod oblast činnosti: Spravedlnost a občanská práva a dále pod okruh: Spravedlnost a vnitřní věci. Oficiálním označením, dle zřizovacího rozhodnutí Rady (EU) 2000/820/SVV ze dne 22. prosince 2000, je název CEPOL, jenž je odvozen z francouzského názvu „Collège européen de police“. V anglickém jazyce tomuto názvu odpovídá „European Police College“, v češtině pak Evropská policejní akademie. Podle informace od národní koordinátorky výměnného programu CEPOL pro ČR se sice v českém překladu Rozhodnutí zkratka EPA uvádí, avšak v praxi se nepoužívá a málokdo ji zná.

Obrázek číslo 4 znázorňuje oficiální logo agentury. V současné době probíhá výběrové řízení na nové logo. Budoucí znak by měl lépe odrážet úkoly a cíle, které budou vycházet z nového nařízení Evropské parlamentu a Rady EU č. 543/2014, které vstoupí v platnost 1. července 2016.

Obrázek 4 Oficiální znak Evropské policejní akademie (CEPOL)

Zdroj: <http://publications.europa.eu>

O agentuře bylo již v krátkosti pojednáno v obecné části v kapitole 3.4.2 Instituce, kde bylo uvedeno, že EU disponuje více než 40 agenturami. Agentury se dále dělí do několika skupin. Na agenturu CEPOL je pohlíženo jako na decentralizovanou agenturu. Decentralizované agentury vznikají na dobu neurčitou a sídla jednotlivých agentur

se nalézají v různých městech po celé Evropě, odtud označení decentralizované. V rámci svého výkonu provádějí vědeckou, technickou nebo řídicí činnost a přispívají tak v šíření vzájemné spolupráce mezi jednotlivými členskými zeměmi a orgány EU. Spolu s CEPOL do této skupiny patří rovněž EUROPOL, FRONTEX, EASO, EUROJUST a další.⁹⁸

Evropská rada na zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 schválila vytvoření Evropské policejní akademie (dále jen CEPOL), kde budou školeni vyšší úředníci policejních složek. K samotnému zřízení CEPOL došlo rozhodnutím Rady (EU) 2000/820/SVV ze dne 22. prosince 2000. Byla založena jako síť vnitrostátních zařízení pro vzdělávání vyšších úředníků policejních složek členských států, za účelem zdokonalování a rozšiřování spolupráce mezi jednotlivými zařízeními, která ji tvoří. Podle hlavy II článku 6 Rozhodnutí Rady (EU) 2000/820/SVV, bylo účelem této spolupráce podporovat a rozvíjet evropský přístup k hlavním problémům, kterým čelí členské země v boji proti trestné činnosti, při předcházení trestné činnosti a při zachování veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, zejména problémům s přeshraničním aspektem.⁹⁹

Rozpočet CEPOL byl zajišťován následujícím způsobem. Náklady na provádění akcí uvedených v ročním programu (obsah výuky, druh, počet a délka prováděných vzdělávacích akcí, o kterých rozhoduje řídicí výbor) a náklady na fungování CEPOL, hradily členské státy společně. Dle článku 5 výše uvedeného rozhodnutí roční příspěvek členského státu byl za tímto účelem vypočítán v závislosti na HNP ve vlastních zdrojích určených pro financování souhrnného rozpočtu EU. Pro každoroční příspěvek členského státu se vycházelo z HNP dosaženého členským státem v předešlém roce.¹⁰⁰

Ukázalo se, že práce CEPOL by mohla být zlepšena, pokud by byla financována ze souhrnného rozpočtu Evropské unie, a kdyby se Služební řád úředníků Evropských společenství a Pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství vztahoval na ředitele a zaměstnance sekretariátu CEPOL. Závěry Rady ze dne 24. února 2005 proto

⁹⁸ EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Agentury a ostatní instituce EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/agencies/index_cs.htm>.

⁹⁹ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *ISAP: Rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 2000, kterým se zřizuje Evropská policejní akademie (EPA) (2000/820/SVV)* [online].(PDF) [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW:

<[https://isap.vlada.cz/kopie/revize.nsf/2fd339ed5be822e2c12578680031b2ae/C821131845B9A52CC1257BF0003FD090/\\$FILE/32000D0820.pdf](https://isap.vlada.cz/kopie/revize.nsf/2fd339ed5be822e2c12578680031b2ae/C821131845B9A52CC1257BF0003FD090/$FILE/32000D0820.pdf)>.

¹⁰⁰ *Tamtéž.*

vyzvaly k provedení výše uvedených změn, které vyžadují zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV a jeho nahrazení novým rozhodnutím Rady. Dosavadní rozhodnutí bylo proto nahrazeno novým rozhodnutím Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005.

CEPOL se tak stal subjektem Unie – byl mu udělen status samostatné agentury EU, s úkolem uvedeným v článku 7 rozhodnutí Rady 2005/681/SVV, a to: školit „senior police officers“ (vedoucí pracovníky policejních složek, někdy rovněž překládáno jako střední a vyšší policejní management) a usnadnit spolupráci mezi vnitrostátními policejními složkami pořádáním a koordinací vzdělávání a výcviku s evropským rozměrem. Podle článku 4 téhož rozhodnutí bylo rovněž ustanoveno sídlo CEPOL v Bramshillu ve Spojeném království.¹⁰¹

K zásadní změně došlo také v rámci rozpočtu. Od této chvíle se příjmy rozpočtu CEPOL sestávají zcela z rozpočtu Evropské unie (oddíl Komise). Rozpočtovému procesu bude věnována samostatná kapitola.

Na finanční výdaje agentury má samozřejmě dopad i to, kde sídlí a jaké jsou v dané zemi náklady na provoz či mzdy. Mzdy zaměstnanců EU jsou totiž vypočítávané s ohledem na tzv. koeficient, který vznikne z výpočtu nákladů na život v dané zemi.

Na konci roku 2012 a opět na začátku roku 2013 informovalo Spojené království o svém jednostranném rozhodnutí, že si již nepřeje dále hostit sídlo CEPOL na svém území. O skutečných důvodech tohoto kroku lze pouze spekulovat. Nicméně faktem je, že se Spojené království rozhodlo uzavřít školící základnu policie v Bramshillu, kde v té době sídlil právě CEPOL, a odprodat ji s tím, že náklady na provoz zařízení byly vysoké a nebyl nalezen žádný alternativní obchodní model pro jeho další provoz. Byla zahájena vyjednávání a na základě společné dohody zástupců vlád členských států ze dne 8. října 2013 bylo dohodnuto, že i nadále je nutností zachovat status CEPOL jakožto samostatné agentury Unie.¹⁰²

V důsledku rozhodnutí původní hostitelské země bylo vydáno dne 15. května 2014 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 543/2014 s ustanovením, že sídlo CEPOL

¹⁰¹ EUR-LEX. *EU law and publications: Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA) a o zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32005D0681>>.

¹⁰² EVROPSKÝ PARLAMENT. *Committee on Budgets: Opinion* [online].(PDF) [cit. 2016-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/budg/ad/1045/1045373/1045373en.pdf>.

bude přesunuto do města Budapešť v Maďarsku.¹⁰³ Maďarsko bylo vybráno ze sedmi zemí, protože předložilo nejlepší návrh, kde například jedna z nabízených výhod byl nájem na 10 let zdarma.

4.2 Organizační struktura

V následující kapitole je popsána organizační struktura agentury CEPOL. CEPOL má pouze omezený počet stálých pracovníků a jeho provoz je závislý na fungující síti členské základny. Samotná organizace měla například na konci roku 2014 pouze 45 vlastních zaměstnanců.¹⁰⁴

Nejdůležitějšími orgány agentury CEPOL jsou:

CEPOL Governing Board (dále jen GB) – řídicí výbor

- Vrcholný řídicí orgán.
- Složen z delegací členských států a zástupců EK, Rady EU a EUROPOL (zástupci EK, Rady EU a EUROPOL nemají hlasovací právo).
- GB předsedá ta země, která zastává předsednictví v rámci Rady EU.
- Za ČR má hlasovací právo zástupce Ministerstva vnitra ČR, a to ředitel odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání.

Sekretariát CEPOL

- Zajišťuje plnění správních úkonů nezbytných pro fungování sítě.
- Ředitel sekretariátu CEPOL - volen na čtyřleté funkční období.

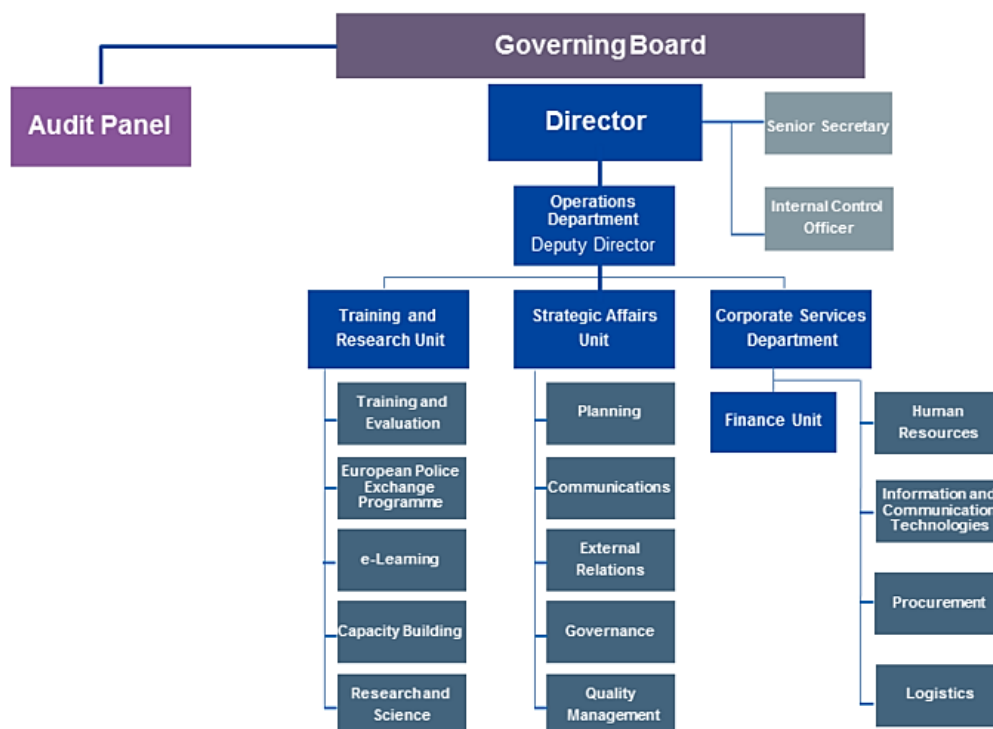
National Contacts Points (dále jen NCP) – národní kontaktní bod

V ČR zastává pozici NCP Ministerstvo vnitra ČR - odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání.

¹⁰³ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 543/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění rozhodnutí Rady 2005/681/SVV o zřízení Evropské policejní akademie (EPA)* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456052020641&uri=CELEX:32014R0543>>.

¹⁰⁴ CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Report 2014* [online].(PDF) [cit. 2016-03-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.eu/sites/default/files/annual-report-2014.pdf>>.

Obrázek 5 Organizační struktura agentury EU CEPOL, platná od 16. února 2015

Zdroj: <https://www.cepola.europa.eu>

Podrobnou organizační strukturu agentury zobrazuje obrázek č. 5. Jak bylo zmíněno výše, vrcholným orgánem agentury je řídicí výbor - Governing Board, kterému je přímo podřízený auditní panel (Audit Panel). V čele CEPOL stojí ředitel (Director), který má k dispozici asistentku (Senior Secretary) a je mu přímo odpovědný úředník pro vnitřní kontrolu (Internal Control Officer). S vedením agentury pomáhá zástupce ředitele (Deputy Director). Zástupci podléhají tři oddělení, mezi které patří odbor výcviku a výzkumu (Training and Research Unit, dále jen TRU), odbor strategických záležitostí (Strategic Affairs Unit, dále jen SAU) a odbor firemních služeb (Corporate Services Department, dále jen CSD). Oddělení se dále dělí na specializovaná oddělení. TRU je tvořena pěti odděleními, jako jsou oddělení výcviku a hodnocení (Training and Evaluation), oddělení Evropského výměnného programu pro policisty (EPEP), oddělení e-Learningu, oddělení vytváření kapacit (Capacity Building) a oddělení vědy a výzkumu (Research and Science). SAU se skládá z pěti oddělení, a to plánování (Planning), komunikace (Communications), vnějších vztahů (External Relations), správy (Governance) a managementu kvality (Quality Management). CSD je tvořeno čtyřmi

odděleními, jimiž jsou oddělení finanční (Finance Unit), oddělení lidských zdrojů (Human Resources), oddělení informačních a komunikačních technologií (Information and Communication Technologies), oddělení veřejných zakázek (Procurement) a oddělení logistiky (Logistics).

4.3 Agentura CEPOL v současnosti

V souvislosti se změnami po Lisabonské smlouvě, se snahou Komise sblížit fungování a strukturu jednotlivých agentur a v souvislosti s novými potřebami v oblasti vzdělávání a výcviku příslušníků orgánů, které se zabývají prosazováním práva. Bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL), a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2005/681/SVV. Agentura CEPOL zřízená tímto nařízením nahrazuje Evropskou policejní akademii CEPOL ustanovenou rozhodnutím 2005/681/SVV, a je její nástupkyní. Akronym však zůstává stejný. Nové nařízení vstoupí v platnost od 1. července 2016.

Za zásadní změnu v rámci nového nařízení lze pokládat snahu o vytvoření a posílení pevnějšího rámce Unie pro vzdělávání a výcvik všech příslušníků, kteří se zabývají prosazováním práva. Jedná se o systematické rozšíření cílové skupiny, kdy doposud byly aktivity agentury určeny pro „senior police officers“, tj. střední a vyšší policejní management, a nově budou zpřístupněny pro „law enforcement officers off all ranks“, tj. pracovníky orgánů, které se zabývají prosazováním práva bez ohledu na jejich hodnost, se zvláštním důrazem na ochranu lidských práv a svobod v rámci prosazování práva.¹⁰⁵

Podle kapitoly I článku 2 nového nařízení (2015/2219) rozumíme těmito pracovníky: „*Pracovníky policie, celní správy a dalších příslušných služeb, jak je vymezují jednotlivé členské státy, kteří jsou zodpovědní za následující činnosti, a pracovníci institucí Unie, jimž jsou svěřeny úkoly související s těmito činnostmi: předcházení závažné trestné činnosti dotýkající se dvou nebo více členských států, terorismu a těm formám trestné*

¹⁰⁵ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2005/681/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456049015370&uri=CELEX:32015R2219>>.

činnosti, které se dotýkají společného zájmu, jenž je předmětem některé politiky Unie, a za boj proti takové trestné činnosti, nebo řešení krizí a veřejný pořádek, zejména mezinárodní policejní činnost při významných událostech.“¹⁰⁶

Nové nařízení odkazuje na tzv. Evropský systém vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva (Law Enforcement Training Scheme, dále jen LETS), jehož cílem je zaručit, aby bylo vzdělávání a výcvik pracovníků v této oblasti na úrovni Unie vysoce kvalitní, konzistentní a soudržné. Hlavním cílem LETS tedy je úspora financí, protože nebude docházet k dublování aktivit.¹⁰⁷

CEPOL poskytuje školení a vzdělávání v oblasti portfolia činností, které jsou důležité v boji proti přeshraniční trestné činnosti. Jedná se mj. o:

- Boj proti terorismu
- Prevenci kriminality
- Hospodářskou kriminalitu
- Policejní spolupráci v rámci EU
- EU Police Cycle (politický cyklus EU)
- Lidská práva
- Speciální postupy používané v oblasti prosazování práva
- Vzdělávání a školení
- Management
- Ostatní organizovaný zločin
- Výzkum a vědu¹⁰⁸

¹⁰⁶ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2005/681/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456049015370&uri=CELEX:32015R2219>>.

¹⁰⁷ *Tamtéž.*

¹⁰⁸ CEPOL. *Education and training: Why learn with CEPOL* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/why-learn-with-cepola>>.

4.4 Rozpočet CEPOL

4.4.1 Tvorba rozpočtu CEPOL

Proces tvorby rozpočtu agentury CEPOL je otázkou dvou let. Rozpočtový proces probíhá následujícím způsobem: Governing Board schválí návrh odhadu rozpočtu, který obsahuje mimo finančního návrhu rovněž předběžný plán pracovních míst a předběžný pracovní program, a předá ho nejpozději do 31. března Komisi. Tento spojený dokument se nazývá Single Programming Document. Pokud má Komise proti návrhu odhadu námítky, konzultuje GB do 30 dnů po obdržení tohoto návrhu.

Komise předkládá odhad společně s předběžným návrhem rozpočtu Evropské unie Evropskému parlamentu a Radě (dále jen „rozpočtový orgán“). Rozpočtový orgán schvaluje položky subvencí pro CEPOL. Rozpočtový orgán zároveň schvaluje plán pracovních míst CEPOL.

Po tomto legislativním procesu se dokumenty vrací zpět k agentuře, kde GB nakonec tuto proceduru uzavírá přijetím rozpočtu CEPOL a plánu pracovních míst. Přijatý návrh v tomto znění se však stává definitivním až po finálním přijetí souhrnného rozpočtu Evropské unie. V případě potřeby bude ještě náležitě upraven. Výdaje CEPOL zahrnují výdaje na zaměstnance, správu, infrastrukturu a provoz. Článek 15 rozhodnutí 2005/681/SVV uvádí, že příjmy a výdaje musí být vyrovnané.¹⁰⁹

4.4.2 Financování agentury CEPOL

Samotné financování agentury a rozpočet CEPOL je zahrnut pod rozpočtový okruh Bezpečnost a občanství, který byl do roku 2013 označován jako Občanství, svoboda, bezpečnost a právo. Tabulka č. 7 dokládá, jak byly rozloženy finanční prostředky EU do jednotlivých okruhů v letech 2015 a 2016. Do třetího okruhu „Bezpečnost a občanství“ je alokováno nejméně z celkových prostředků (vyjma zvláštních nástrojů). Tento celkový objem finančních prostředků v okruhu je dále přerozdělen do jednotlivých oblastí. Jednou z oblastí je i rozpočet CEPOL, jehož tvorba je popsána v předešlé kapitole.

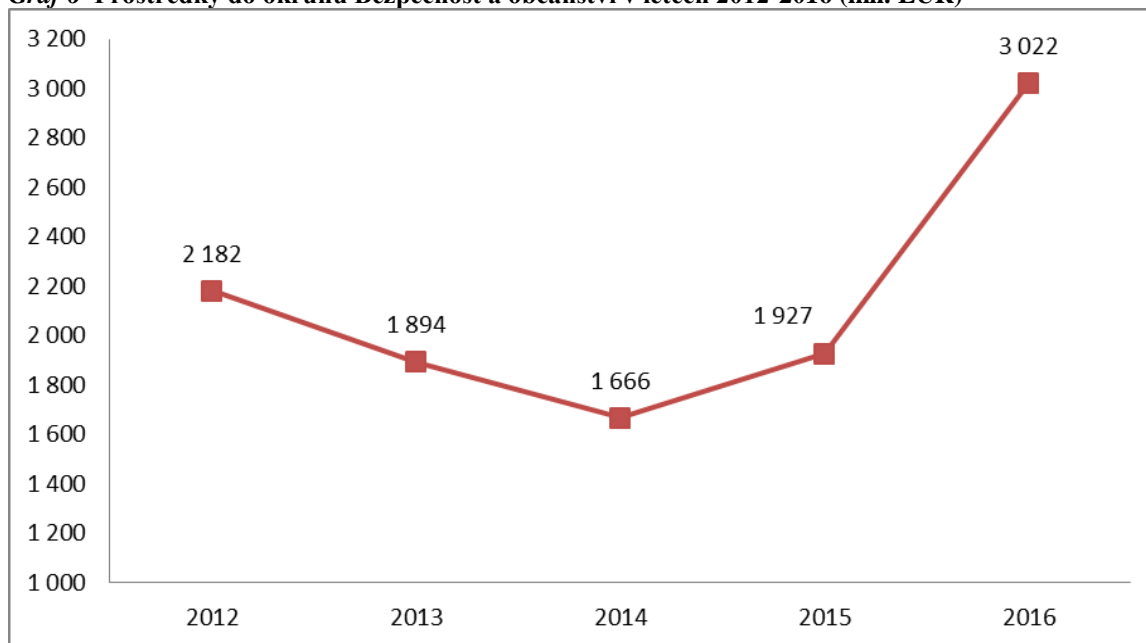
¹⁰⁹ EUR-LEX. *EU law and publications: Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA) a o zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32005D0681>>.

Tabulka 7 Financování souhrnného rozpočtu 2015 a 2016 (EUR)

Popis	Rozpočet 2016	Rozpočet 2015 (!)	Změna (v %)
1. Inteligentní růst podporující začlenění	66 262 537 636	66 853 308 910	- 0,88
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje	55 120 803 654	55 978 784 039	- 1,53
3. Bezpečnost a občanství	3 022 287 739	1 926 965 795	+ 56,84
4. Globální Evropa	10 155 590 403	7 478 225 907	+ 35,80
5. Správa	8 935 076 052	8 658 632 705	+ 3,19
6. Vyrovnávací platby	p.m.	p.m.	—
Zvláštní nástroje	389 000 000	384 505 583	+ 1,17
Výdaje celkem (?)	143 885 295 484	141 280 422 939	+ 1,84

Zdroj: <http://eur-lex.europa.eu>

Z grafu č. 6 je patrná klesající tendence objemu financí v uvedeném okruhu od roku 2012 až do roku 2014. V následujícím roce nastal zlom vlivem politické a bezpečnostní situace v Evropě. Značného nárůstu bylo dosaženo v roce 2016, a to téměř o 57% oproti předešlému roku, což dokládá tabulka č. 8. V důsledku migrace a zhoršující se bezpečnostní situaci ve světě, se dá očekávat, že do okruhu Bezpečnost a občanství bude směřovat stále větší množství finančních prostředků.

Graf 6 Prostředky do okruhu Bezpečnost a občanství v letech 2012-2016 (mil. EUR)

Zdroj: <http://eur-lex.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Rozpočet agentury by ideálně měl být vyčerpán na 100%. Pokud agentura finance nevyčerpá, musí je v následujícím roce vrátit Komisi, a to jako „špatně zaplacenou částku“.

Celkový rozpočet CEPOL od roku 2011 přesahuje 8 milionů EUR.¹¹⁰ Tabulka č. 8 uvádí celkovou výši jednotlivých rozpočtů agentury CEPOL v letech 2010 až 2016.

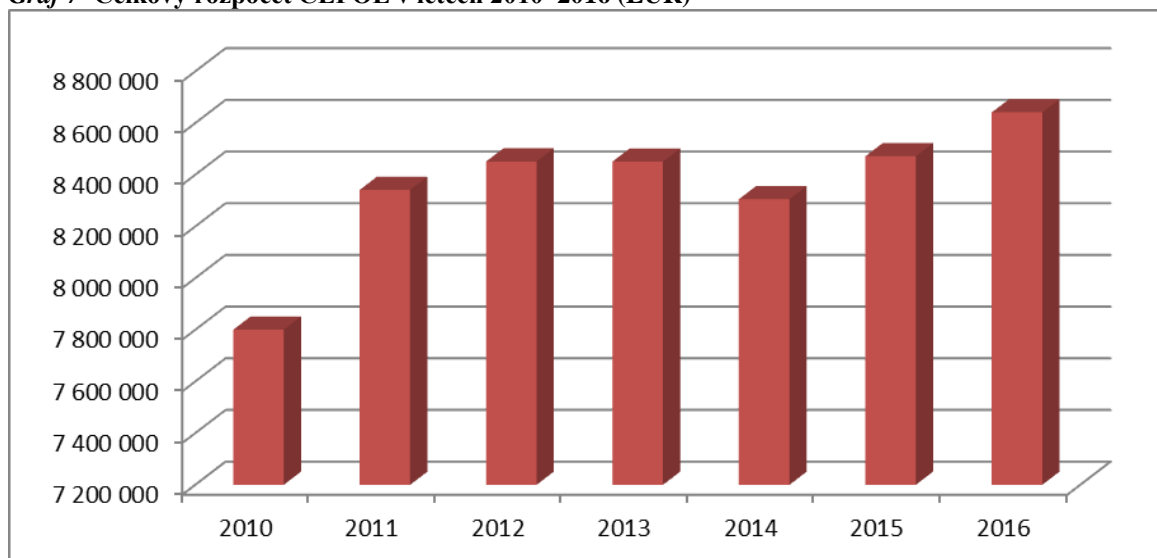
Tabulka 8 Celkový rozpočet CEPOL v letech 2010–2016

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Částka (tis. EUR)	7 800	8 341	8 451	8 450	8 305	8 471	8 641

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Sloupcový graf č. 7 dokládá, že objem rozpočtu CEPOL se v průběhu let změnil pouze minimálně a v posledním roce mírně vzrostl.

Graf 7 Celkový rozpočet CEPOL v letech 2010–2016 (EUR)

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Zajímavostí je, že ačkoli nový mandát CEPOL počítá s významným navýšením práce agentury a s rozšířením cílové skupiny (I kapitola článek 2 nařízení 2015/2219), tak Komise nepočítá s navýšením rozpočtu pro CEPOL. Komise rovněž nepodpořila ani výrazné a potřebné navýšení lidských zdrojů.¹¹¹

¹¹⁰ EVROPSKÁ UNIE. *Agencies: Documents* [online].(PDF) [cit. 2015-02-28]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/agencies/documents/fiche_20_sent_to_ep_cons_2011-07-20_en.pdf>.

¹¹¹ CEPOL. *Who we are: Key documents: 2015 Governing Board Decisions* [online].(PDF) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/32-2015-GB.pdf>>.

Rozpočet CEPOL tvoří tři kapitoly. První kapitola obsahuje výdaje na lidské zdroje (platy, pojištění, atd.), druhá kapitola obsahuje provozní výdaje (nájem, energie, údržba, kancelářské potřeby, atd.). Třetí kapitola zahrnuje výdaje na operativní činnost, tj. hlavní náplň činnosti agentury (kurzy, semináře, výměnný program, atd.).¹¹²

V roce 2015 bylo v kapitole jedna k dispozici 3 547 500, v kapitole dvě 494 500 a v kapitole tři 4 429 000 EUR.¹¹³ Pro srovnání v roce 2014, kdy došlo ke stěhování agentury z Bramshill ve Spojeném království do maďarské Budapešti byl rozpočet sestaven takto, že na kapitolu jedna bylo vyčleněno 4 473 600, na kapitolu dvě 399 410 a na kapitolu tři 3 431 990 EUR.¹¹⁴ V roce 2013, kdy agentura působila ve starém sídle, byly do kapitol vloženy prostředky následovně, a to na kapitolu jedna 4 104 100, na kapitolu dvě 518 040, na kapitolu tři 3 828 500 EUR.¹¹⁵

Tabulka 9 Rozpočtové kapitoly (EUR), provozní náklady vs. náklady na aktivity(%)

ROK	První kapitola (EUR)	Druhá kapitola (EUR)	Třetí kapitola (EUR)	I a II kapitola	III kapitola
2013	4 104 100	518 040	3 828 500	55%	45%
2014	4 473 600	399 410	3 431 990	57%	43%
2015	3 547 500	494 500	4 429 000	47%	53%

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Tabulka č. 9 a graf č. 8 ukazují, že ve druhé a třetí kapitole byl zaznamenán v roce 2015 nárůst oproti předešlému roku, zatímco v první kapitole došlo ke snížení finančních prostředků, právě ve prospěch ostatních kapitol. Z tabulky č. 9 je rovněž viditelné v posledních dvou sloupcích, že CEPOL dává cca 60% finančních prostředků na zajištění chodu agentury (kapitola I a II) a zbytek na svou hlavní činnost (kapitola III). Při realizaci aktivit CEPOL agentura výrazně spoléhá na síť členských států. V roce 2015 byl dokonce

¹¹² CEPOL. *Who we are: Key documents: 2015 Governing Board Decisions* [online].(PDF) [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/04-2015-GB.pdf>>.

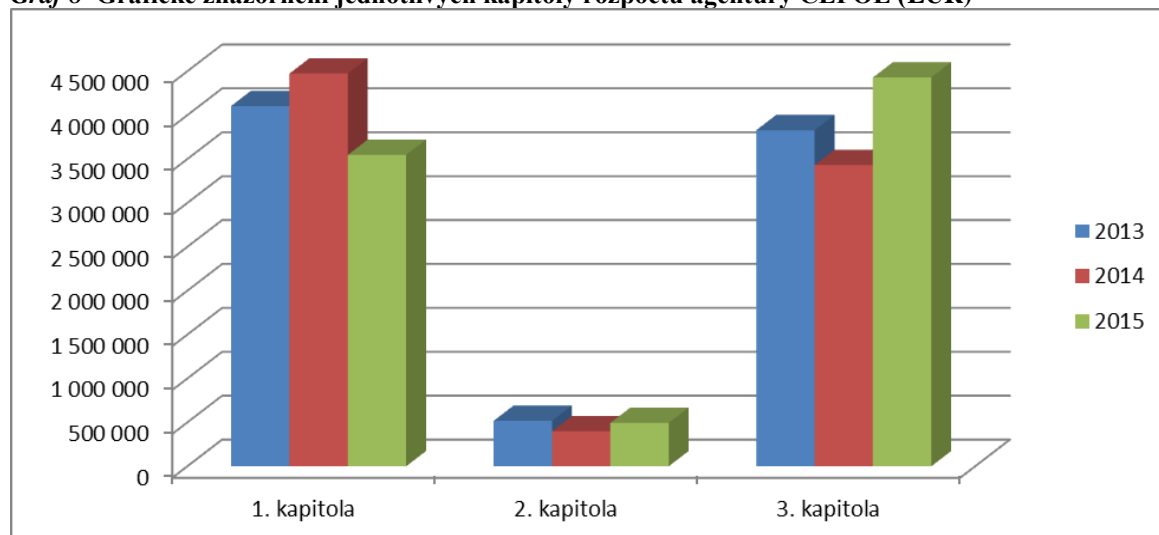
¹¹³ CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2015* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/budget-2015.pdf>>.

¹¹⁴ CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2014* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/budget-2014.pdf>>.

¹¹⁵ CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2013* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/Budget-2013.pdf>>.

poměr provozních nákladů (součet první a druhé kapitoly) k nákladům na operativní činnost (třetí kapitola) rovnocenný.

Graf 8 Grafické znázornění jednotlivých kapitoly rozpočtu agentury CEPOL (EUR)

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Rozpočet v roce 2014 byl ovlivněn stěhováním do Budapešti, kdy na základě přemístění agentury, byl předpoklad, že stěhování bude časově a finančně náročné. Nakonec se podařilo CEPOL přesunout za pouhé 4 měsíce a ani finanční náročnost nebyla tak vysoká, jak se původně odhadovalo. Přesun byl hrazen částečně z rozpočtu EK a Spojeného království.

Aby byl pokryt odchod zaměstnanců, kteří se odmítli přesunout do Maďarska, a byla zajištěna kontinuita práce agentury, jež byla narušená právě stěhováním, schválila Komise a GB pro rok 2015 navýšení počtu pozic Seconded National Experts (dále jen SNE), tj. expertů, kteří krátkodobě pracují pro agenturu, ale platí je vysílající země, kde zůstávají stále zaměstnání. Náklady na dodatečné pozice SNE (navýšení z 5.5 na 10) byly pokryty z ušetřených peněz na platy po přesunu.¹¹⁶

¹¹⁶ CEPOL. *Who we are: Key documents: 2014 Governing Board Decisions* [online].(PDF) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/18-2014-GB.pdf>>.

4.5 Vzdělávací aktivity Agentury CEPOL

4.5.1 Vymezení aktivit

Aktivity CEPOL poskytují příležitost získávat poznatky o nejnovějším mezinárodním vývoji a trendech v policejní práci, zejména pokud jde o přeshraniční a závažnou mezinárodní trestnou činnost.

Rámec vzdělávacích aktivit agentury CEPOL je široký. Využívá vícevrstvý přístup k učení, který osahuje:

- Rezidenční aktivity (kurzy a semináře);
- Online semináře (webináře);
- E-learningové moduly;
- Bilaterální výměny v rámci Evropského výměnného programu pro policisty;
- Konference například pro vědu a výzkum.

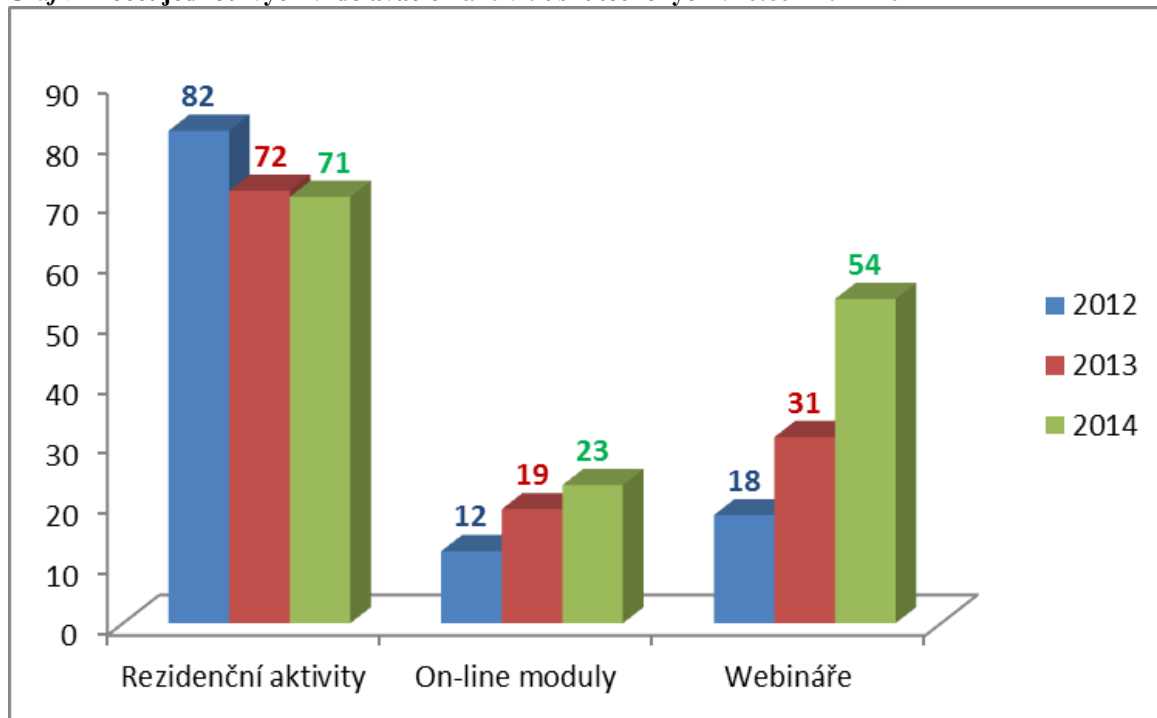
Kurzy, konference a semináře obvykle trvají 2 dny až týden a většinou se konají ve školicím institutu v některém z členských států. Kurzy a semináře poskytují příležitost získat hlubší porozumění předmětu. Seznamují účastníky s nejnovějšími trendy či nejlepší praxí. Během kurzu či semináře jsou používány případové studie a účastníci jsou motivováni ke sdílení osvědčených postupů a vlastních zkušeností. Všechny přihlášky na rezidenční aktivity musí být zaslány prostřednictvím příslušného Národního kontaktního místa CEPOL.¹¹⁷

CEPOL dále využívá on-line vzdělávací platformu, tzv. e-Net, která je otevřena všem policistům v EU a je zdarma. Nutná je však registrace. Online learning je dobrý způsob, jak se učit vlastním tempem a ve svém volném čase, vhodně a levně tak doplňuje rezidenční aktivity. CEPOL dále nabízí tzv. webináře (online semináře), online výukové moduly nebo sdílení praxe v prostředí e-Net. Webinář je online seminář, který uživatel sleduje na svém počítači v reálném čase, tedy „živě“, oproti normálnímu kurzu konanému ve třídě. Většinou trvá 90 minut a vystřídají se zde tři přednášející v živém vysílání a v reálném čase, kdy posluchači mohou klást i otázky.

¹¹⁷ CEPOL. *Education and training: Residential activities* [online]. [cit. 2016-01-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/types-learning/residential-activities>>.

Pro možnost účastnit se online vzdělávání, je nutné se registrovat na stránkách CEPOL. Registrace je zpravidla dostupná pouze cílové skupině.¹¹⁸

Graf 9 Počet jednotlivých vzdělávacích aktivit uskutečněných v letech 2012-2014

Zdroj: <https://www.cepola.europa.eu>, (vlastní zpracování)

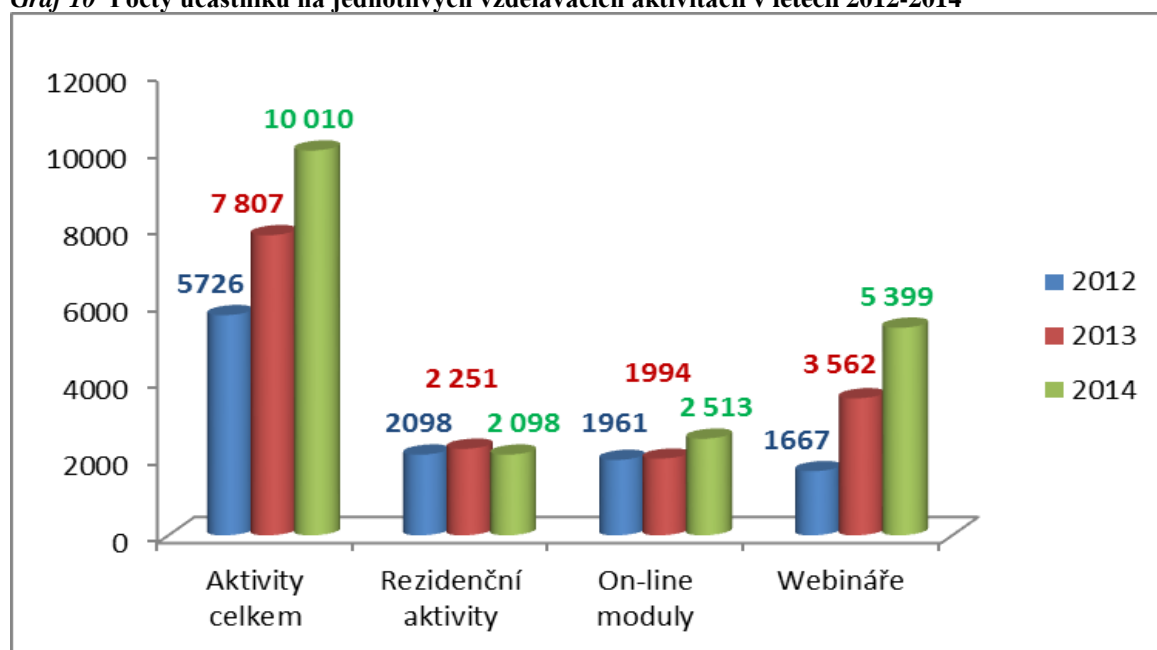
Výše uvedený graf č. 9 poskytuje porovnání kolik se v letech 2012-2014 uskutečnilo rezidenčních aktivit, kolik on-line modulů bylo k dispozici a kolik se konalo webinářů. Záměrně nebyl uveden počet účastníků výměnných programů. Důvodem, proč zde není uveden počet EPEP je ten, že výměnnému programu je věnována pozornost v následujících kapitolách.

Z grafu je patrné, že v roce 2012 byly hlavními vzdělávacími aktivitami, pokud opomineme EPEP, rezidenční aktivity, tedy kurzy, semináře a konference. Naopak v roce 2014 je vidět znatelné zvýšení počtu webinářů. Byly rovněž vytvořeny nové on-line moduly.

¹¹⁸ CEPOL. *Education and training: Online learning* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/types-learning/online-learning>>.

Do níže uvedeného grafu č. 10 bylo zaneseno, kolik osob se zúčastnilo jednotlivých vzdělávacích aktivit. U rezidenčních aktivit byl počet účastníků ve sledovaném období přibližně stejný. Při komparaci let 2012 a 2014 došlo k největšímu nárůstu u webinářů, a to o 224%. U on-line modulů se počet účastníků zvýšil ve sledovaném období o 28%. Z grafu je patrné, že trvale vzrůstá zájem o vzdělávací aktivity CEPOL. Dokládá nám to i celkový počet účastníků, kteří se zúčastnili buď kurzů, seminářů, konferencí nebo on-line modulů či webinářů (aktivity celkem). Zde nebyli započítáni účastníci EPEP. Ve sledovaném období 2012-2014 došlo k nárůstu o 75%, a to z 5 726 na 10 010 účastníků.

Graf 10 Počty účastníků na jednotlivých vzdělávacích aktivitách v letech 2012-2014

Zdroj: <https://www.cepola.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Již v roce 2006 byl spuštěn výměnný program CEPOL pro policejní důstojníky. Zpočátku byl program financován z rozpočtu Evropské komise na základě Rámcového programu pro policejní a soudní spolupráci v trestních věcech (AGIS) a později v rámci Programu předcházení trestné činnosti a boje proti ní (ISEC).¹¹⁹ V roce 2011 došlo k další změně ve financování programu a výměnný program začal být financován přímo z rozpočtu CEPOL. Každý rok se zájem o program zvyšuje.

¹¹⁹ MVČR. *CEPOL European Police Exchange Programme* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/cepola-european-police-exchange-programme.aspx>>.

Rozdělení finančních prostředků z rozpočtu CEPOL na Evropský výměnný program pro policisty (European Police Exchange Programme, EPEP) a ostatní vzdělávací aktivity CEPOL (kurzy, semináře, konference, webináře, on-line moduly) dokládá tabulka č. 10. Je zde patrný mírný vzestup finančních prostředků vyčleněných na výměnný program.

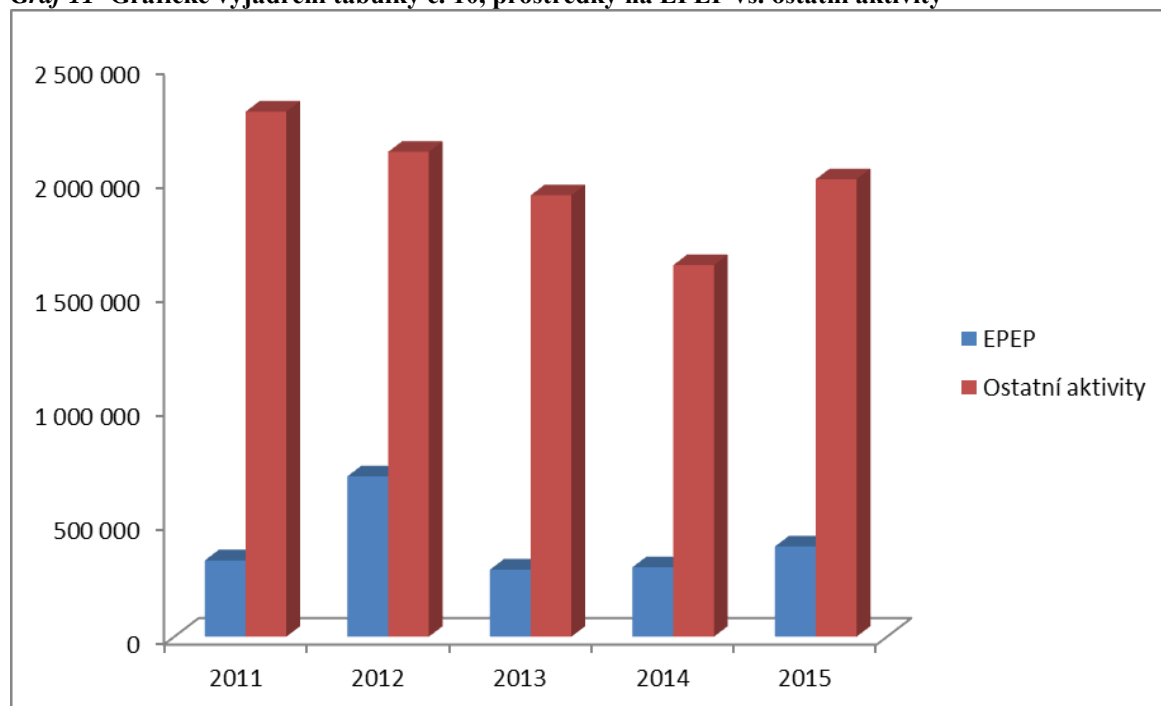
Tabulka 10 Rozložení prostředků rozpočtu CEPOL na EPEP a ostatní aktivity

Rozpočet CEPOL (EUR)	2011	2012	2013	2014	2015
EPEP	335 000	704 000	294 200	304 990	396 000
Ostatní aktivity	2 304 000	2 127 400	1 937 000	1 630 000	2 007 000

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Z grafického vyjádření uvedenému v grafu č. 11 je na první pohled viditelné, že v roce 2012 bylo z rozpočtu CEPOL vyčleněno na EPEP nejvíce finančních prostředků. Poté došlo k opětovnému snížení, avšak od roku 2014 opět celkový objem prostředků na EPEP stoupá. Naopak, jak je pozorovatelné z níže uvedeného grafu, finanční prostředky určené na ostatní vzdělávací aktivity CEPOL měly od roku 2011 klesající tendenci. Avšak v roce 2015 zaznamenaly zřetelný nárůst.

Graf 11 Grafické vyjádření tabulky č. 10, prostředky na EPEP vs. ostatní aktivity

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Podpora EPEP a aktivitám CEPOL byla vyslovena již v roce 2009 ve Stockholmském programu (Otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je). Tedy dle kapitoly 1.2.6 Stockholmského programu: „*V zájmu podpory opravdové evropské kultury v oblasti justice a vymáhání práva je velmi důležité posílit odbornou přípravu v oblastech týkajících se Unie a zajistit, aby byla soustavně přístupná všem profesím, které jsou zapojeny do vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Evropská policejní akademie a agentura Frontex by měly hrát klíčovou roli v odborné přípravě osob působících v oblasti vymáhání práva a příslušníků pohraniční stráže s cílem zajistit evropský rozměr této odborné přípravy.*“¹²⁰

Cíle výměnného programu jsou:

- rozvíjet a udržovat evropskou síť policejních profesionálů, především prostřednictvím navazování osobních kontaktů;
- přispívat k neustálému rozvoji mezinárodní spolupráce a rozvoji odborných vzdělávacích schopností ve specifických prioritních oblastech v Evropě;
- umožňovat předávání, rozvíjení a sdílení vědomostí a zkušeností;
- pomáhat s vytvářením společné evropské policejní identity;
- rozvíjet odborné jazykové schopnosti.¹²¹

Výměnný program je vlajkovou lodí činnosti CEPOL, který umožňuje zkušeným policistům strávit 6 dní v jiné zemi v úzké spolupráci se zahraničním kolegou. Právě tato kooperace přispívá k navázání profesního vztahu vybudováním důvěry mezi účastníky. Tím se posiluje evropská policejní spolupráce a kultura. Prospěch by z toho měli mít všichni občané Evropy.

¹²⁰ EUR-LEX. *EU law and publications:Stockholmský program* [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504(01))>.

¹²¹ EUR-LEX. *EU law and publications:Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA) a o zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32005D0681>>.

EPEP zahrnuje výměnné programy pro:

- vyšší a střední policejní management a experty (dle nového nařízení platného od 1. července 2016 bude cílová skupina rozšířena v souladu s nařízením);
- nejvyšší představitele policejních složek;
- vedoucí policejního výcviku a učitele;
- výzkumníky;
- úředníky, kteří se zabývají meziresortní spoluprací;
- pracovníky rovněž ze zemí Evropské politiky sousedství, Východního partnerství, západního Balkánu a Turecka.

Uchazeč o výměnný program musí:

- mít minimálně tříletou praxí v oblasti zájmu;
- hovořit nejméně jedním cizím jazykem;
- být nováčkem ve výměnném programu nebo se jej neúčastnit v předešlých letech;
- rozšiřovat své nově získané znalosti mezi kolegy na národní i evropské úrovni.¹²²

4.5.2 Doplnkové vzdělávání

Agentura CEPOL ve snaze o další podporu v oblasti vzdělávání a výcviku policistů na evropské úrovni publikuje elektronický časopis pod názvem “European Police Science and Research Bulletin“ (Evropský policejní bulletin pro vědu a výzkum). V bulletinu jsou zveřejňovány výsledky z výzkumu a policejní vědy, který je realizován v členských státech. Měl by přispět k podpoře evropského přístupu k policejní vědě a zároveň by měl usnadnit komunikaci a výměnu zkušeností mezi policisty, studenty, učiteli, školiteli a výzkumníky na policejních školách, jakož i mezi policejními vědci pracujícími na univerzitách, ve výzkumných ústavech nebo ve vládních agenturách.¹²³

CEPOL registrovaným uživatelům e-Net rovněž nabízí přístup k elektronickým časopisům jiných vydavatelů, k článkům z policejních mezinárodních vědeckých časopisů.

¹²² CEPOL. *Education and training: European Police Exchange Programme* [online]. [cit. 2016-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/types-learning/european-police-exchange-programme>>.

¹²³ CEPOL. *Science and research: European Police Science and Research Bulletin - Latest issue* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z WWW: <www.cepola.europa.eu/science-research/european-police-science-and-research-bulletin/latest-issue>.

Uživatelé mohou vyhledávat, číst a tisknout články z časopisů pro osobní potřebu, podle autorského práva každého časopisu.¹²⁴

CEPOL rovněž vytváří tzv. společné osnovy Common Curricula (dále jen CC). Agentura CEPOL se od svých začátků snaží sblížovat policejní kulturu v jednotlivých členských státech i pomocí tvorby společných osnov, aby země mohly využít CC na základě aktuálních potřeb v rámci svých národních systémů určených pro policejní výcvik. Témata těchto osnov schvaluje GB a měla by mít přeshraniční charakter nebo být problémem všech. Jedná se například o boj proti drogám, obchod s lidmi či lidská práva. CEPOL má na starosti i aktualizaci tohoto produktu. Aby byly osnovy ještě více využitelné, nechává je CEPOL na základě požadavků členských států přeložit do národních jazyků. I tak je však členské státy využívají většinou jen částečně. Důvody jsou většinou vnitrostátní. Vzhledem k vysoké finanční náročnosti se tak nová CC už nevyvíjí a finance jsou věnovány na jiné vzdělávací aktivity.

Agentura CEPOL spolu s partnerskými univerzitami v členských státech vyvinula rovněž vlastní magisterský program. Byl spuštěn v roce 2015 pod názvem Evropský společný magisterský program. Program je určen pro tzv. „Law Enforcement Officers“, tedy pro ty, kteří se zabývají prosazováním práva. Délka studia jsou dva roky a je veden pouze distanční formou. Jeho záměrem je zvyšování kvalifikace cílové skupiny z hlediska provádění nástrojů Evropské unie a jejich uvádění do praxe, zejména v oblasti přeshraniční policejní spolupráce. Jde o první akademický program vytvořený a dotovaný agenturou CEPOL.

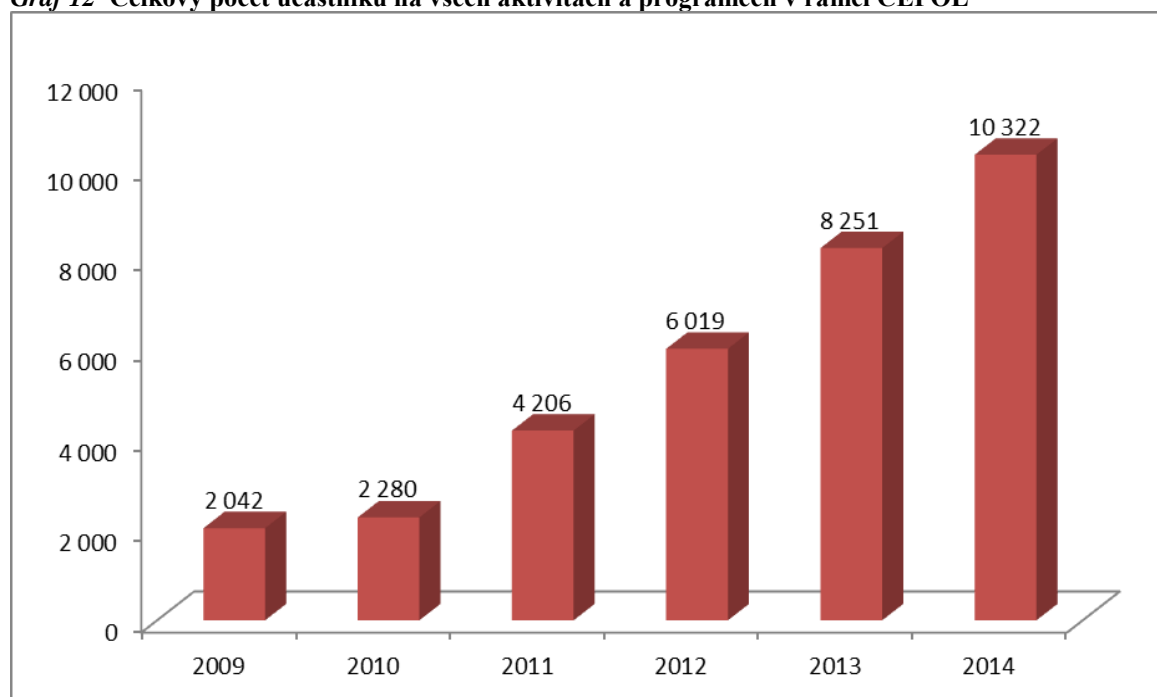
¹²⁴ CEPOL. *Science and research: e-Journals* [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/science-research/journals/e-journals>>.

5 Dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení

5.1 Evropský výměnný program pro policisty

Jak bylo zmíněno v předchozí části, jednou z agentur Evropské unie je Evropská policejní akademie (CEPOL). Tato agentura se věnuje vzdělávání a výcviku policistů na úrovni EU. Jedná se o kvalitativně orientované vzdělávání, které je důležité k potírání organizované a závažné trestné činnosti s přeshraničním aspektem. O nabízené vzdělávací aktivity je velký zájem, což dokládá i graf č. 12 s celkovými počty účastníků v období let 2009-2014. Zvýšený zájem je zřejmý. Například v roce 2014 v porovnání s rokem 2013 se zvýšil počet účastníků na veškerých vzdělávacích aktivitách CEPOL o 25%. A tento trend je viditelný již od roku 2011.

Graf 12 Celkový počet účastníků na všech aktivitách a programech v rámci CEPOL

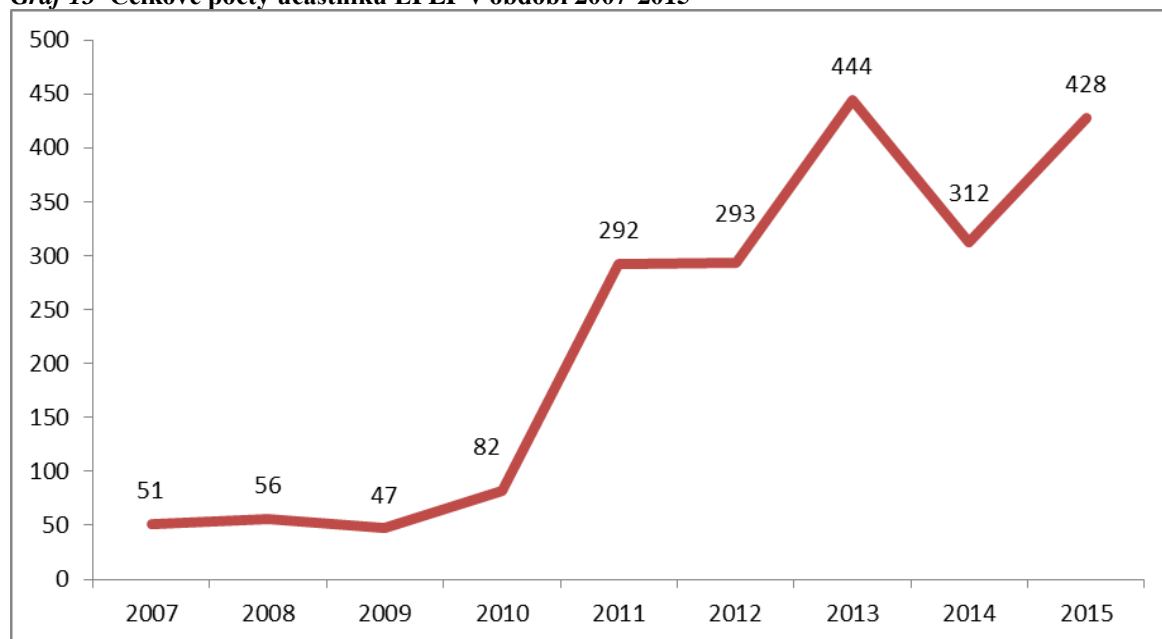
Zdroj: <https://www.cepola.europa.eu>, (vlastní zpracování)

Jedním z typů vzdělávacích aktivit, které CEPOL nabízí je Evropský výměnný program pro policisty (European Police Exchange Programme, dále jen EPEP), jemuž je věnován výzkum v této části diplomové práce. Podpora vytvoření výměnného programu byla vyjádřena i v kapitole 1.2.6 Stockholmského programu ze dne 4. května 2010. Stockholmský program požadoval, aby byl výměnný program přístupný všem profesím,

kteře jsou zapojeny do vytvářeni prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Do této skupiny náleží policejní a celní úředníci, soudci, státní zástupci, soudní zaměstnanci a pohraniční stráž, to se ovšem plně stane až s platností nového nařízení v červenci 2016.¹²⁵ Byl stanoven úkol, aby se do roku 2015 podstatný počet odborníků začlenil do evropského systému odborné přípravy nebo do výměnného programu. Hlavní odpovědnost nesou jednotlivé členské státy, nicméně Unie musí úsilí členských států podporovat, mimo jiné i finančně.¹²⁶

V grafu č. 13 je vidět vzrůstající zájem o EPEP. V roce 2013 se programu zúčastnilo dokonce 444 účastníků. V roce 2014 byl však EPEP poznamenán rozpočtovým a zároveň i časovým omezením z důvodu stěhování agentury CEPOL ze Spojeného království do Maďarska a do programu se zapojilo „jen“ 312 posluchačů. Dle informací národní koordinátorky výměnného programu CEPOL vzrostl v roce 2015 opět počet účastníků EPEP, a to na 428.

Graf 13 Celkové počty účastníků EPEP v období 2007-2015

Zdroj: <https://www.cepola.europa.eu>, NEC, (vlastní zpracování)

¹²⁵ EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2005/681/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456049015370&uri=CELEX:32015R2219>>.

¹²⁶ EUR-LEX. *EU law and publications: Stockholmský program* [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504(01))>.

Tato část diplomové práce je zaměřena na konkrétní příklad, kdy jsou finanční prostředky alokovány na pokrytí aktivit agentury EU CEPOL. Efektivita vynaložených finančních prostředků bude zkoumána na konkrétním příkladu Evropského výměnného programu pro policisty CEPOL. Tato problematika nebyla ještě zpracována, proto budou základem především prameny dostupné na stránkách agentury (www.cepola.europa.eu) a internetu obecně. Problematika bude dále doložena průzkumem pomocí dotazníku, který byl zaslán účastníkům uplynulých ročníků výměnného programu.

5.2 Stanovení hypotéz

Pro výzkum byla zvolena metoda dotazníkového šetření, které bylo provedeno v únoru roku 2016. Bylo osloveno 50 respondentů. Otázky byly formulovány převážně jako uzavřené, tedy bez možnosti vlastního vyjádření. Pouze jedna otázka byla ponechána otevřená, kde byla dána možnost dotazovaným, aby se vyjádřili. Použitý dotazník je přiložen jako příloha č. 5.

Před provedením výzkumu byly vytvořeny dvě hypotézy, které měly být výzkumem buď potvrzeny, nebo vyvráceny.

H₁-Výměnného programu CEPOL se účastní osoby, které získané poznatky chtějí aktivně využít.

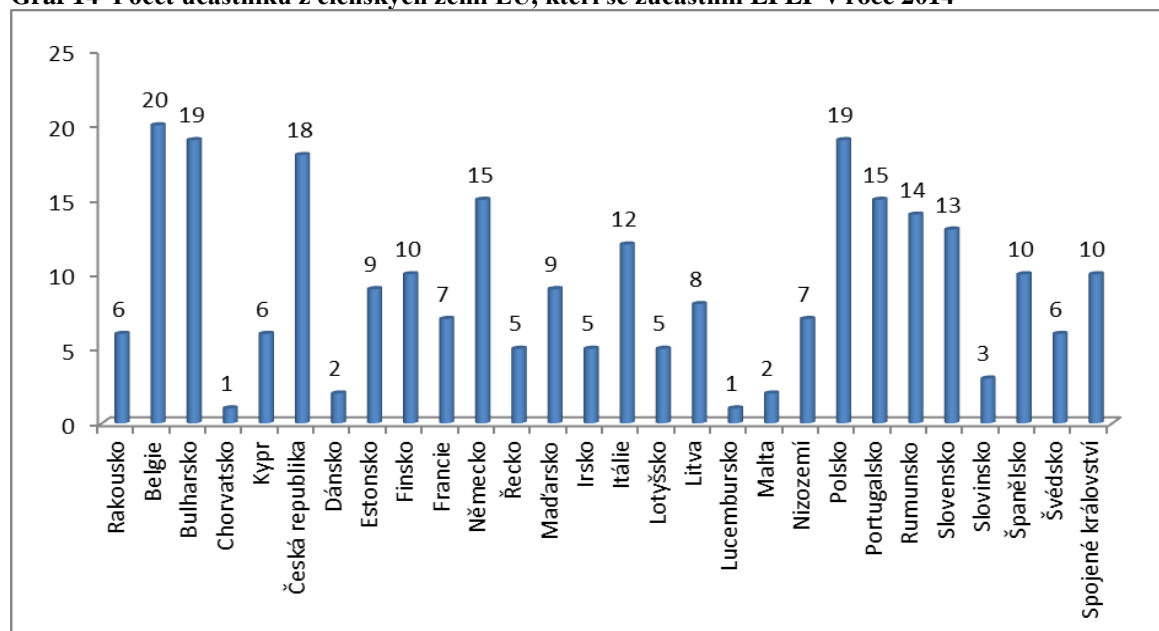
H₂-Vyšší náklady na výměnný program jsou ospravedlněny vyšší využitelností v praxi.

5.3 Cíl a zaměření hypotéz

Cílem výzkumu bylo zjistit, zda jsou prostředky vynaložené na výměnný program CEPOL utraceny efektivně. Jinými slovy: zda se nejedná pouze „o výlet pro pár vyvolených“. Podle údajů poskytnutých národní koordinátorkou výměnného programu CEPOL se za Českou republiku v roce 2015 výměnného programu zúčastnilo 18 účastníků. Zájem je mnohem vyšší, ale většinou se nepodaří najít vhodný protějšek v zahraničí nebo se v průběhu roku nenalezne vhodný termín pro realizaci výměny. Například v roce 2015 se do výměnného programu hlásilo 42 žadatelů.

I když se Česká republika neřadí mezi největší státy, patří mezi země, které vysílají nejvíce účastníků, a to již od roku 2011, kdy začal být program financován přímo z rozpočtu CEPOL a přestal být uplatňován limit na počet vyslaných účastníků.

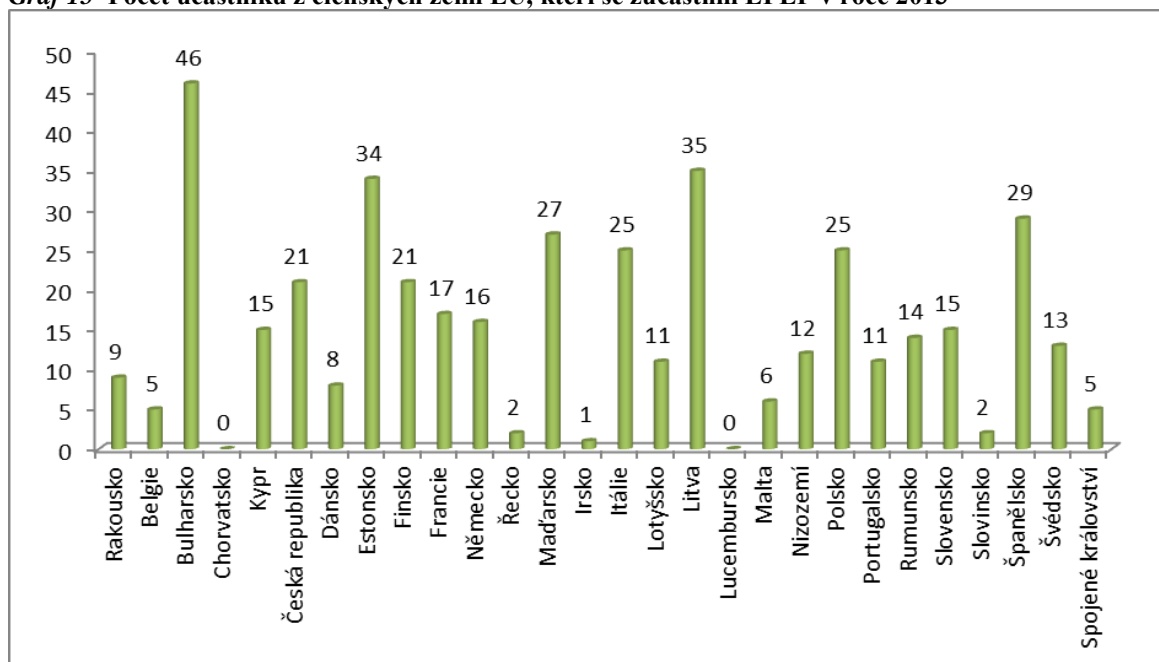
Graf 14 Počet účastníků z členských zemí EU, kteří se zúčastnili EPEP v roce 2014

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>

Jediným limitem zůstávají finanční prostředky vyčleněné z rozpočtu CEPOL na realizaci programu. Skutečnost, že ČR patří k členským státům s největším počtem účastníků Evropského výměnného programu CEPOL, znázorňují grafy č. 14 a č. 15 z let 2014 a 2013. Jak ukazuje graf č. 14, patřila ČR v roce 2014 s počtem 18 účastníků na první příčky spolu s Belgií, Bulharskem a Polskem. Z grafu č. 15 uvedeného na následující straně je viditelné, že v roce 2013 se ČR s počtem 21 účastníků pohybovala rovněž nad průměrným počtem vyslaných účastníků z jednotlivých členských zemí, kdy průměr byl 15 policistů. Z obou grafů za roky 2013, 2014 a z informací od koordinátorky výměnného programu za rok 2015 je patrné, že je zde stále zájem o tento produkt a ČR vykazuje podobné celkové počty účastníků již delší období.

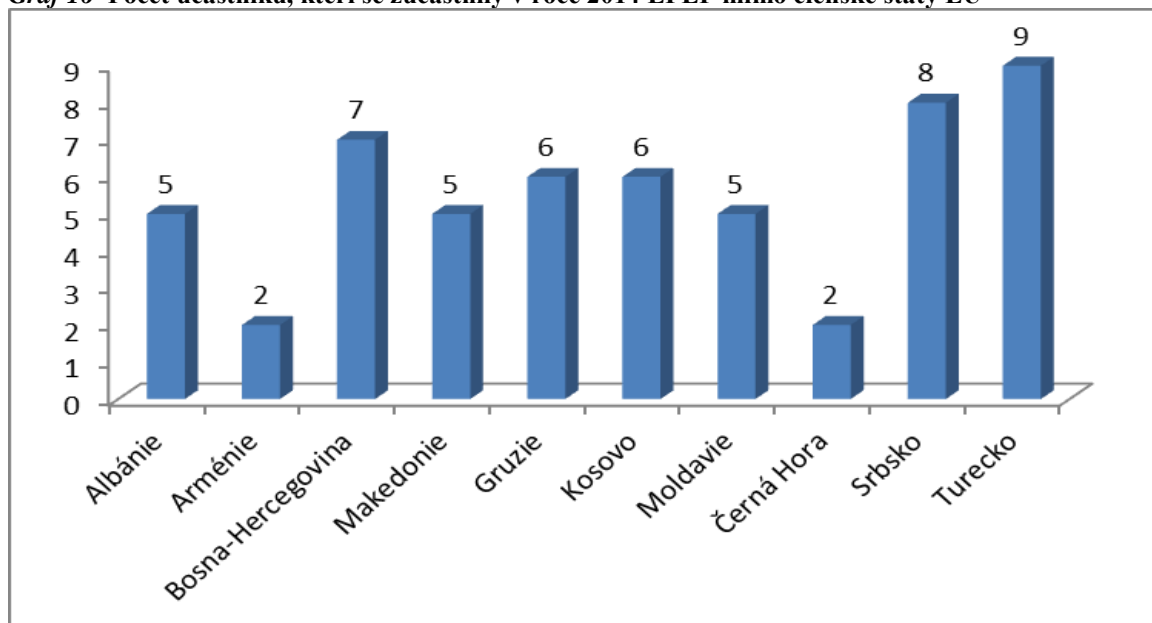
Graf 15 Počet účastníků z členských zemí EU, kteří se zúčastnili EPEP v roce 2013

Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>

Výměnného programu se účastní rovněž země, které nejsou členskými státy Unie. Jedná se o kandidátské země EU, státy Východního partnerství a západního Balkánu. Graf č. 16 zobrazuje, že nejvíce účastníků EPEP z tohoto segmentu pochází z kandidátských států, Turecka a Srbska a potenciální kandidátské země Bosny a Hercegoviny.

Graf 16 Počet účastníků, kteří se zúčastnili v roce 2014 EPEP mimo členské státy EU

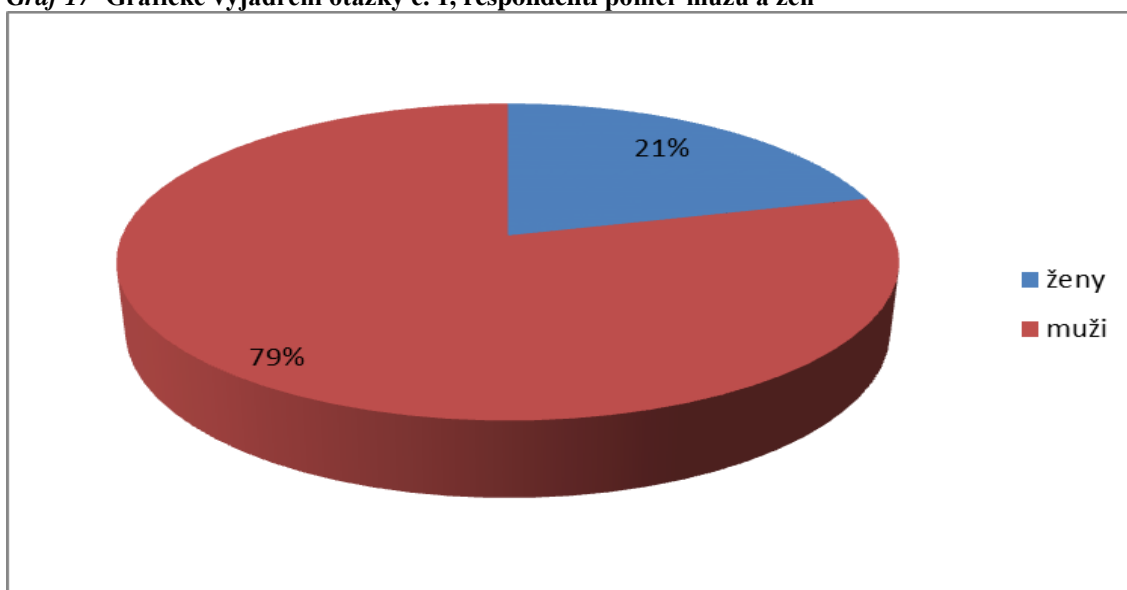
Zdroj: <https://www.cepol.europa.eu>

Výzkum byl proveden v uzavřené skupině dotazovaných. Osloveni byli účastníci předešlých ročníků. Respondenti pocházejí z ČR. Přímé kontakty na účastníky z jiných zemí jsou totiž dostupné pouze příslušným národním koordinátorům. Kvůli specifičnosti programu a účastníkům se tyto kontakty nesdílejí. Jedním z důvodů je i striktní ochrana osobních údajů, kterou CEPOL uplatňuje. Čeští účastníci byli s žádostí o vyplnění dotazníků osloveni přímo národní koordinátorkou výměnného programu CEPOL. NEC je součástí Národního kontaktního bodu CEPOL, který je zařazen na Ministerstvu vnitra České republiky. Podmínkou byla striktní anonymita respondentů. Díky předešlé úzké spolupráci NEC s účastníky programu a nastolené důvěře, bylo dosaženo vysokého počtu odpovědí. Druhým důvodem úspěchu bylo, že byli osloveni především účastníci z posledního ročníku, tj. 2015, kteří měli účast ještě v živé paměti a pak Ti, kteří po celou dobu „lépe“ komunikovali.

5.4 Empirické získávání dat a vyhodnocení dotazníků

Dotazník byl zaslán 50 účastníkům výměnného programu. Z celkového počtu 50 dotazovaných odpovědělo 42 respondentů. Úspěšnost návratnosti dotazníků byla tedy 84%. Na dotazník odpovědělo 33 mužů a 9 žen. V grafu č. 17 je zobrazeno procentuální rozložení došlých dotazníků na muže a ženy, což bylo zjištěno na základě odpovědí na **první otázku** dotazníku. Dotazník je součástí příloh a je uveden pod č. 5.

Graf 17 Grafické vyjádření otázky č. 1, respondenti poměr mužů a žen

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

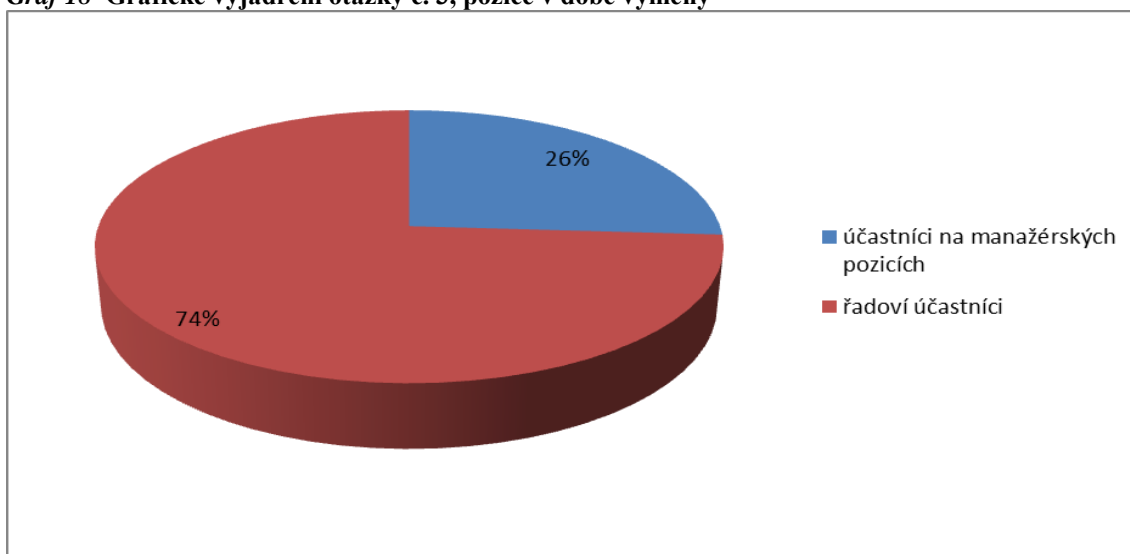
Je nutné podotknout, že CEPOL, ani koordinátorka výměnného programu nevede statistiku týkající se pohlaví účastníků. Z hlediska cíle výměnného programu je to zcela irrelevantní. Obecně však lze říci, že za ČR se účastní programu méně žen než mužů. Může to být způsobeno poměrem zastoupení obou pohlaví u sboru nebo i faktem, že ženy jsou více vázány rodinnými povinnostmi.

Druhou otázkou byl zjišťován věk respondentů v době, kdy se programu zúčastnili. Věková škála účastníků se pohybovala od 29 let po 59 let. Průměrný věk byl tedy 37 let. Nutno opět poznamenat, že agentura CEPOL a ani koordinátorka výměnného programu tuto položku nesleduje. Nicméně ukazatel může být zajímavý z hlediska předpokládané délky dalšího působení u sboru. U účastníka, kterému je 59 let, lze předpokládat, že již mnoho let u Policie ČR sloužit nebude, tzn., nebude poznatky dlouhodobě využívat ani šířit. Naopak u účastníka, kterému je okolo 30 let, je větší předpoklad, že u sboru vydrží déle a více poznatky zúročí. Vždy se ale může stát, že si policie takto vybaveného účastníka neudrží a ten odejde do „civilu“.

Třetí otázka směřovala k zjištění, zda respondent v době účasti vykonával tzv. manažerskou pozici. Předpokladem bylo, že lidé na tzv. manažerské pozici budou mít větší možnost získané poznatky uplatnit ve své organizaci. Rovněž příležitost sdílet poznatky s kolegy bude vyšší (přednesení na poradách, setkávání se s dalšími lidmi v řídicích pozicích, přednes na školeních, atd.), a tak se tedy více „vyplatí“ vysílat na výměnu tyto účastníky než jejich řadové kolegy.

V grafu č. 18 je přehledně zobrazeno procentuální rozložení. Z celkového počtu respondentů, kteří odpověděli, se v době výměny nalézalo na manažerské funkci pouze 26% účastníků. Jedním z důvodů je, že na manažerské pozici se obecně nachází menší počet pracovníků, než je počet řadových pracovníků. Mimo jiné lze rovněž konstatovat, že manažeři disponují menší časovou flexibilitou a jsou více vázání povinnostmi ke své funkci.

Graf 18 Grafické vyjádření otázky č. 3, pozice v době výměny

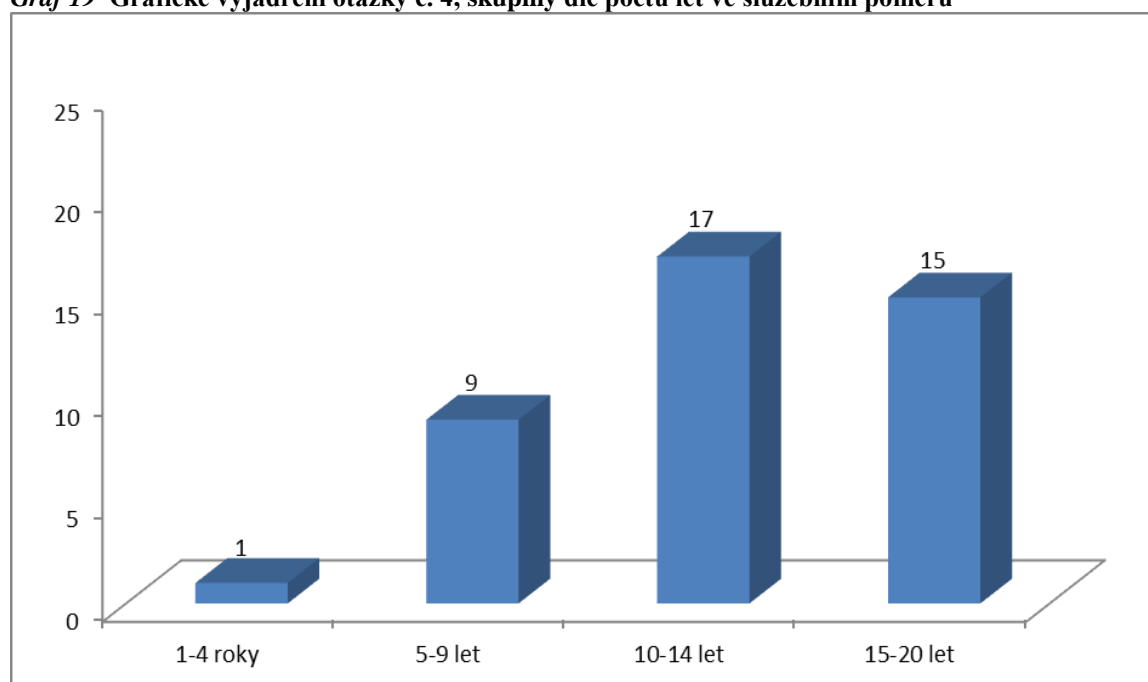
Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Otázka č. 4 měla objasnit, kolik let byl respondent ve služebním poměru, když se zúčastnil výměnného programu. Předpokladem je, že účastníci s větší praxí mohou lépe sdílet a rozvíjet své poznatky během výměny. Na druhou stranu je potřeba mít na paměti, že účastníci s menší praxí mohou během programu získat více nových poznatků. Tuto otázku a její výsledek je potřeba vidět v kontextu předchozích otázek a všeho, co u nich bylo řečeno. CEPOL přímo nezjišťuje počet let ve služebním poměru, resp. praxe, ale ukládá, aby účastník měl minimálně pět let praxe v oblasti, ve které se hlásí. Důvodem je právě to, aby byl účastník schopný sdílet co nejvíce relevantních poznatků během výměny.

Počet let odsloužených ve služebním poměru se pohyboval v rozmezí od 3 do 20 let. Průměrný počet odsloužených let v době účasti byl 13 let. Jeden respondent uvedl, že v době výměny měl odslouženy pouze tři roky ve služebním poměru. Účastník s tříletou

praxí se účastnil EPEP ještě v době, kdy délka potřebné praxe nebyla podmínkou účasti. Dvě respondentky uvedly, že v době účasti nebyly ve služebním poměru. Programu se totiž mohou zúčastnit i učitelé/vedoucí výcviku, kteří nemusí být přímo ve služebním poměru. Nicméně poznatky předávají svým studentům, kteří ve služebním poměru jsou. Jejich délka praxe na policejní škole proto byla zahrnuta do výzkumu, jakoby se jednalo o délku služebního poměru.

Graf 19 Grafické vyjádření otázky č. 4, skupiny dle počtu let ve služebním poměru

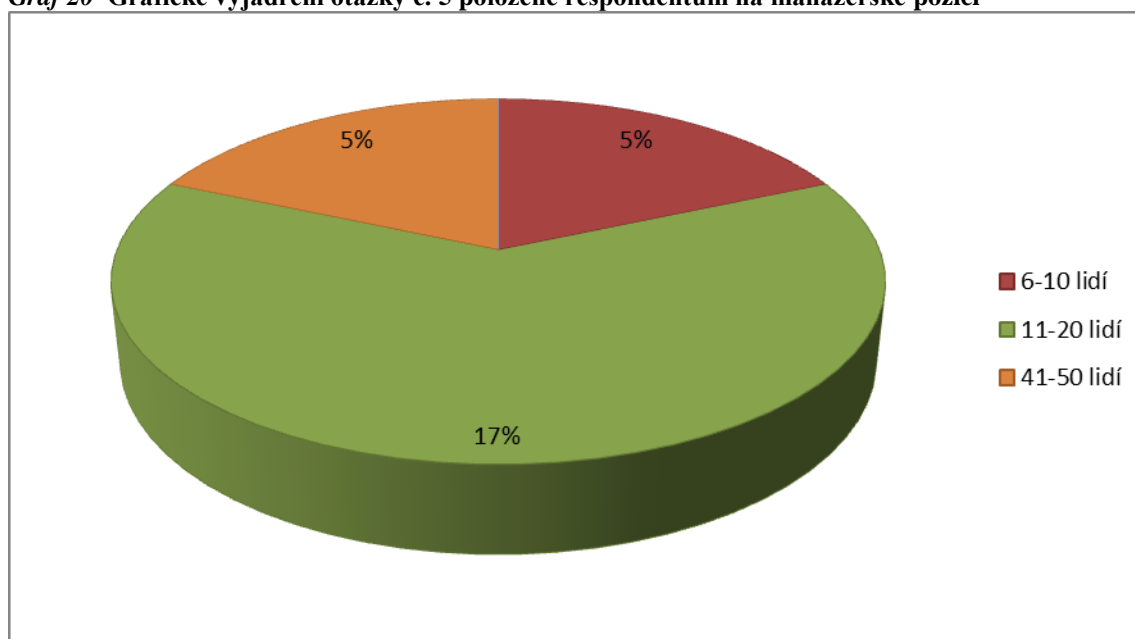

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Jak dokládá graf č. 19, dotazníkové šetření potvrdilo, že nejvíce účastníků mělo ve služebním poměru odslouženo více jak 10 let. Tuto skupinu respondentů lze považovat za perspektivní pracovníky s dlouholetou praxí, kteří jsou vybaveni potřebnými znalostmi a zkušenostmi. U této skupiny lze rovněž předpokládat, že ještě cca 10-15 let ve služebním poměru zůstanou. Druhou velkou skupinou účastníků v počtu 15 jsou služebně nejstarší respondenti, kteří jsou ve svém oboru odborníky, ale už nemusí mít o výměnný program takový zájem. Pro výměnný program je stanovena minimální hranice trvání služebního poměru 5 let, proto také v této skupině se zúčastnilo nejméně respondentů, a to v počtu 9. Jak bylo zmíněno výše, účast na výměnném programu pro policisty s kratší než pětiletou praxí bylo výjimečné a způsobené volnějším pravidly v počátečních letech konání výměnného programu, proto se mezi respondenty objevil pouze jeden účastník.

O efektivnosti programu vypovídá i **otázka č. 5**, kdy respondenti měli odpovědět, s kolika kolegy sdíleli poznatky z výměnného programu. De facto se jedná o jeden z nejdůležitějších faktorů a předpokladů programu. CEPOL ještě před výjezdem účastníka požaduje, aby uvedl, s kolika lidmi bude informace z výměnného programu sdílet. Bohužel již nikdo zpětně nekontroluje, jak vypadala skutečnost. Je zajímavé, že manažeři seznámili se svými poznatky méně lidí než řadoví příslušníci. Vzhledem ke svému postavení by se také dalo předpokládat, že manažeři uvedou do praxe více svých poznatků. Důvodem, proč tomu tak nebylo, může být i ta skutečnost, že se jednalo o řídicí pracovníky na nejnižší úrovni, kteří nemají patřičné pravomoci a musí se tak přizpůsobit daným pravidlům. Řadoví policisté své poznatky spíše prezentují před svým útvarům a svými nadřízenými a dále neformálně před dalšími kolegy.

Graf 20 Grafické vyjádření otázky č. 5 položené respondentům na manažerské pozici

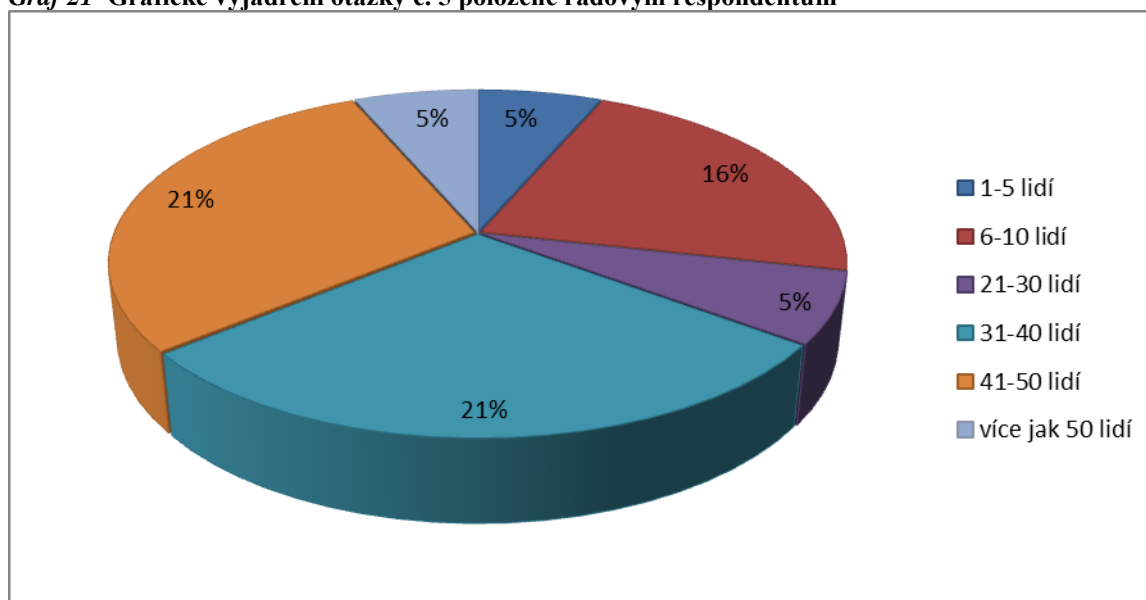
Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Z grafů č. 20 a č. 21 vyplývá, že účast manažerů nebyla z tohoto hlediska více přínosná, než účast řadových policistů. Vyhodnocení otázky bylo rozděleno na dvě části, aby bylo patrné, jak si stojí manažeři v porovnání se svými řadovými kolegy. Pro přehlednost byly zpracovány odděleně grafy jak pro manažery (graf č. 20), tak pro řadové respondenty (graf č. 21).

Účastníci na manažerské pozici, dle grafu č. 20, nejvíce sdíleli své poznatky s 11-20 lidmi, a to 7 manažerů. S 6-10 lidmi a s 41-50 lidmi sdíleli své poznatky vždy dva manažeri.

Jak prezentuje graf č. 21, nejvíce řadových účastníků, sdílelo své poznatky s 31-40 a 41-50 lidmi, a to vždy po 9 účastnících. Druhou významnou skupinou lidí, se kterými byly sdíleny poznatky, byla skupina 6-10 lidí. Své zkušenosti s nimi sdílelo 7 řadových pracovníků. Dále pak vždy po 2 řadových pracovnících sdílelo své zkušenosti s 1-5 lidmi a s 21-30 lidmi.

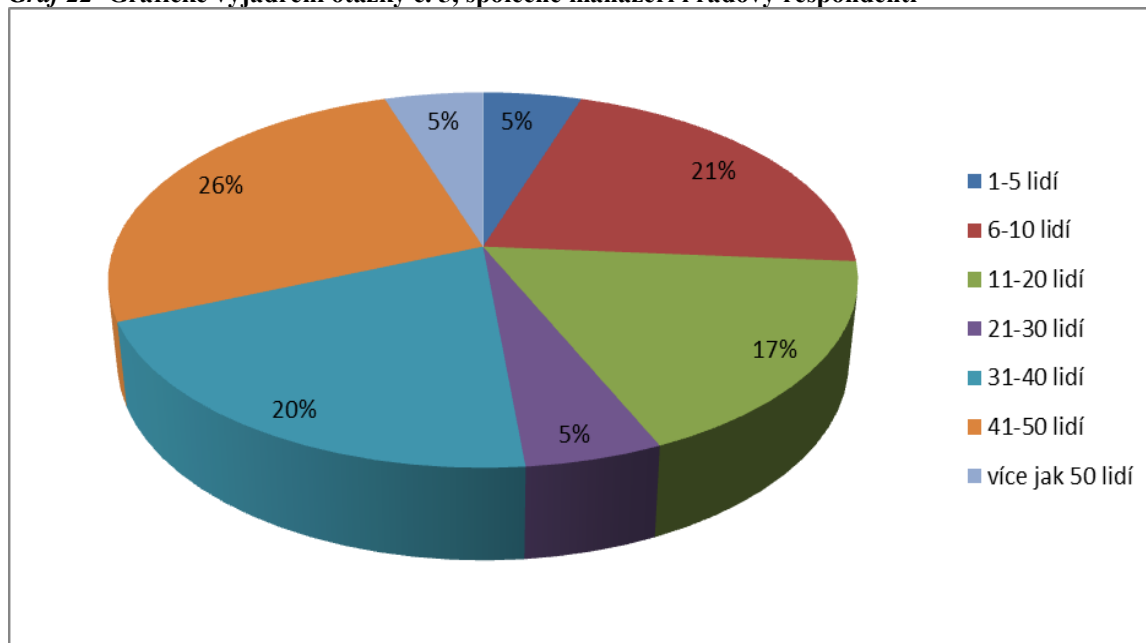
Graf 21 Grafické vyjádření otázky č. 5 položené řadovým respondentům

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Souhrnný graf č. 22 znázorňuje, že poznatky byly v největší míře sdíleny se skupinou 41-50 lidí a nejméně pak shodně se skupinami 1-5 lidí, 21-30 lidí a více jak 50 lidí. Závěrem lze říci, že byl splněn požadavek o sdílení poznatků, jenž je podmínkou účasti ve výměnném programu CEPOL. Navíc lze konstatovat, že poznatky jsou sdíleny s velkým počtem kolegů, což zvyšuje význam a smysluplnost této aktivity.

Graf 22 Grafické vyjádření otázky č. 5, společně manažeři i řadový respondenti

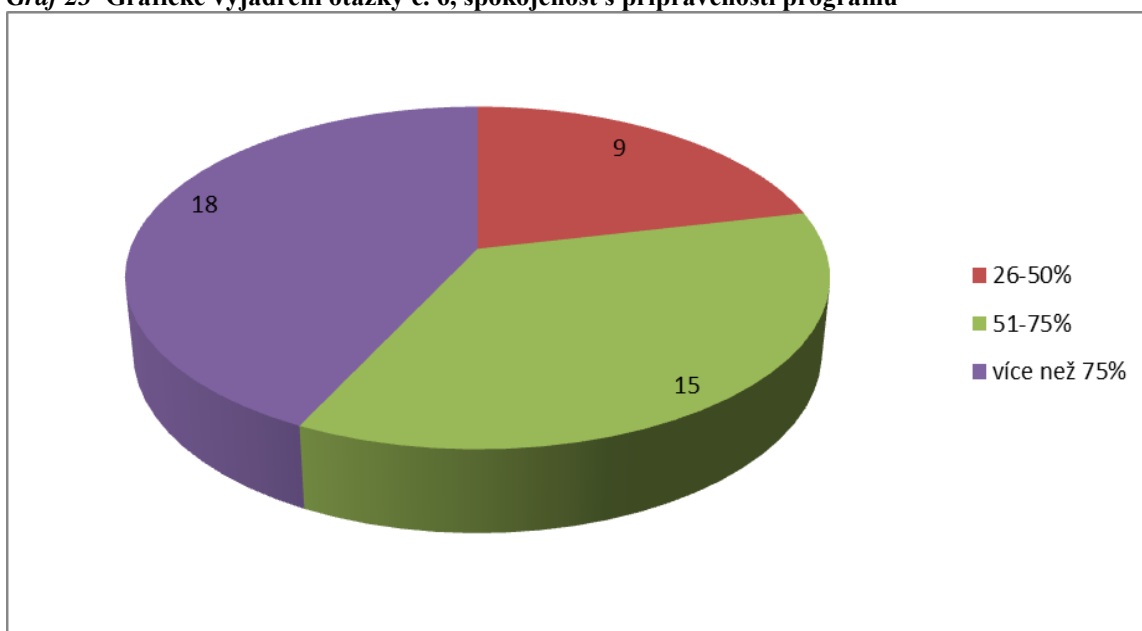

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Otázka č. 6 zkoumala, kolik procent programu bylo připraveno podle představ účastníků. Byly uvedeny škály, z kterých respondenti volili. Cílem bylo zjistit, zda tato forma vzdělávání je více přínosná než například organizované kurzy, kdy je program pevně dán organizátorem. Program výměnného programu je sestavován na základě vzájemné komunikace a dohody mezi partnery. Relevantnost programu tedy záleží na schopnosti domluvit se. Díky tomu je program flexibilní a skýtá možnost program přizpůsobit každému jednotlivci tzv. „na míru“. To je v kontrastu s ostatními rezidenčními aktivitami či webináři, kdy je program daný organizátorem a přizpůsobení jednotlivci se nedá předpokládat.

Graf č. 23 potvrdil očekávání, že se sestavením programu byly respondenti spokojeni. Z grafu vyplývá, že pro 18 respondentů byl program připraven více jak z 75% podle jejich představ. Dále pak 15 účastníků uvedlo, že program byl podle nich připraven z 51-75% a zbytek uvedl poslední škálu 26-50%.

Graf 23 Grafické vyjádření otázky č. 6, spokojenost s připraveností programu

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

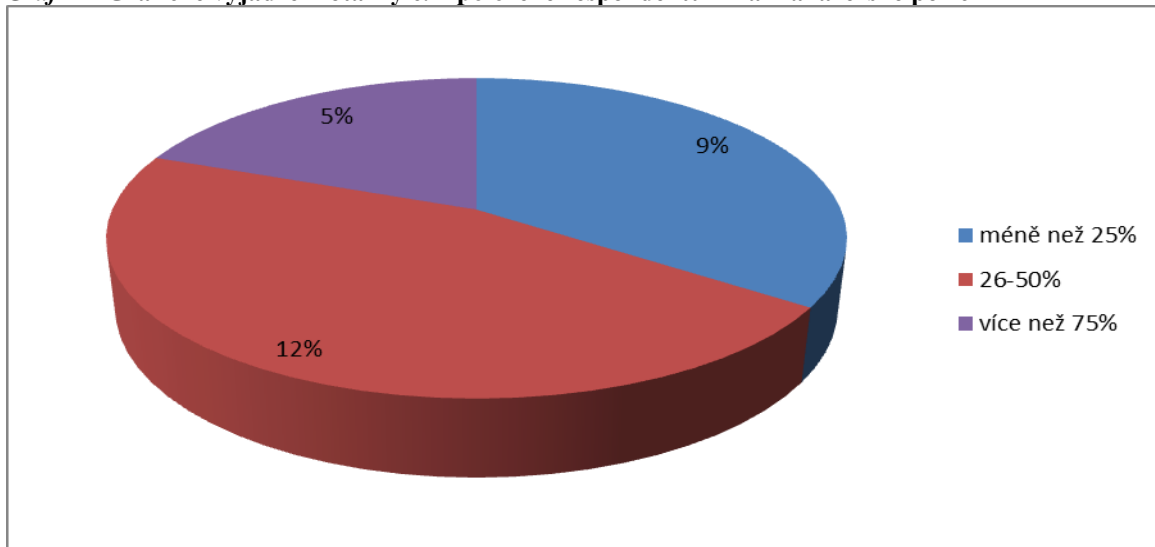
V **otázce č. 7** byli účastníci dotazováni z kolika procent (přibližně) se podařilo zavést poznatky z výměnného programu v jejich organizaci.

Jak bylo uvedeno výše, předpokladem bylo, že manažeři své poznatky budou moci lépe a snáze zavádět ve své organizaci. Opět se předpoklad nepotvrdil. Z výzkumu vyplynulo, řadovým účastníkům se více daří implementovat získané poznatky ve své organizaci. Pro názornost a možné porovnání byly získané výsledky zaneseny do grafů č. 24 a č. 25, kde odpovědi na tuto otázku byly rovněž rozděleny na skupinu příslušníků zastávající manažerskou funkci a skupinu bez manažerské funkce.

Ve skupině účastníků na manažerské pozici, odpovědělo 5 manažerů, že se podařilo zavést své poznatky do praxe z 26-50%, 4 manažeři uvedli, že se jim podařilo své

poznatky implementovat ve své organizaci pouze do 25% a 2 manažerům se toto povedlo nad 75%. Odpověď pro škálu 51-75% nebyla žádná, jak je zřejmé z grafu č. 24.

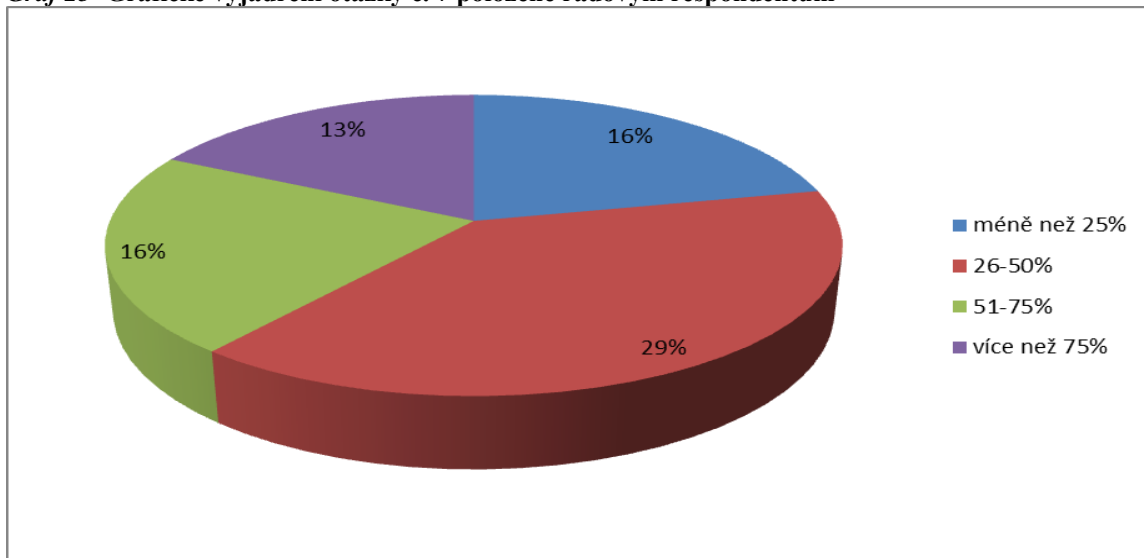
Graf 24 Grafické vyjádření otázky č. 7 položené respondentům na manažerské pozici

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Řadový účastníci měli s implementací poznatků z výměnného programu ve své organizaci větší úspěch, což dokládá přehledně graf č. 25. Nejvíce se podařilo zavést své poznatky 12 řadovým účastníkům a to z 26-50%, dále 7 účastníkům z 51-75% a rovněž 7 do 25%. Více jak z 75% svých poznatků uvedlo do praxe 5 řadových účastníků.

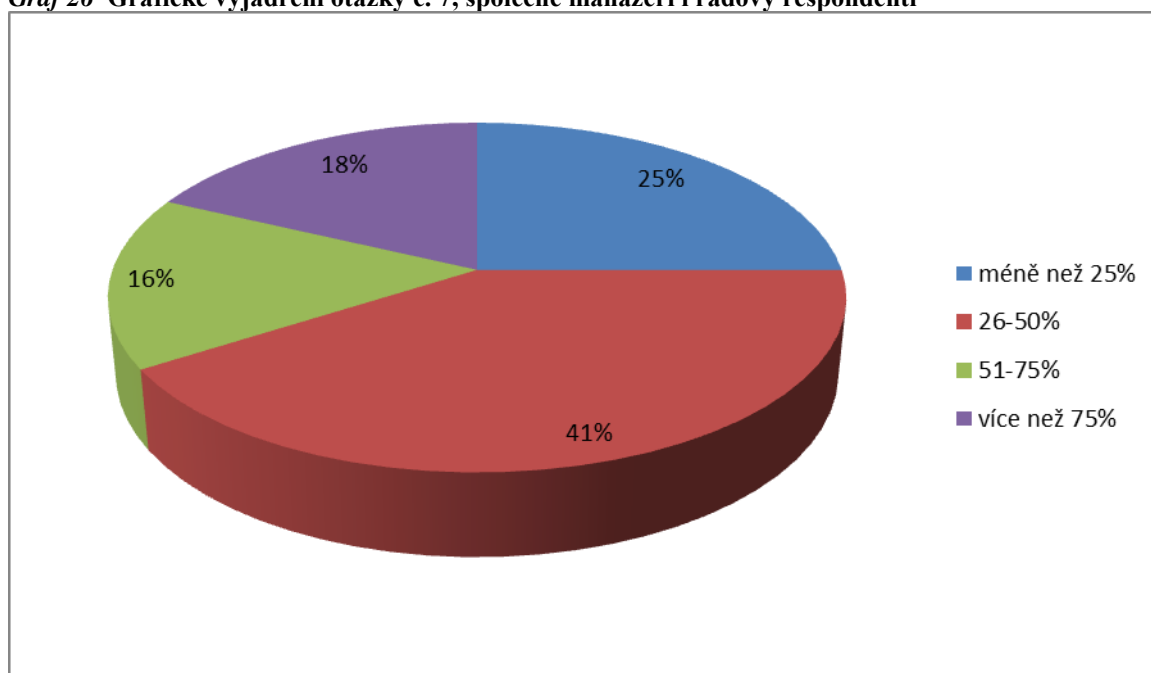
Graf 25 Grafické vyjádření otázky č. 7 položené řadovým respondentům

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Z celkového grafického vyjádření v grafu č. 26. Vyplývá, že nevíce se dařilo zavést poznatky z výměnného programu CEPOL z 26-50%, a to 41% dotazovaným. Tato vysoká hodnota dokazuje úspěšnost výměnného programu, a také fakt, že získané poznatky jsou velmi cenné pro domovskou organizaci.

Graf 26 Grafické vyjádření otázky č. 7, společně manažeři i řadový respondenti

Zdroj: vlastní šetření, (vlastní zpracování)

Na **otázku č. 8**, zda byl uvedený program pro účastníky přínosný, odpověděli všichni dotazovaní jednotně ano. Spokojenost respondentů s přínosem programu je dána již zmiňovanou flexibilitou a variabilitou programu a přímého kontaktu se zahraničním kolegou. Účastníci se během pobytu prakticky spolupodílí na činnostech hostitelské organizace. Se vším, co je zajímavé, se mohou důkladně seznámit, prohlédnout a vyzkoušet. To je u rezidenčních aktivit, webinářů či online výukových modulů z praktických důvodů nemožné.

Otázka č. 9 byla položena jako otevřená. Respondenti zde mohli uvést konkrétní příklady, čím byl pro ně program přínosný. Všichni dotazovaní na otázku odpověděli a každý specifikoval výhody na základě své vlastní praktické zkušenosti. Většinou se objevovaly odpovědi, kdy si účastníci cenili zaměření na přeshraniční spolupráci, získání

nových kontaktů, porovnávání práce v zahraničí, získání nových dovedností, porovnání vybavenosti hostitelského útvaru, možnost porovnání manažerských dovedností. Nově získané osobní kontakty usnadní komunikaci a výměna informací se zahraniční organizací se tak může urychlit. Důležitým přínosem bylo také zlepšení jazykové vybavenosti účastníků a poznání zahraniční kultury. Výměnný program motivuje k další práci.

5.5 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Vyhodnocením dotazníků došlo k verifikaci obou hypotéz. Hypotéza číslo jedna zněla, že výměnného programu CEPOL se účastní lidé, kteří získané poznatky chtějí aktivně využívat. Z dotazníkového šetření je patrné, že sdílení poznatků a jejich zavádění do praxe se z velké části daří. Účastníci na manažerských pozicích nejvíce sdíleli své poznatky (17%) s 11-20 lidmi a 12% z nich uvedlo, že se podařilo tyto poznatky implementovat v jejich organizaci z 26-50%. Nejvíce řadových účastníků uvedlo (dvě skupiny po 21%), že sdíleli své poznatky s 31-40, resp. s 41-50 lidmi. U 29% těchto účastníků se poznatky podařilo zavést ve své organizaci také z 26-50%. Z výzkumu je zřejmé, že hypotéza H_1 se potvrdila, a je tedy průkazné, že výměnného programu se účastní osoby, které získané poznatky chtějí dále aktivně využívat.

Hypotéza číslo dvě (H_2) pracovala s předpokladem, že náklady na výměnný program mohou být vyšší než na rezidenční aktivity. Rezidenční aktivity trvají většinou 3 až 4 dny a konají se ve vzdělávacích zařízeních členských států, kdežto EPEP trvá 5 dní (dříve 12) a ubytování je zajištěno z praktických důvodů v hotelu. Výměnný program CEPOL je sice dražší než ostatní rezidenční aktivity, ale za to přináší větší osobní kontakt účastníků v hostitelské zemi přímo s jejich prací. V praxi si účastníci mohou získané poznatky ověřit, a tak získat nový přehled o činnostech a dovednostech zahraničních útvarů. Velký význam má i osobní navázání vztahů se zahraničními kolegy a získání nových kontaktů pro rychlejší předávání dat a bezchybnou spolupráci a komunikaci. Nepostradatelný, i když spíše vedlejší přínos je i procvičení cizího jazyka při profesní konverzaci a poznání cizí kultury, což vede k bourání přirozených bariér, které v sobě člověk má. Spokojenost a přínos výměnného programu mohl každý z účastníků uvést v poslední otevřené otázce, ke které se všichni ochotně a obsáhle vyjádřili. I tato hypotéza

H₂ se potvrdila s tím, že lze konstatovat, že vyšší náklady na výměnný program jsou ospravedlněny vyšší využitelností v praxi.

Pozitivní zkušenost s programem pak účastníky více motivuje své poznatky sdílet s kolegy a mnohdy i k pokračování v jejich vlastní práci. Zahraniční zkušenost umožňuje získat na problémy jiný úhel pohledu.

Výsledek dotazníkového šetření potvrzuje obecnou vysokou spokojenost s EPEP, kterou deklaruje CEPOL a dosahuje výše kolem 94%.¹²⁷ Tento oficiální údaj ale zahrnuje více aspektů, kdy jedním je například i spokojenost s podporou od koordinátorky výměnného programu.

¹²⁷ CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Report 2014* [online].(PDF) [cit. 2016-03-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/annual-report-2014.pdf>>.

6 Závěr

Evropská unie jako výjimečný ekonomický a politický spolek zaujímá teritoriálně rozsáhlý díl evropského kontinentu. Jedinečnost spočívá v tom, že nevystupuje jako stát zastupující jednotlivé členské země, ale zároveň není ani prostým mezinárodním společenstvím. Unijní státy převedly část své svrchovanosti na instituce, které společně zřídily.

V diplomové práci bylo popsáno fungování Evropské unie od jejího vzniku po současnost. Byl zde rozebrán rozpočet evropské unie i víceletý finanční rámec, kde jsou vytyčeny finanční priority EU. Víceletý finanční rámec rozděluje prostředky do šesti výdajových okruhů tzv. headingů. Samotný VFR není ve své podstatě rozpočtem EU, ale je to pouze prostředek plánování a pojistka předvídatelnosti výdajů EU. Zároveň je nástrojem dodržování přísné rozpočtové kázně. Každý roční rozpočet musí být v souladu s tímto dlouhodobým rozpočtovým plánem, který nařizuje maximální roční částky výdajů EU do jednotlivých politických oblastí, tedy okruhů.

Třetím okruhem rozpočtu je Bezpečnost a občanství. V tomto okruhu jsou vyčleněny prostředky na podporu a ochranu občanů Unie. Z jednotlivých kapitol věnovaných rozpočtu EU je vidět, že do okruhu Bezpečnosti a občanství přiděluje Evropská unie stále nejméně financí. Současnými palčivými problémy jsou především migrační krize, boj a ochrana proti teroristickým útokům. Díky tomu v roce 2016 byly prostředky na bezpečnostní oblast rapidně navýšeny. Podle údajů z Úředního věstníku Evropské unie byla v tomto třetím okruhu vynaložena v roce 2015 částka 1 927 milionů EUR, oproti tomu v roce 2016 byly přiděleny finanční prostředky v celkové výši 3 022 miliony EUR, což činí navýšení o téměř 57%.

Pro plnění konkrétních úkolů EU jsou zřizovány tzv. agentury. Agentury disponují samostatnou právní subjektivitou v souladu s právem EU. Potřeby vnitřní bezpečnosti EU se neustále vyvíjí, a to vede k rostoucím požadavkům na policejní síly i donucovací orgány evropského práva. Rozhodující pro splnění budoucích bezpečnostních výzev členských států je odborná příprava, kterou v oblasti bezpečnosti a vnitřních věcí zajišťuje právě jedna z agentur EU, a to Evropská policejní akademie CEPOL. Důležitým posláním agentury CEPOL je snaha o pomoc při doplňování a zlepšování odborných znalostí policistů členských států. CEPOL se také podílí na šíření informací a poznatků z oblasti policejního výzkumu realizovaného v jednotlivých státech EU. Trendem v oblasti výuky je budování kultury kvalitativně orientovaného vzdělávání a nezbytný přechod od kvantitativního ke kvalitativně orientovanému uvažování a učení. Rozpočet agentury CEPOL je financován v rámci třetího

okruhu rozpočtu EU Bezpečnost a občanství. Rozpočet CEPOL se dále dělí do tří kapitol. Vlastní vzdělávací aktivity jsou financovány ze třetí kapitoly. V roce 2015 byla v této kapitole částka 4 429 tisíc EUR. Oproti předchozím rokům zaznamenala tato kapitola nárůst o zhruba 500 tisíc EUR.

Evropská policejní akademie vyvinula mnohvrstevné učební portfolio, které se skládá z on-line modulů, webinářů a rezidenčních aktivit obsahujících konference, semináře a kurzy. Součástí tohoto portfolia je i evropský výměnný program, který byl spuštěn v roce 2006. O výměnný program je konstantně velký zájem, a proto bylo na EPEP vyčleněno signifikantní množství finančních prostředků z rozpočtu CEPOL. Výměnného programu se účastní zástupci členských států EU, kandidátských států EU, zemí západního Balkánu a zemí Východního partnerství. Účastníci vždy cestují do jiné země, aby strávili určitý čas s jinou policejní složkou, kde se seznámí s jejich prací, poznají jejich kulturu, sdílí znalosti, podpoří vzájemnou spolupráci, v neposlední řadě může dojít i k odstranění předsudků a překážek.

Poslední část diplomové práce zjišťovala efektivitu EPEP vzhledem k vynaloženým finančním prostředkům. Efektivita výměnného programu byla zkoumána prostřednictvím dotazníkového šetření, ve kterém bylo osloveno 50 českých účastníků z posledních ročníků výměnného programu. Výzkum měl potvrdit dvě hypotézy a to, zda tito účastníci chtějí aktivně své poznatky využívat v praxi a zda náklady na výměnný program jsou ospravedlněny vyšší využitelností v praxi. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že výměnného programu se účastní převážně muži a to ve věku přibližně 37 let, kteří jsou v té době v průměru 12 let ve služebním poměru. Práce prokázala sdílení a implementaci poznatků z výměnného programu. Poznatky byly nejvíce sdíleny s 41-50 lidmi a zavedení poznatků do praxe se podařilo v rozsahu 26-50%. Toto zjištění potvrzuje význam a smysluplnost celé aktivity. V dotaznících byla vyjádřena absolutní spokojenost účastníků s výměnným programem. Program je sestavován dle dohody a vzájemné komunikace mezi partnery vzhledem k jejich preferencím a zájmům. Díky tomu je přínos pro praxi účastníků významný a výrazně převyšuje vynaložené prostředky. Toto zjištění mohu, jako účastník výměnného programu potvrdit z vlastní zkušenosti. Na základě provedené analýzy zjištěných dat z dotazníkového šetření lze konstatovat, že vyšší vynaložené náklady na EPEP jsou ospravedlněny vyšší využitelností v praxi. Podle provedeného výzkumu se výměnného programu účastní osoby se zájmem o další aktivní využívání nabytých poznatků a získaných zkušeností.

Zájem o EPEP je ve skutečnosti mnohem vyšší, ale díky omezenému rozpočtu CEPOL je počet účastníků limitovaný. Podle informací od koordinátorky výměnného programu CEPOL

pro ČR činila průměrná cena za týdenní pobyt v cizí zemi pro jednoho účastníka v roce 2015 cca 971 EUR.

Na základě provedené analýzy zkoumaného problému lze formulovat několik důvodů, proč by se měli policisté zapojit do vzdělávacích aktivit agentury CEPOL. Mezi tyto důvody patří zejména držet krok s nejnovějším vývojem a trendy v policejní praxi, získání nových zkušeností od odborníků, vzájemné sdílení osvědčených postupů, kontakt s policejními profesionály a procvičování jazykových dovedností. V neposlední řadě vstupem do on-line komunity CEPOL dochází k neustálému prohlubování odborných znalostí. Setkávání policejních důstojníků během vzdělávacích aktivit vede ke sblížení jejich postojů a v širším smyslu k sjednocování policejních systémů pomocí sdílení hodnot.

Důležitou změnou, která vychází ze snahy Komise sblížit fungování a strukturu jednotlivých agentur, a v důsledku nových potřeb v oblasti vzdělávání donucovacích orgánů, bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015, které vstoupí v platnost od 1. července 2016 a změní dosavadní fungování agentury CEPOL. Za zásadní změnu v rámci nového nařízení lze považovat snahu o posílení a vytvoření pevnějšího rámce Unie pro výcvik a vzdělávání orgánů zabývajících se prosazováním práva. Jedná se o systematické rozšíření cílové skupiny, kdy doposud byly aktivity agentury určeny pro „senior police officers“, tj. střední a vyšší policejní management, a nově budou zpřístupněny pro „law enforcement officers off all ranks“, tj. pracovníky, kteří se věnují prosazování práva bez ohledu na jejich hodnost, se zvláštním důrazem na ochranu lidských práv a svobod v rámci prosazování práva. Nové nařízení odkazuje na tzv. Evropský systém vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva (Law Enforcement Training Scheme, dále jen LETS), jehož cílem je zaručit, aby bylo vzdělávání a výcvik pracovníků donucovacích orgánů na úrovni Unie vysoce kvalitní, konzistentní a soudržné. Hlavním cílem LETS tedy je úspora financí, protože nebude docházet k dublování.

Investice do vzdělávání a odborné přípravy patří mezi důležité faktory konkurenceschopnosti, udržitelného rozvoje, zaměstnanosti v EU a také ovlivňují kvalitu života občanů EU. Jednou z mnoha bezpečnostních hrozeb, které Evropa v současné době čelí, je terorismus a kriminalita páchaná v důsledku migračních vln. Prioritou EU proto zůstává zajištění bezpečného života občanů Evropské unie a agentura CEPOL se na tomto úkolu podílí v rámci posilování policejní spolupráce prostřednictvím vzdělávání.

7 Seznam použitých zdrojů

Přehled literatury

BARTÁK, Karel. *Průvodce Evropskou unií*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 1999. 88 s. Průvodce EU. ISBN 80-85864-74-6.

BELIČKOVÁ, Kornélia a kol. *Rozpočtová teória, politika a prax*. 1. vyd. Bratislava: IURA Edition, 2010. 342 s. ISBN 978-80-8078-335-8.

BOOKER, Christopher a Richard NORTH. *Skryté dějiny evropské integrace od roku 1918 do současnosti*. Vyd. 1. Brno: Barrister & Principal, 2006. 623 s. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-7364-026-0.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 803 s. ISBN 978-80-7325-180-2.

FRAIS, Josef. *Jiří z Poděbrad: král dvojího lidu*. Vyd. 1. Třebíč: Akcent, 2006. 166 s. ISBN 80-7268-382-9.

HLAVATÁ, Kateřina a Eva KRUMPHOLCOVÁ. *Evropská unie v kostce*. České vyd. 1. Praha: Jan Vašut, 2008. 438 s. ISBN 978-80-7236-665-1.

KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9.

ŠLOSARČÍK, Ivo a Zuzana KASÁKOVÁ. *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 248 s. ISBN 978-80-247-3567-2.

TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. 756 s. ISBN 978-80-7400-546-6.

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2000. 279 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-213-4.

EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Rozpočet*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. 16 s. ISBN 978-92-79-41726-9.

EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet EU v kostce*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2015. 28 s. ISBN 978-92-79-44392-3.

EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Jak funguje Evropská unie*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie 2014. 44 s. ISBN 978-92-79-39905-3.

EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet Evropské unie Základní údaje: Na co se prostředky vydávají? Odkud pocházejí prostředky rozpočtu? Jak se o rozpočtu rozhoduje? Jak jsou finanční prostředky vynakládány a kontrolovány? Jak jsou finanční prostředky rozděleny?*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. 16 s. ISBN 978-92-791-4440-0.

FONTAINE, Pascal. *Politiky Evropské unie: Evropa ve 12 lekcích*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. 44s. ISBN 978-92-79-34276-9.

Periodikum:

VOS, Ellen. *Reforming the European Commission: What Role Play for EU Agencies*. Common Market Law Review, roč. 37, č. 5. 2000. ISSN 0165-0750.

Internetové zdroje a elektronická média

CEPOL. *Education and training: European Police Exchange Programme* [online]. [cit. 2016-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/types-learning/european-police-exchange-programme>>.

CEPOL. *Education and training: Residential activities* [online]. [cit. 2016-01-28]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/types-learning/residential-activities>>.

CEPOL. *Education and training: Why learn with CEPOL* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/education-training/our-approach/why-learn-with-cepola>>.

CEPOL. *Science and research: European Police Science and Research Bulletin - Latest issue* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z WWW: <www.cepola.europa.eu/science-research/european-police-science-and-research-bulletin/latest-issue>.

CEPOL. *Science and research: e-Journals* [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/science-research/journals/e-journals>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Report 2014* [online].(PDF) [cit. 2016-03-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/annual-report-2014.pdf>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2013* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/Budget-2013.pdf>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2014* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/budget-2014.pdf>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: Annual Budget 2015* [online].(PDF) [cit. 2016-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/budget-2015.pdf>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: 2014 Governing Board Decisions* [online].(PDF) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/18-2014-GB.pdf>>.

CEPOL. *Who we are: Key documents: 2015 Governing Board Decisions* [online].(PDF) [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.cepola.europa.eu/sites/default/files/04-2015-GB.pdf>>.

EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady* [online].(PDF) [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&from=EN>>.

EUR-LEX. *EU law and publications: Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA) a o zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32005D0681>>.

EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2005/681/SVV* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456049015370&uri=CELEX:32015R2219>>.

EUR-LEX. *EU law and publications: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 543/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění rozhodnutí Rady 2005/681/SVV o zřízení Evropské policejní akademie (EPA)* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1456052020641&uri=CELEX:32014R0543>>.

EUR-LEX. *EU law and publications: Stockholmský program* [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52010XG0504(01))>.

EUROPEAN CONSORTIUM FOR POLITICAL RESEARCH. *Justice and Home Affairs Agencies: Governing the Area of Freedom Security and Justice after Lisbon* [online].(PDF) [cit. 2016-03-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.jhubc.it/ecpr-porto/virtualpaperroom/145.pdf>>.

EUROSKOP. *Fakta o EU: Zakládající smlouvy* [online].(PDF) [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf>.

EVROPSKÁ UNIE. *Rozpočtové směry na rok 2016: návrh závěrů Rady ze dne 30. ledna 2015, č. 5310/15* [online].(PDF) [cit. 2016-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5310-2015-INIT/cs/pdf>>.

EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Agentury a ostatní instituce EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/agencies/index_cs.htm>.

EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Finanční prostředky EU* [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/money/expenditure/index_cs.htm>.

EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Historie Evropské unie* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_cs.htm>.

EVROPSKÁ UNIE. *Základní informace o EU: Orgány, instituce a ostatní subjekty EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm#goto_2>.

EVROPSKÁ UNIE. *Agencies: Documents* [online].(PDF) [cit. 2015-02-28]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/agencies/documents/fiche_20_sent_to_ep_cons_2011-07-20_en.pdf>.

EVROPSKÁ KOMISE. *The EU's own resources* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/budget/mff/resources/index_en.cfm>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Česká republika* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/budget/mycountry/CZ/index_cs.cfm>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Česká republika v EU* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#zadost>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Finanční plánování Další stránky: Generální ředitelství pro rozpočet* [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_cs.htm>.

EVROPSKÁ KOMISE. *What is the euro area?* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/adoption/euro_area/index_en.htm>.

EVROPSKÁ UNIE. *Zakladatelé EU* [online].(PDF) [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/about-eu/eu-history/founding-fathers/pdf/winston_churchill_cs.pdf>.

EVROPSKÁ UNIE. *Oblasti politiky: Rozpočet* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm>.

EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Rozpočet EU na rok 2016* [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-annual-budget/2016>>.

EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Příjmy EU: vlastní zdroje* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-revenue-own-resources>>.

EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Směrování výdajů EU: víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework>>.

EVROPSKÁ UNIE. *Politiky: Víceletý finanční rámec na období 2014-2020* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/multiannual-financial-framework/mff-2014-2020>>.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Fakta a čísla o EU: Příjmy Unie* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.1.html>.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Committee on Budgets: Opinion* [online].(PDF) [cit. 2016-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/budg/ad/1045/1045373/1045373en.pdf>.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Návrh Nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení agentury Evropské unie pro spolupráci a vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení rozhodnutí 2009/371/SVV a 2005/681/SVV* [online].(PDF) [cit. 2016-03-07]. Dostupné z WWW: <[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2013\)0173_/com_com\(2013\)0173_cs.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2013)0173_/com_com(2013)0173_cs.pdf)>.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Zpravodajství* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <[http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20131118IPR25541/html/Evropsk%C3%BD-parlament-schv%C3%A1lil-dlouhodob%C3%BD-rozpo%C4%8Det-EU-\(VFR\)-pro-obdob%C3%AD-2014-2020](http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20131118IPR25541/html/Evropsk%C3%BD-parlament-schv%C3%A1lil-dlouhodob%C3%BD-rozpo%C4%8Det-EU-(VFR)-pro-obdob%C3%AD-2014-2020)>.

FRIČOVÁ, Vítězslava. *Politiky EU: Hospodářská a měnová unie* [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie>>.

KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Rozpočet EU* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu>>.

KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Příjmy rozpočtu EU* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocetu-eu>>.

KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Víceletý finanční rámec* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8904/sekce/vicelety-financni-ramec>>.

KRUTÍLEK, Ondřej. *Fakta o EU: Finanční rámec 2014-2020* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020>>.

MVČR. *CEPOL European Police Exchange Programme* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/cepol-european-police-exchange-programme.aspx>>.

PLECHANOVÁ, Běla. *Fakta o EU: 1945-1949* [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8884/sekce/1945-1949>>.

PLECHANOVÁ, Běla. *Fakta o EU: 70. léta* [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8887/sekce/70-leta>>.

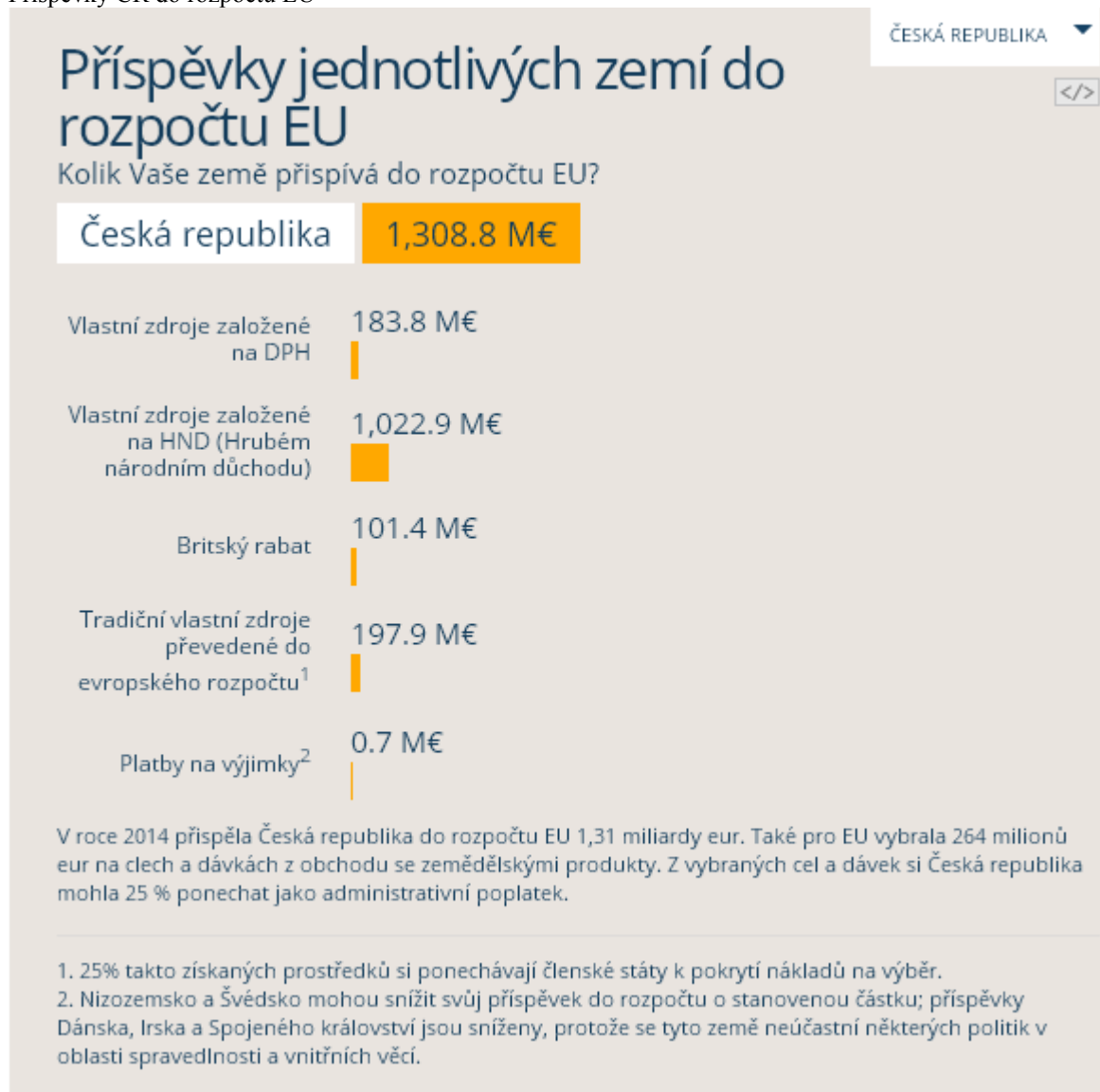
ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *ISAP: Rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 2000, kterým se zřizuje Evropská policejní akademie (EPA) (2000/820/SVV)* [online].(PDF) [cit. 2016-02-21]. Dostupné z WWW: <[https://isap.vlada.cz/kopie/revize.nsf/2fd339ed5be822e2c12578680031b2ae/C821131845B9A52CC1257BF0003FD090/\\$FILE/32000D0820.pdf](https://isap.vlada.cz/kopie/revize.nsf/2fd339ed5be822e2c12578680031b2ae/C821131845B9A52CC1257BF0003FD090/$FILE/32000D0820.pdf)>.

8 Přílohy

<i>Příloha 1</i>	Příspěvky ČR do rozpočtu EU.....	99
<i>Příloha 2</i>	Rozložení prostředků z rozpočtu EU do jednotlivých okruhů v ČR.....	100
<i>Příloha 3</i>	Kolik procent míří do jakého okruhu rozpočtu ČR.....	101
<i>Příloha 4</i>	Vývoj rozpočtu EU a rozpočtů členských zemí.....	102
<i>Příloha 5</i>	Dotazník.....	103

Příloha 1 Příspěvky ČR do rozpočtu EU

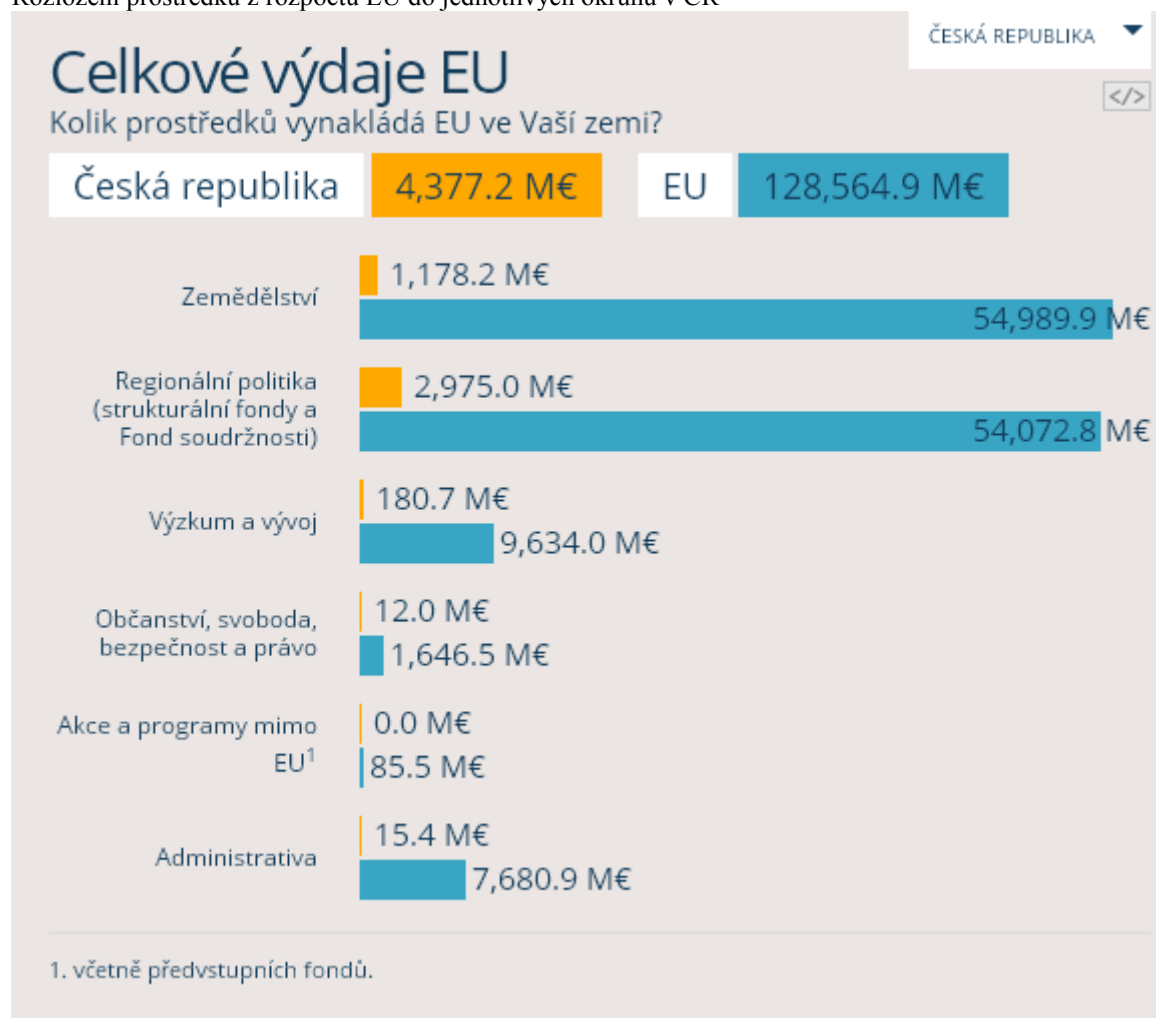
Příspěvky ČR do rozpočtu EU

Zdroj: <http://europa.eu>

Příloha 2 Rozložení prostředků z rozpočtu EU do jednotlivých okruhů v ČR

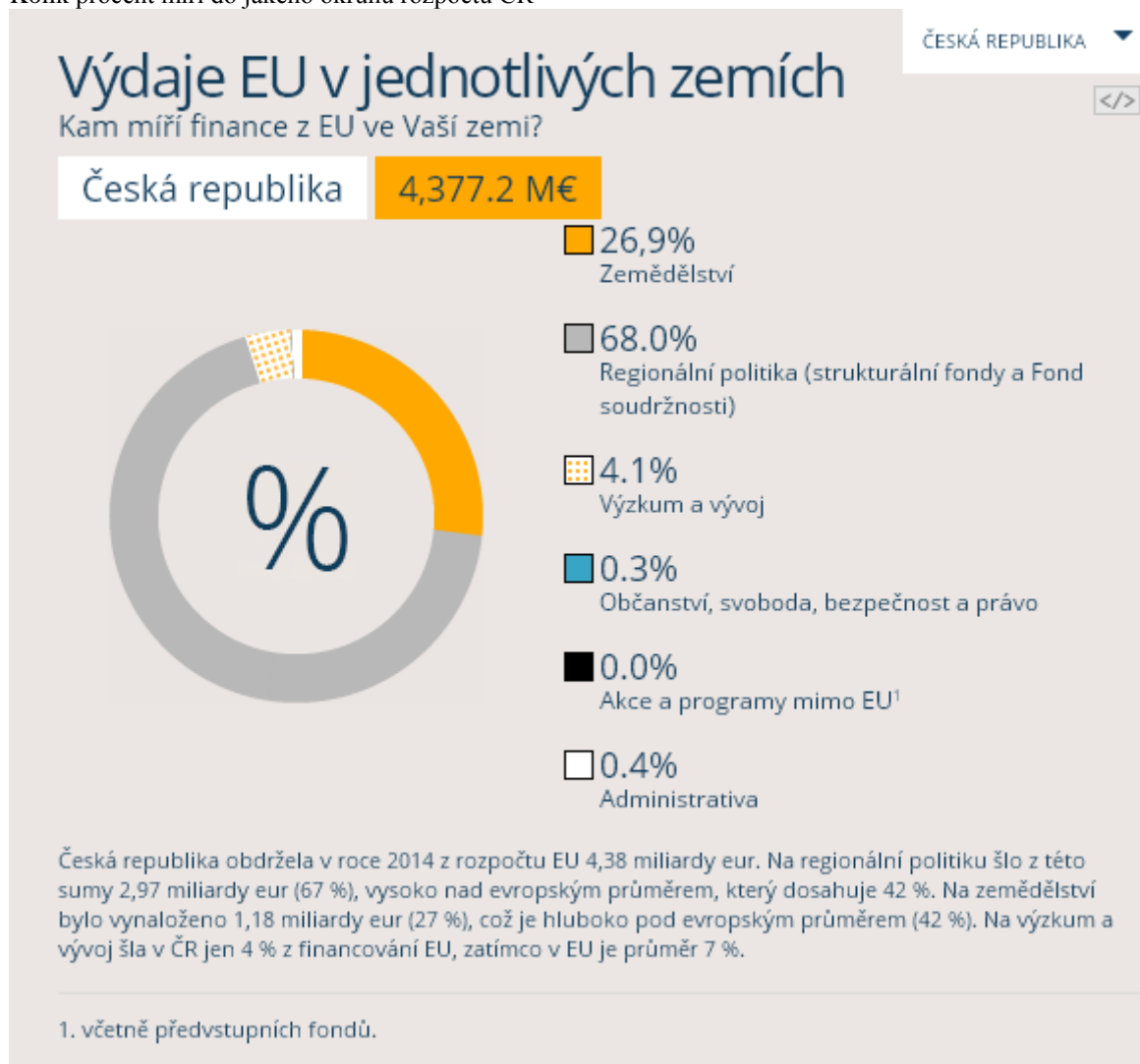
Rozložení prostředků z rozpočtu EU do jednotlivých okruhů v ČR

Zdroj: <http://europa.eu>

Příloha 3 Kolik procent míří do jakého okruhu rozpočtu ČR

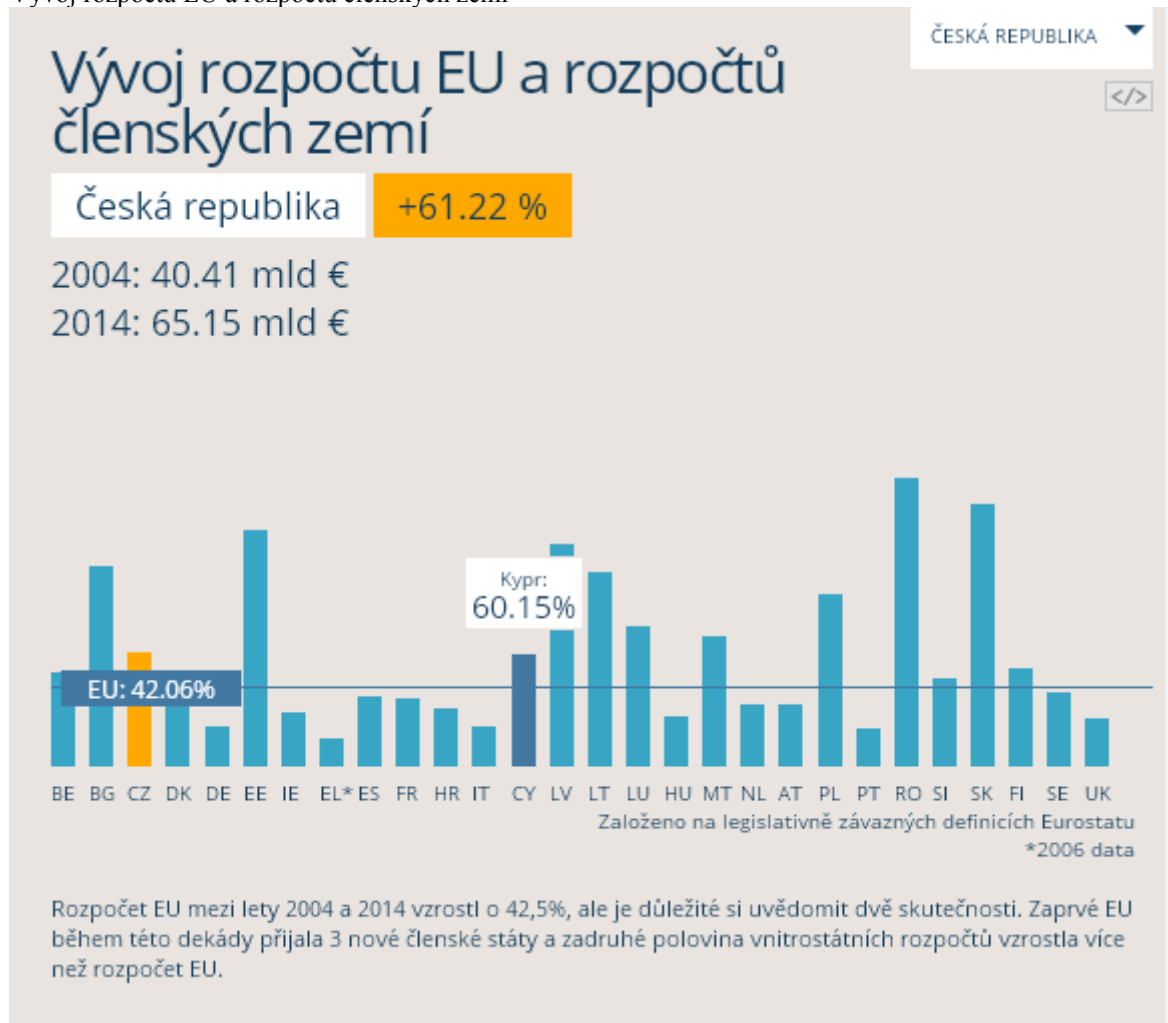
Kolik procent míří do jakého okruhu rozpočtu ČR

Zdroj: <http://europa.eu>

Příloha 4 Vývoj rozpočtu EU a rozpočtů členských zemí

Vývoj rozpočtu EU a rozpočtů členských zemí

Zdroj: <http://europa.eu>

Příloha 5 Dotazník

DOTAZNÍK

JMENUJI SE JAN TICHÁČEK A JSEM ROVNĚŽ JEDNÍM Z ÚČASTNÍKŮ VYMĚNNÉHO PROGRAMU CEPOL. V RÁMCI SVÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE PREZENTOVANÉ NA VYSOKÉ ŠKOLE VÁS TÍMTO ŽÁDÁM O VYPLNĚNÍ TOHOTO DOTAZNÍKU. TENTO DOTAZNÍK SLOUŽÍ KE ZJIŠTĚNÍ DAT Z VYMĚNNÉHO PROGRAMU CEPOLU A K NÁSLEDNĚMU VYHODNOCENÍ PRO DALŠÍ VÝZKUM.

1. Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

2. Kolik Vám bylo let v roce, kdy jste se zúčastnil programu?

Váš věk (v letech):

3. V roce kdy jsem se zúčastnil/zúčastnila programu jsem se nalézal/nalézala na manažerské pozici?

- Ano
- Ne

4. Kolik let jste byl/byla ve služebním poměru v roce kdy jste se zúčastnil/zúčastnila programu?

(vypište číslo)

5. S kolika kolegy jste poznatky z výměnného programu sdílel? (vyberte jednu možnost)

- 1-5 lidí
- 6-10 lidí
- 11-20 lidí
- 21-30 lidí
- 31-40 lidí
- 41-50 lidí
- pokud 51 a více uveďte počet

6. Kolik procent programu bylo připraveno podle Vašich představ? (vyberte jednu možnost)

- méně než 25%
- 26-50%
- 51-75%
- více než 75%

7. Z kolika procent (přibližně) se podařilo zavést poznatky z výměnného programu ve Vaší organizaci? (vyberte jednu možnost)

- méně než 25%
- 26-50%
- 51-75%
- více než 75%

8. Byl pro Vás uvedený program přínosný? (vyberte jednu možnost)

- Ano
- Ne
- Částečně

9. Pokud jste uvedl/uvedla v otázce číslo 8 „ano“ nebo „částečně“, uveďte, jaký přínos měl pro Vás program: (Vaše tvrzení blíže popište)